

- § 12-miljøgodkendelse til
Hegnsgård
Hegnedevejen 18, Aaker
3720 Aakirkeby

Kolofon:	Bornholms Regionskommune; Marts 2017
Udarbejdet af:	Center for Teknik og Miljø
Layout og tryk:	Center for Teknik og Miljø
Journalnummer:	09.17.18P19-0055
Sagsbehandler:	Susanne Kjær-Hansen
Kortbilag:	Geodatastyrelsen

§ 12-MILJØGODKENDELSE

til

Hegnsgård

Hegnedevejen 18, Aaker

3720 Aakirkeby

Gyldighed:

Denne miljøgodkendelse meddeles efter § 12, stk. 2 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 med senere ændringer.

Miljøgodkendelsen gælder fra annonceringsdatoen den 14. marts 2017.

DATABLAD

Titel:	§ 12-miljøgodkendelse til Hegnsgård
Godkendelsen omfatter:	Svineproduktion bestående af 8.000 producerede smågrise (7,2-33 kg) og 10.000 producerede slagtesvin (33-113 kg), svarende til 321,10 DE
Dato for godkendelse:	14. marts 2017
Godkendt ejendom:	Hegnsgård
Adresse:	Hegnedevejen 18, Aaker, 3720 Aakirkeby
Matrikelnummer og ejerlav:	166 Aaker m.fl.
Ejendomsnummer:	4000244359
CVR-/P-nummer:	19849686 / 1004016949
CHR-nummer:	11493
Ansøger og bedriftsejer:	Jesper Kure Marker, Hegnedevejen 22, Pedersker, 3720 Aakirkeby
Kontaktperson:	Jesper Kure Marker Tlf.: 56978257 / 22222357; e-mail: lillemyregaard@mail.dk
Konsulent:	Kirsten Vogt Kyndesen, Bornholms Landbrug, Rønnevej 1, 3720 Aakirkeby
Tilsynsmyndighed:	Bornholms Regionskommune, Center for Teknik og Miljø, Skovløkken 4, Tejn, 3770 Allinge
Kontakt tilsynsmyndighed:	Tlf.: 56920000; e-mail: tm@brk.dk ; Hjemmeside: www.brk.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Datablad	3
Indholdsfortegnelse	4
1 Samlet vurdering og resumé	7
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	7
1.2 Forhold til eksisterende miljøgodkendelse	7
1.3 Afgørelse og ikke-teknisk resumé	8
1.4 Offentlighed	12
1.5 Klagevejledning	12
2 Generelle forhold	14
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget	14
2.2 Meddelelsespligt – DE, ejerforhold, arealer, anlæg	15
2.3 Gyldighed	15
2.4 Retsbeskyttelse	15
2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen.....	15
3 Vilkår for § 12-miljøgodkendelsen	16
3.1 Vilkår vedr. indretning og drift	16
3.2 Vilkår vedr. information om ændringer	16
3.3 Vilkår vedr. produktionsomfang.....	16
3.4 Vilkår vedr. gulvtyper	16
3.5 Vilkår vedr. lugt.....	17
3.6 Vilkår vedr. foderkorrektion - kvælstof (N) og fosfor (P).....	17
3.7 <i>Vilkår vedr. foderkorrektion fosfor (P) alternativ 1 og 2</i>	18
3.8 Vilkår vedr. opbevaring af gylle	19
3.9 <i>Vilkår vedr. drift og kontrol af gyllekølingsanlæg</i>	19
3.10 Vilkår vedr. bedste tilgængelige teknik (BAT)	20
3.11 Vilkår vedr. begrænsning af farlige stoffer på IE-brug	20
3.12 Vilkår vedr. anmeldelse af driftsophør af IE-brug.....	20
3.13 Vilkår vedr. renholdelse og hygiejne	21
3.14 Vilkår vedr. gylleopbevaring og -håndtering.....	21
3.15 Vilkår vedr. udbringning af gylle	21
3.16 Vilkår vedr. støjkilder	21
3.17 Vilkår vedr. støv.....	22
3.18 Vilkår vedr. skadedyr	22
3.19 Vilkår vedr. overfladevand og spildevand (vaskevand).....	22
3.20 Vilkår vedr. oplag af olie	23
3.21 Vilkår vedr. oplag af affald.....	23

3.22	Vilkår vedr. medicin og pesticider	23
3.23	Vilkår vedr. uheld og risici	24
4	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	25
4.1	Husdyrbrugets bygninger og faste afstandskrav.....	25
4.2	Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet	28
5	Produktionsapparatet og driften.....	31
5.1	Harmoniarealet.....	31
5.2	Husdyrholdet	34
5.3	Staldindretning, ventilation og rengøring.....	34
5.4	Produktion og håndtering af husdyrgødning	38
5.5	Udbringning af husdyrgødning	42
6	Produktionens ressourceforbrug	44
6.1	Foder og foderopbevaring.....	44
6.2	Vand	45
6.3	Energi	46
6.4	Diverse hjælpepestoffer	47
7	Emissioner, gener og reststoffer fra anlægget	49
7.1	Ammoniak	49
7.2	Lugt.....	51
7.3	Støj	53
7.4	Støv	54
7.5	Lys.....	55
7.6	Fluer og skadedyr.....	55
7.7	Transport.....	56
7.8	Vaskevand og overfladevand.....	59
7.9	Affald	60
8	Produktionens miljøpåvirkning.....	62
8.1	Ammoniakdeposition-påvirkning af natur og bilag IV-arter	62
9	Risici – driftsforstyrrelser eller uheld.....	68
10	Management, egenkontrol og dokumentation.....	71
11	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	74
12	Alternative løsninger og 0-alternativet	80
12.1	Alternative løsninger.....	80
12.2	0-alternativ.....	80
13	Husdyrbrugets ophør	81
14	Samlet vurdering	82
15	Bilag	83

Bilagsoversigt:	83
Bilag 1. Anlægstegning med placering af beboelse, stalde, gylleopbevaringsanlæg og lagerfaciliteter	84
Bilag 2. Anlægstegning med placering af gyllerør, dræn, brønde, lyskilder og olietank	85
Bilag 3. Anlægstegning med transportveje for foder, dyr og husdyrgødning til og fra Hegnsgård	86
Bilag 4. Ejede og forpagtede udbringningsarealer	87
Bilag 5. Aftalearealer drevet af Slettegård, Poulsker	88
Bilag 6. Vilkår vedr. bedriftens harmoniarealer fra tillæg nr. 2 til § 11-miljøgodkendelse til Vassegård	89
Bilag 7. Beredskabsplan og -kort for Hegnsgård	90
Bilag 8. Modtagne hørings svar i 1. og 2. offentlighedsfase	98

1 SAMLET VURDERING OG RESUMÉ

I dette kapitel gives en kort beskrivelse af den ansøgte produktion og forholdet til tidligere meddelte godkendelser eller tilladelser på ejendommen. Miljøgodkendelsens indhold er samlet i et kort resumé. Desuden beskrives grundlaget for afgørelsen samt, hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet og kommunens vurderinger. Til sidst beskrives mulighederne for at klage over afgørelsen.

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Jesper Kure Marker, Lille Myregård, Hegnedevejen 22, 3720 Aakirkeby har ansøgt om miljøgodkendelse til udvidelse af svineproduktionen på ejendommen Hegnsgård, Hegnedevejen 18, Aaker, 3720 Aakirkeby, matrikel 166 Aaker m.fl.

Jesper Marker ønsker at ændre og udvide produktionen på Hegnsgård fra produktion af polte og slagtesvin med indsættelse af smågrisene ved 12 kg til produktion af flere og tungere slagtesvin med indsættelse af 7 kg's grise.

Den tilladte årlige produktion på Hegnsgård er på 5.825 smågrise (12-30 kg) og 5.669 slagtesvin/polte (30-107 kg), svarende til 167,89 dyreenheder (DE) beregnet efter de gældende omregningsfaktorer fra 1. august 2014. Denne produktion ønskes ændret til 8.000 producerede smågrise (7,2-33 kg) og 10.000 producerede slagtesvin (33-113 kg) svarende til 321,10 DE.

I forbindelse med udvidelsen renoveres den ældste del af staldanlægget, der de seneste år har været taget helt eller delvist ud af drift. Der foretages ingen udvendige ændringer af anlægget på nær fjernelse af enkelte ventilationsafkast på de stalde, der renoveres. Der er ikke behov for at opføre ny opbevaringskapacitet til gylle eller foder i forbindelse med udvidelsen.

For at få mulighed for evt. at foretage mindre ændringer i projektet, ønskes to alternativer godkendt. Alternativ 1 indebærer, at gyllekøling etableres og anvendes i de stalde, der renoveres. I alternativ 2 foretages kun en mindre klargøring af de gamle stalde, før de igen tages i brug fuldt ud. Dvs. den nuværende gulvtype med 50-75 % fast gulv bibeholdes. I teksten omtales alternativerne kun i det omfang, resultatet af de foretagne beregninger og vurderinger afviger væsentligt fra hovedansøgningen.

Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter ikke regulering af arealer, da bedriftens ejede og forpagtede udbringningsarealer tidligere er vurderet og godkendt i miljøgodkendelsen fra juni 2009 med efterfølgende tillæg til en anden af ansøgers ejendomme, Vassegård. Ændringer i forhold til arealerne er derfor behandlet og meddelt i en tillægsgodkendelse til Vassegård.

Der forekommer ingen biaktiviteter på ejendommen, som kræver særskilt godkendelse.

Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø har modtaget ansøgningen om miljøgodkendelse gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem (www.husdyrgodkendelse.dk) første gang den 10. juni 2016 (hovedskema nr. 84842 samt fiktive skemaer nr. 94606 (alternativ 1 med gyllekøling) og 94605 (alternativ 2 uden ændring af gulve i de gamle stalde)).

1.2 FORHOLD TIL EKSISTERENDE MILJØGODKENDELSE

Svineproduktionen på Hegnsgård har ikke en størrelse, så der før 2007 er givet miljøgodkendelse i medfør af miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. Der er heller ikke tidligere givet miljøgodkendelse efter husdyrgodkendelsesloven fra december 2006.

Efter VVM-screening i 2004 gav Bornholms Regionskommune tilladelse til en produktion på 5.000 slagtesvin (20-102 kg) og 2.500 polte (20-75 kg), svarende til 202,4 DE beregnet efter omregningsfaktorerne på tidspunktet for tilladelsen og 166,80 DE efter den nugældende dyreenhedsberegning.

Det ansøgte udvidelsesprojekt omfattede opførelse af en ny slagtesvinestald på 1.961 m² og en gyllebeholder på 2.000 m³. Efterfølgende blev ansøgningen om en gyllebeholder ændret til en gyllelagune på 5.300 m³.

I forbindelse med tilladelsen fra 2004 er det i afgørelsesbrevet fra kommunen anført: *".. at der etableres luftrensere fra Scan-Airclean Aps, Ruegaden 43, 5250 Odense SV, der vil reducere ammoniakfordampningen fra stalden. Reduktionen vil svare til en nul-løsning, således den samlede fordampning fra stald og lager ikke stiger efter udvidelsen"*. En nul-løsning svarer til et ammoniaktab på 1.297 kg N pr. år.

Ved miljøtilsyn i 2011 er produktionen tilrettet til 5.825 smågrise (12-30 kg) og 5.669 slagtesvin (30-107 kg), svarende til 202,4 DE, dvs. det samme antal dyreenheder som ved tilladelsen fra 2004. Denne produktion svarer nu til 167,89 DE efter den gældende dyreenhedsberegning.

Luftrenseren fra Scan-Airclean var ikke længere funktionsdygtig og blev taget ud af drift. (Firmaet Scan-Airclean gik konkurs og den aktuelle type luftrensere produceres ikke længere). Kravet om en nul-løsning for ammoniaktab er efterfølgende opfyldt ved brug af foderkorrektioner samt ved opbevaring af svinegylen i overdækket gyllelagune fremfor gyllebeholder uden fast overdækning.

Ved det seneste miljøtilsyn på Hegnsgård og de øvrige ejendomme under bedriften den 8. oktober 2014 blev det noteret, at besætningen var i overensstemmelse med den tilrettede produktionstilladelse fra 2011.

I ansøgningseskemaet i husdyrgodkendelse.dk er det lovlige dyrehold på husdyrbruget indtastet som nudrift, dvs. den tilrettede produktion fra 2011 på 5.825 smågrise (12-30 kg) og 5.669 slagtesvin (30-107 kg), svarende til 167,89 DE. Der er indsat foderkorrektioner og fast overdækning af gyllelagunen som virkemidler, således at der fås et ammoniaktab svarende til det tilladte, dvs. 1.297 kg N pr. år.

Bornholms Regionskommune har desuden vurderet de miljømæssige konsekvenser ved de nu ansøgte ændringer og udvidelse af svineproduktionen på Hegnsgård i forhold til den oprindelige produktionstilladelse fra 2004 på 5.000 slagtesvin (20-102 kg) og 2.500 polte (20-75 kg) - indtastet i programmet i et scenarieskema (nr. 94829) som 7.500 smågrise (20-33 kg), 5.000 slagtesvin (33-102 kg) og 2.500 polte (33-75 kg) med de krævede tiltag for at overholde det tilladte ammoniaktab på 1.297 kg N pr. år. Denne produktion svarer med den nuværende dyreenhedsberegning til 166,80 DE, dvs. stigningen i DE ved udvidelsen beregnes til 1,09 DE mere end med produktionen fra 2011 som nudrift. Da ammoniaktabet ved begge besætningssammensætninger skal fastholdes på 1.297 kg N, har valget af indtastet nudrift ikke indflydelse på de gennemførte beregninger og vurderingen af, om husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

1.3 AFGØRELSE OG IKKE-TEKNISK RESUMÉ

Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af svinebesætningen på Hegnsgård, Hegnedevejen 18, Aaker, 3720 Aakirkeby matrikel 166 Aaker m.fl. i henhold til § 12, stk. 2 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt øvrig gældende lovgivning¹.

Da det er første gang siden ikrafttrædelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug den 1. januar 2007, at der gennemføres godkendelsespligtige ændringer på Hegnsgård, og husdyrbruget ikke allerede er godkendt efter miljøbeskyttelsesloven til en produktion, som overstiger 210 DE slagtesvin over 30 kg eller 2.000 stipladser til fedesvin over 30 kg, behandles sagen som en ny godkendelse efter husdyrgodkendelseslovens § 12, stk. 2.

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen med skema nr. 84842 version 7 i ansøgningsystemet husdyrgodkendelse.dk med tilhørende bilag og øvrigt materiale indsendt af ansøgers konsulent. Som supplement til hovedansøgningen er der indsendt fiktive skemaer til beregning af to alternativer til hovedansøgningen: skema nr. 94606 version 2 (alternativ 1 med gyllekøling) og skema nr. 94605 version 3 (alternativ 2 uden ændring af gulv i stalde, der renoveres).

¹Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven) med senere ændringer og bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), da det i den seneste bekendtgørelse nr. 211 af 28. februar 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug er foreskrevet, at sager om § 12-miljøgodkendelse skal behandles efter de tidligere gældende regler, når ansøgningen er modtaget før 2. marts 2017. Desuden bekendtgørelse nr. 1324 af 15. november 2016 om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Bornholms Regionskommune har efterfølgende oprettet et scenarieskema (nr. 94829) til vurdering af produktionsændringerne i forhold til nudrift som den oprindelige produktionstilladelse fra 2004.

I sagsbehandlingen er der desuden indgået to fiktive skemaer, som tidligere er indsendt til beregning af overholdelse af kravet til ammoniaktab fra VVM-screeningen i 2004 ved ændring af de anvendte teknologier til ammoniakreduktion: skema nr. 71602 (beregning for besætnings sammensætningen som i den oprindelige produktionstilladelse fra 2004) og skema nr. 71728 (beregning for besætnings sammensætningen som i den tilrettede produktionstilladelse fra 2011).

§ 12-miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at de gældende regler på området og miljøgodkendelsens vilkår overholdes.

I nedenstående oversigt (Figur 1) er gengivet indholdet i de mest centrale vilkår, der har særlig betydning for indretningen af produktionen og den daglige drift på Hegnsgård. Den fulde ordlyd af alle stillede vilkår til produktionen kan ses i kapitel 3.

Figur 1. Resumé af de mest centrale vilkår til produktionen på Hegnsgård

Produktionsomfang

Svinebruget må drives med en produktion på maksimalt 8.000 producerede smågrise (7,2-33 kg) og 10.000 producerede slagtesvin (33-113 kg), svarende til i alt 321,10 dyreenheder (DE). (Vilkår 3.3.1).

Gulvtyper

I de ældre slagtesvinestalde (B, D, E, F), der renoveres, skal stierne indrettes med delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv - *med mindre driften indrettes som beskrevet i alternativ 2, som indebærer, at gulvtypen bibeholdes som delvist spaltegulv med 50-75 % fast gulv.* (Vilkår 3.4.1).

I slagtesvinestalden fra 2005 (J) skal stierne fortsat være indrettet med delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv. (Vilkår 3.4.2).

Smågrisestalden fra 2005 (K) skal fortsat være indrettet som to-klimastald med delvist spaltegulv. (Vilkår 3.4.3).

Lugt

Det skal på tilsynsmyndighedens forlangende godtgøres, at der på Hegnsgård maksimalt er smågrise og slagtesvin på stald med en samlet vægt på 208.230 kg (henholdsvis 25.730 kg og 182.500 kg). Dette vilkår kan opfyldes ved, at der i staldene maksimalt er 1.280 smågrise med en gennemsnitlig vægt på 20,1 kg, svarende til en årlig produktion på 8.000 smågrise i vægtklassen 7,2-33 kg og 2.500 slagtesvin med en gennemsnitlig vægt på 73,0 kg, svarende til en årlig produktion på 10.000 slagtesvin i vægtklassen 33-113 kg (den beskrevne produktion i ansøgningen). (Vilkår 3.5.1).

Foderkorrektioner i ansøgt drift

Den totale mængde kvælstof (N) ab dyr pr. år fra anlægget - beregnet som kg N ab dyr pr. slagtesvin x antallet af producerede slagtesvin pr. år - skal være mindre end eller lig med **28.911,87 kg N**, som kan opnås ved den valgte korrektion af fodertildelingen til slagtesvinene på 2,82 FEsv pr. kg tilvækst. (Vilkår 3.6.1).

Den totale mængde fosfor (P) ab dyr pr. år - beregnet som kg P ab dyr pr. slagtesvin x antallet af producerede slagtesvin skal være mindre end eller lig med **6.338,56 kg P**, som kan opnås ved den valgte korrektion af FEsv og fosfor til slagtesvinene på 2,82 FEsv pr. kg tilvækst og 4,76 g P/FEsv. (Vilkår 3.6.2).

Foderkorrektion i alternativ 1 og 2

Hvis der anvendes gyllekøling iht. vilkårene under 3.9 (alternativ 1), eller gulvtypen 50-75 % fast gulv bibeholdes i de ældre staldafsnit B, D, E, F (alternativ 2) erstatter nedenstående vilkår (3.7.2 - 3.7.6) vilkårene under 3.6 (3.6.1 - 3.6.6). (Vilkår 3.7.1).

*Den totale mængde fosfor (P) ab dyr pr. år - beregnet som kg P ab dyr pr. slagtesvin x antallet af producerede slagtesvin - skal være mindre end eller lig med **6.330,72 kg P**, som kan opnås ved den valgte korrektion af fosfortildelingen til slagtesvinene på 4,69 g P/FEsv i alternativ 1 og 2.* (Vilkår 3.7.2).

Opbevaring af gylle

Minimum 90 % af den producerede gylle skal opbevares under fast overdækning i gyllelagunen. (Vilkår 3.8.5).

Drift og kontrol af gyllekølingsanlæg

Hvis driften indrettes som beskrevet i alternativ 1, skal der anvendes gyllekøling i de ældre slagtesvinestalde (B, D, E, F) med en gennemsnitlig årlig effekt på ammoniakudledningen på 15 %. (Vilkår 3.9 med underpunkter).

Vær opmærksom på, at de ansøgte ændringer af de eksisterende anlæg ikke må igangsættes, før der er givet byggetilladelse og eventuelt andre nødvendige tilladelser fra Bornholms Regionskommune.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse og kommunens bemærkninger til og vurdering af udvidelsen og dens påvirkninger af miljøet, naturen og naboer. Derudover er der redegjort for ejendommens anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques).

Bornholms Regionskommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Kommunen vurderer desuden, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

Nedenstående er et kort resumé af de emner, som godkendelsen omhandler:

Svineproduktionens størrelse og udbringningsarealer

Produktionen på Hegnsgård udvides fra den nuværende eksisterende produktion på 5.825 smågrise (12-30 kg) og 5.669 slagtesvin (30-107 kg), svarende til 167,89 DE til en årlig produktion på 8.000 smågrise (7,2-33,0 kg) og 10.000 slagtesvin (33-113 kg), svarende til i alt 321,10 DE. Dette svarer til en udvidelse på i alt 153,21 DE.

Udover Hegnsgård ejer og driver Jesper Marker Lille Myregård, Hegnedevejen 22, Aakirkeby og Vassegård, Søndre Landevej 190, Aakirkeby. På Lille Myregård er den tilladte produktion på 396 årssøer og produktion af 4.175 smågrise (7,3-15 kg) og 5.825 smågrise (7,3-12 kg), svarende til i alt 101,8 DE. På Vassegård er der i september 2015 godkendt en produktion af 3.920 smågrise (15-30 kg) og 3.840 slagtesvin (30-107 kg), svarende til 111,36 DE.

Bedriften råder over et areal til udbringning af svinegylle produceret på Hegnsgård, Lille Myregård og Vassegård på i alt 209,07 ha inkl. 18,91 ha forpagtet dyrkningsjord. Derudover har ansøger en husdyrgødningsaftale med Jacob Brandt Hansen, Slettegård, Slettegårdsvejen 2, Poulsker, Nexø om afsætning af ca. 1.000 tons svinegylle svarende til 47,2 dyreenheder. Efter udvidelsen på Hegnsgård skal der desuden leveres ca. 4.000 tons rågylle, svarende til 194,50 dyreenheder til biogasanlægget Biokraft A/S ved Aakirkeby. Gyllen til Biokraft A/S vil blive leveret fra Hegnsgård og Vassegård, og mængderne vil blive reduceret, hvis der anskaffes/forpagtes yderligere udbringningsarealer eller indgås nye gylleaftaler.

Ingen af bedriftens arealer til udbringning af husdyrgødning eller arealerne drevet under Slettegård er beliggende i oplandet til kvælstofsårbare Natura 2000-områder, i nitratfølsomme vandindvindingsområder eller i oplandet til fosforbelastede Natura 2000-vandområder eller søer. Der kan derfor udbringes husdyrgødning op til det gældende maksimale dyretryk for svinebrug på 1,4 dyreenheder pr. ha.

Miljøgodkendelsen til Hegnsgård omfatter ikke regulering af ejede og forpagtede udbringningsarealer eller vurdering af arealer ejet af tredjemand med aftale om modtagelse af svinegylle fra svineproduktionen. Bedriftens udbringningsarealer er tidligere vurderet og godkendt i forbindelse med miljøgodkendelse af ansøgers anden ejendom, Vassegård. Arealerne anvendes også i nudrift til udbringning af husdyrgødning. Ændringer i forhold til arealerne, som følger af udvidelsen på Hegnsgård, og den fornødne regulering er behandlet og meddelt i en tillægsgodkendelse til Vassegård.

Bygningsanlæggets placering i omgivelserne

Hegnsgård er beliggende i landzone mellem Aakirkeby og Pedersker. Området er et landbrugslandskab med en kombination af marker, levende hegn og mindre områder med skov. I området findes der en del mindre ejendomme og enkelte større produktionslandbrug. Ejendommen er placeret for enden af en 190 m blind privatvej. Stuehuset er placeret mod øst og omgivet af gårdens have. Driftsbygningerne er placeret vest og nord for stuehuset.

Driftsbygningerne på Hegnsgård består af en svinestald fra 2005 og fire ældre staldafsnit, hvoraf to har været anvendt til buffer og aflastningsstald og to staldafsnit har været taget ud af drift de seneste 5-6 år. Bygningerne ændres ikke udvendigt i ansøgt drift bortset fra, at en del af ventilationsafkastene fjernes. Indvendigt foretages ingen godkendelsespligtige ændringer i stalden fra 2005, mens de ældre staldafsnit renoveres i forbindelse med udvidelsen. Ved renoveringen udskiftes ventilationssystemet, gulvtypen ændres fra 50-75 % til 25-49 % fast gulv, og der nedstøbes køleslanger i gulvene som forberedelse til en evt. fremtidig anvendelse af gyllekøling.

Der er ikke behov for at opføre ny opbevaringskapacitet til gylle eller foder i forbindelse med udvidelsen.

De gældende afstandskrav i forhold til nabobeboelser, vandforsyning, søer og vandløb, veje, naboskel m.m. er overholdt, idet der dispenseres for afstanden til beboelse på samme ejendom.

Udvidelsen af produktionen på Hegnsgård vurderes ikke at være i strid med hensynet til de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative interesser i området eller at være en trussel for områdets naturlokaliteter eller fortidsminder.

Produktionens påvirkning af omgivelserne herunder emissioner, transport m.m.

Ammoniak fra anlægget og beskyttet natur

Inden for en radius af 1.000 m fra anlægget på Hegnsgård er der registreret 4 overdrev, 2 enge, 18 søer og 1 vandløb samt en potentielt ammoniakfølsom skov. Nærmeste Natura 2000-område er 'Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne', som ligger ca. 3,5 km nord for Hegnsgård.

Der er beregnet ammoniakdeposition til de naturområder, som i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kan betegnes som kategori 1-, 2- og 3-natur, samt til to søer beliggende inden for 300 m af produktionsanlægget.

Nærmeste kategori 1-natur er en hede i Natura 2000-området 'Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne' beliggende ca. 3,8 km nordøst for ejendommen. Det ansøgte projekt overholder kravene til påvirkning af området med ammoniak og vurderes ikke at ville påvirke arter og naturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Nærmeste kategori 2-natur er to overdrev større end 2,5 ha beliggende hhv. ca. 193 m mod syd og 1,2 km mod vest. Ved kysten 3,3 km mod syd ligger desuden et større sammenhængende hedeområde. Kravene til maksimal total ammoniakdeposition til de to overdrev samt heden mod syd er overholdt.

Merdepositionen af ammoniak efter udvidelsen på Hegnsgård til to mindre overdrev (kategori 3-natur) hhv. 255 m sydvest og 312 m sydøst for gyllelagunen og den nærmeste potentielt ammoniakfølsomme skov (evt. kategori 3-natur) 905 m mod nordvest er beregnet til under 1 kg N/ha/år. Lokalteterne er ikke undersøgt yderligere, da kommunen ikke kan stille krav om en lavere merdeposition end 1 kg N/ha/år. Tilsvarende gælder for nærmeste beskyttede eng og mose beliggende hhv. 725 m mod nordøst og 3,5 km mod nord.

Til de to søer beliggende inden for 300 m fra produktionsanlægget på Hegnsgård ved Askeløkkevejen 8 og 11 beregnes en merdeposition på op til 0,5 kg N/ha/år i forhold til nudrift. Denne merdeposition vurderes ikke at ville give anledning til tilstandsændringer i søerne.

Bornholms Regionskommune har kendskab til, at bilag IV-arten løvfrø tidligere er registreret i den ene af søerne, nemlig søen på ejendommen Askeløkkevejen 11 ca. 275 m nord for Hegnsgård. Om arten stadig forekommer i søen, og om den eventuelt forekommer i den anden sø er uvist. Da ændringen i ammoniakpåvirkning af søerne vil være begrænset, vurderes den ansøgte udvidelse på Hegnsgård ikke at true eventuelt forekommende bilag IV-arter og deres yngle- og rasteområder.

Lugt

Lugtemissionen stiger som følge af, at der bliver flere dyr på ejendommen. Lugtemissionen giver anledning til beregning af geneafstande til enkeltbeboelser, samlet bebyggelse i landzone samt byzone og sommerhusområder.

Hegnsgård ligger godt 2,3 km nordvest for Pedersker by. Den nærmeste samlede bebyggelse i landzone er beliggende umiddelbart nord for byzonen ved Pedersker ca. 2,2 km fra ejendommen. Nærmeste nabo, som ikke er en landbrugsejendom, er boligen på Askeløkkevejen 8, som ligger 224 m nordvest for nærmeste staldbygning.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for lugt er overholdt, da alle typer af beboelse ligger længere væk end de beregnede geneafstande.

Transporter til og fra ejendommen

Udvidelsen af svineproduktionen på ejendommen forventes at ville medføre en stigning i antallet af transport til og fra Hegnsgård fra ca. 453 til 600 pr. år. Dette svarer til en forøgelse på ca. 32 % i forhold til nudrift og skyldes især et øget behov for bortkørsel af gylle og tilkørsel af foderkorn.

Andre miljøpåvirkninger

Den ansøgte produktion på Hegnsgård overholder alle gældende normer og regler for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, regulering af skadedyr og påvirkning af omgivelserne med støj, støv, lys m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, også hvad angår disse faktorer, betragtes som ikke væsentlige.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Ammoniakudledningen fra svineproduktionen på Hegnsgård nedbringes til det krævede niveau efter udvidelsen ved, at alle staldene er indrettet med 25-49 % fast gulv, og at der til slagtesvinene benyttes en foderkorrektion på 2,82 FE_{sv} pr. kg tilvækst. Desuden opbevares minimum 90 % af svinegyllen i gyllelagune under fast overdækning. I forbindelse med renoveringen af de ældre stalde vil fodersystemet blive ændret fra tørfoder til vådfoder, og fodereffektiviteten vil blive fulgt løbende. For at begrænse svinenes udskillelse af fosfor og dermed tilførslen til markerne reduceres foderets indhold af fosfor.

Den samlede ammoniakudledning fra produktionen og den totale mængde udskilt fosfor i gødningen overholder de beregnede maksimale emissionsniveauer. Desuden er kravet om anvendelse af BAT opfyldt inden for alle dele af produktionen.

Bornholms Regionskommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget og håndtering af husdyrgødningen sker i overensstemmelse med gældende regler og ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Det vurderes, at driften kan foregå uden væsentlig påvirkning af miljøet som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

I miljøgodkendelsen er beskrevet to alternativer med tiltag, der bevirker, at ammoniakudledningen og fosfordudskillelsen er forskellig fra hovedansøgningen. I alternativ 1 vil gyllekanalerne ved renoveringen af de ældre stalde blive forsynet med køleslanger, som kan kobles til en varmepumpe og gøre anvendelse af gyllekøling mulig. Ibrugtagning af gyllekølingsanlægget vil afhænge af, om investeringen i anlægget er rentabel og af prisrelationen mellem olie og el. I alternativ 2 vil gulvtypen 50-75 % fast gulv i de ældre stalde blive bibeholdt. Miljøgodkendelsen meddeles uden betingelser om, at driften indrettes som beskrevet i de to alternativer. Begge alternativer opfylder husdyrgodkendelseslovens krav til produktionen.

1.4 OFFENTLIGHED

Bornholms Regionskommune offentliggjorde den 14. juni 2016, at kommunen havde modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse til Hegnsgård. Fristen for at komme med idéer, forslag og bemærkninger til projektet var 2 uger fra annonceringsdatoen. Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 17. januar 2017 sendt i høring ved, at udkastet blev lagt offentligt tilgængeligt på Bornholms Regionskommunes hjemmeside, og ved udsendelse af brev med information herom til ansøger selv, ejere af bedriftens forpagtede arealer og aftalearealer, naboer og andre berørte (ejere af ejendomme inden for den beregnede konsekvenszone for lugtemission på 820 m og ejere af nabomatrikler til ejendommen, hvor husdyrbruget er placeret) samt en række organisationer og myndigheder, der har anmodet herom.

Der var en frist til at kommentere udkastet frem til og med den 6. marts 2017. For at tage højde for leveringstiden for almindelig post var fristen sat til 7 uger fra offentliggørelse af forslaget.

Der indkom ét skriftligt høringssvar. De indkomne bemærkninger gav ikke anledning til ændringer af projektet. Høringssvaret er gengivet og kommenteret i Bilag 8.

1.5 KLAGEVEJLEDNING

Bornholms Regionskommunes afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Endvidere kan en række lokale og landsdækkende foreninger og organisationer klage over visse afgørelser.

En eventuel klage skal sendes via Klageportalen, som du kan finde et link til på forsiden af Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, typisk med NEM-ID, og klagen skrives direkte i portalen. Det er muligt at vedhæfte dokumenter til klagen undervejs. Klagen sendes gennem Klageportalen til Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø, som videresender den til Miljø- og Fødevareklagenævnet med den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen ved at sende en begrundet anmodning til Bornholms Regionskommune. Anmodningen videresendes herefter til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om den kan imødekommes.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den klageberettigede indbetaler et gebyr på 900 kr. (private) og 1.800 kr. (virksomheder og organisationer) til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagegebyret reguleres hvert år efter satsen for det generelle pris- og lønindeks fastsat af Finansministeriet. Gebyret opkræves af Nævnenes Hus, og betalingen skal ske ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyret skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- Klager får helt eller delvist medhold i klagen
- Klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet
- Klager ikke er klageberettiget
- Klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence

Klagefristen udløber den 11. april 2017, dvs. 4 uger fra den 14. marts 2017, hvor afgørelsen er annonceret på regionskommunens hjemmeside www.brk.dk/indflydelse-politik/hoeringer.

En eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

2 GENERELLE FORHOLD

I dette kapitel beskrives den planlagte indretning af husdyrbruget samt en række juridiske forhold ved miljøgodkendelsen såsom underretning af tilsynsmyndigheden, godkendelsens gyldighed og retsbeskyttelse.

2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Miljøgodkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Hegnsgård, Hegnedevejen 18, 3720 Aakirkeby, matrikel 166 Aaker m.fl. Hegnsgård ejes af Jesper Kure Marker, Lille Myregård, Hegnedevejen 22, 3720 Aakirkeby. Hegnsgård er en svineproduktionsejendom, og besætningen på ejendommen er registreret i det Centrale HusdyrbrugsRegister med CHR-nummer 11493.

Den nuværende tilladte produktion på Hegnsgård er på 5.825 producerede smågrise (12-30 kg) og 5.669 producerede slagtesvin (30-107 kg), svarende til 167,89 DE. Denne produktion ønskes udvidet til 8.000 producerede smågrise (7,2-33 kg) og 10.000 producerede slagtesvin (33-113 kg), svarende til i alt 321,10 DE. Udvidelsen er på i alt 153,21 dyreenheder (DE). I forhold til den oprindeligt tilladte produktion efter VVM screeningen i 2004 er udvidelsen på 154,31 DE.

I forbindelse med udvidelsen foretages ingen udvendige ændringer af anlægget bortset fra fjernelse af enkelte ventilationsafkast. For at skabe plads til flere svin renoveres en ældre del af staldanlægget, der har været taget helt eller delvist ud af drift i 5-6 år. To sammenhængende staldafsnit, der i nudrift anvendes til buffer og aflastningsstald, renoveres og indrettes med 622 stipladser. To andre staldafsnit, der har været taget helt ud af drift, indrettes med hhv. 264 og 314 stipladser. I de 4 staldafsnit fås der således i alt 1.200 stipladser. Stierne er indrettet med ca. 2/3 fast gulv. Denne gulvtype ændres til 25-49 % fast gulv, idet spaltearealet er placeret bagerst i stierne fremfor ud mod gangen. Stiindretningen vil fungere mere hensigtsmæssigt med spaltearealet ud mod gangen. I forbindelse med renoveringen udskiftes ventilationssystemet, og der skiftes fra tørfodring til vådfodring. Der foretages ingen ændringer i staldbygningen fra 2005, der rummer smågrise, slagtesvin, forrum og foderlade. Der er ikke behov for at opføre ny opbevaringskapacitet til gylle eller foder i forbindelse med udvidelsen.

Renoveringen af de ældre stalde forventes påbegyndt, så snart godkendelsen foreligger. Byggeriet forventes afsluttet inden for 5 måneder og tages i brug umiddelbart efter.

Ansøger ønsker at kunne vælge en indretning af driften som beskrevet i to alternative scenarier. Alternativ 1, hvor der etableres gyllekøling i de staldafsnit, der renoveres, og alternativ 2, hvor de ældre staldafsnit tages i anvendelse uden en forudgående renovering og ændring af gulvtypen.

Udover Hegnsgård ejer og driver Jesper Marker to andre ejendomme med svineproduktion, Lille Myregård, Hegnedevejen 22, 3720 Aakirkeby og Vassegård, Søndre Landevej 190, 3720 Aakirkeby, samt to landbrugsejendomme uden bygninger. Ejendommene drives under bedriften Lille Myregård med tilhørende plan-teavl og er registreret under CVR-nummer 19849686 og P-nummer 1004016949. Til bedriften hører et samlet ejet areal på 210,80 ha, hvoraf 190,16 ha dyrkes. Derudover er der tilforpagtet 18,91 ha dyrkningsjord fra to andre ejendomme i området.

På Lille Myregård har Bornholms Regionskommune den 29. juni 2012 givet tilladelse efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen til skift i dyretype til et sohold på 396 årssøer og produktion af 4.175 smågrise (7,3-15 kg) og 5.825 smågrise (7,3-12 kg), svarende til i alt 104,36 DE på tidspunktet for tilladelsen. På Vassegård er der den 4. september 2015 givet et tillæg til § 11-miljøgodkendelse til en årlig produktion af 3.920 smågrise (15-30 kg) og 3.840 slagtesvin (30-107 kg), svarende til 111,36 DE.

Der er mellem 1,25 og 3,3 km fra produktionsanlægget på Hegnsgård til anlæggene på Lille Myregård og Vassegård. På baggrund af afstanden og da anlæggene hverken er teknisk eller forureningsmæssigt forbundne, behandles de som adskilte anlæg i forbindelse med miljøgodkendelsen.

Efter udvidelsen vil overskydende svinegylle fra den samlede bedrift blive afsat ved gylleaftaler med tredje mand og med Biokraft A/S i Aakirkeby.

Der udøves ingen biaktiviteter på Hegnsgård.

2.2 MEDDELELSESPLIGT – DE, EJERFORHOLD, AREALER, ANLÆG

Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:

- Når svinebesætningen er oppe på 321,10 DE: 8.000 producerede smågrise (7,2-33 kg) og 10.000 producerede slagtesvin (33-113 kg).
- Besætningens/produktionens størrelse den 14. marts 2019 (2 år efter godkendelsesdato).
- Når godkendelsen tages i brug - valg af drift som ansøgt eller alternativ 1 eller 2

Hvis der sker ændringer i ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften, skal det meddeles til tilsynsmyndigheden (Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø) senest 1 måned efter, at ændringen er sket (Vilkår 3.2.1).

Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø stiller vilkår om, at ved større vedligeholdelsesarbejder på anlægget (staldinventar, ventilationsanlæg, foder- og gødningsopbevaringsanlæg og lignende) skal den valgte løsning leve op til bedste tilgængelige teknik (BAT). Arbejdet skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø, som vurderer, om kravet om BAT er opfyldt (Vilkår 3.10.5). Formålet er at sikre, at der fremover anvendes den på det pågældende tidspunkt bedste tilgængelige teknologi også ved ændringer, der ellers ikke kræver godkendelse efter husdyrgodkendelsesloven (Vilkår 3.2.2).

2.3 GYLDIGHED

Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Miljøgodkendelsen anses for udnyttet, når ombygningsarbejderne er iværksat inden fristens udløb, og de færdiggøres i et rimeligt tempo.

Hvis miljøgodkendelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år. Produktionen må dog hvert år være op til 15 % mindre end den angivne produktion, uden at dette får konsekvenser for miljøgodkendelsen.

Hvis ikke miljøgodkendelsen er opfyldt, eller miljøgodkendelsens vilkår ikke efterleves, kan dette medføre, at hele eller dele af miljøgodkendelsen bortfalder.

2.4 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er 14. marts 2025. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud, før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 1-3 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.5 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering, jf. § 41 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og § 40, stk. 1 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Den første revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år fra det tidspunkt, hvor virksomheden første gang blev godkendt efter husdyrgodkendelsesloven. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2025.

3 VILKÅR FOR § 12-MILJØGODKENDELSEN

§ 12-miljøgodkendelsen meddeles på følgende specifikke og generelle vilkår, som også fremgår af de enkelte afsnit i miljøredegørelsen. De specifikke vilkår er skærpede krav i forhold til gældende lovgivning eller krav, som stilles pga. virksomhedens art eller beliggenhed. De generelle vilkår er bestemmelser, der gælder generelt for landbrugsdrift, også for landbrugsvirksomheder, som ikke er miljøgodkendt efter miljøbeskyttelses- eller husdyrgodkendelsesloven. Vilkår skrevet med kursiv og rød skrift (Vilkårene under 3.7, 3.9 og dele af 3.4.1) gælder, hvis driften indrettes som beskrevet i alternativ 1 eller 2.

Virksomheden skal drives i overensstemmelse med godkendelsens vilkår og bestemmelserne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen) samt øvrig gældende lovgivning.

Specifikke vilkår:

3.1 VILKÅR VEDR. INDRETNING OG DRIFT

- 3.1.1 Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 3.1.2 De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 3.1.3 På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.

3.2 VILKÅR VEDR. INFORMATION OM ÆNDRINGER

- 3.2.1 Ændringer i ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften, skal meddeles til tilsynsmyndigheden (Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø) senest 1 måned efter, at ændringen er sket.
- 3.2.2 Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske inden for rammerne af denne godkendelse.

3.3 VILKÅR VEDR. PRODUKTIONSOMFANG

- 3.3.1 Svinebruget må drives med en produktion på maksimalt 8.000 producerede smågrise (7,2-33 kg) og 10.000 producerede slagtesvin (33-113 kg), svarende til i alt 321,10 dyreenheder (DE).

3.4 VILKÅR VEDR. GULVTYPER

- 3.4.1 I de ældre slagtesvinestalde (B, D, E, F), der renoveres, skal stierne indrettes med delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv - *med mindre driften indrettes som beskrevet i alternativ 2, som indebærer, at gulvtypen bibeholdes som delvist spaltegulv med 50-75 % fast gulv.*
- 3.4.2 I slagtesvinestalden fra 2005 (J) skal stierne fortsat være indrettet med delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv.
- 3.4.3 Smågrisestalden fra 2005 (K) skal fortsat være indrettet som to-klimastald med delvist spaltegulv.

3.5 VILKÅR VEDR. LUGT

- 3.5.1 Det skal på tilsynsmyndighedens forlangende godtgøres, at der på Hegnsgård maksimalt er smågrise og slagtesvin på stald med en samlet vægt på 208.230 kg (henholdsvis 25.730 kg og 182.500 kg). Dette vilkår kan opfyldes ved, at der i staldene maksimalt er 1.280 smågrise med en gennemsnitlig vægt på 20,1 kg, svarende til en årlig produktion på 8.000 smågrise i vægtklassen 7,2-33 kg og 2.500 slagtesvin med en gennemsnitlig vægt på 73,0 kg, svarende til en årlig produktion på 10.000 slagtesvin i vægtklassen 33-113 kg (den beskrevne produktion i ansøgningen).
- 3.5.2 Driften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener uden for ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres lugtreducerende tiltag.

3.6 VILKÅR VEDR. FODERKORREKTION - KVÆLSTOF (N) OG FOSFOR (P)

- 3.6.1 Den totale mængde kvælstof (N) ab dyr pr. år fra anlægget - beregnet som kg N ab dyr pr. slagtesvin x antallet af producerede slagtesvin pr. år - skal være mindre end eller lig med **28.911,87 kg N**, som kan opnås ved den valgte korrektion af fodertildelingen til slagtesvinene på 2,82 FE_{sv} pr. kg tilvækst.

"Kg N ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning og værdierne i nedenstående tabel:

$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FE}_{\text{sv}}/\text{kg tilvækst} \times \text{g råprotein}/\text{FE}_{\text{sv}}/6.250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N/kg tilvækst})$.

Faktor	Ansøgt værdi (slagtesvin)
Antal producerede dyr	10.000
Indgangsvægt, kg	33
Afgangsvægt, kg	113
FE _{sv} pr. kg tilvækst	2,82
Gram råprotein pr. FE _{sv} (normalt)	145,70
Gram fosfor (P) pr. FE _{sv}	4,76

Konkret beregning for Hegnsgård - total mængde N ab dyr pr. år for slagtesvin:

$10.000 \times ((113 - 33) \times 2,82 \text{ FE}_{\text{sv}}/\text{kg tilvækst} \times 145,70 \text{ g råprotein}/\text{FE}_{\text{sv}}/6.250) - ((113 - 33) \times 0,0296 \text{ kg N/kg tilvækst}) = 28.911,87 \text{ kg N pr. år}$.

De enkelte værdier i skemaet er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes og miljøgodkendelsens øvrige vilkår opfyldes.

- 3.6.2 Den totale mængde fosfor (P) ab dyr pr. år - beregnet som kg P ab dyr pr. slagtesvin x antallet af producerede slagtesvin skal være mindre end eller lig med **6.338,56 kg P**, som kan opnås ved den valgte korrektion af FE_{sv} og fosfor til slagtesvinene på 2,82 FE_{sv} pr. kg tilvækst og 4,76 g P/FE_{sv}.

"Kg P ab dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning og værdierne i ovenstående tabel:

$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FE}_{\text{sv}}/\text{kg tilvækst} \times \text{g P}/\text{FE}_{\text{sv}}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P/kg tilvækst})$.

Konkret beregning for Hegnsgård - total mængde P ab dyr pr. år for slagtesvin:

$$10.000 \times ((113 - 33) \times 2,82 \text{ FE}_{sv}/\text{kg tilvækst} \times 4,76 \text{ g P/FE}_{sv}/1.000) - ((113 - 33) \times 0,0055 \text{ kg P/kg tilvækst}) = 6.338,56$$

De enkelte værdier i skemaet er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes og miljøgodkendelsens øvrige vilkår opfyldes.

- 3.6.3 Foderoptimering (blandeforskrift) skal laves mindst én gang årligt og skal opdateres i forbindelse med væsentlige ændringer som f.eks. brug af ny råvare.
- 3.6.4 Der skal føres logbog/produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå: Antal producerede slagtesvin, gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt), foderforbrug pr. kg tilvækst og det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor pr. FE_{sv} i de anvendte foderblandinger.
- 3.6.5 Dokumentation i forbindelse med overholdelse af vilkåret om maksimalt udskilt N og P skal følge reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet. Dvs. dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 1. august år 1 til 15. februar år 3 (f.eks. 1. august 2017 til 15. februar 2019). Dokumentationen skal som minimum omfatte fakturaer på køb og salg af dyr, slagterifregning/opgørelse fra slagteriet, produktionskontrol, fakturaer på indkøbt foder og oplysninger i logbog om de anvendte foderblandinger.
- 3.6.6 Logbog/produktionskontroller, indlægsedler samt blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

3.7 VILKÅR VEDR. FODERKORREKTION FOSFOR (P) ALTERNATIV 1 OG 2

- 3.7.1 Hvis der anvendes gyllekøling iht. vilkårene under 3.9 (alternativ 1), eller gulvtypen 50-75 % fast gulv bibeholdes i de ældre staldafsnit B, D, E, F (alternativ 2) erstatter nedenstående vilkår (3.7.2 - 3.7.6) vilkårene under 3.6 (3.6.1 - 3.6.6).
- 3.7.2 Den totale mængde fosfor (P) af dyr pr. år - beregnet som kg P af dyr pr. slagtesvin x antallet af producerede slagtesvin - skal være mindre end eller lig med **6.330,72 kg P**, som kan opnås ved den valgte korrektion af fosfortildelingen til slagtesvinene på 4,69 g P/ FE_{sv} i alternativ 1 og 2.

"Kg P af dyr pr. slagtesvin" beregnes ud fra følgende ligning og værdierne i nedenstående tabel:

$$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FE}_{sv}/\text{kg tilvækst} \times \text{g P/FE}_{sv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P/kg tilvækst}).$$

Faktor	Alternativ værdi (slagtesvin)
Antal producerede dyr	10.000
Indgangsvægt, kg	33
Afgangsvægt, kg	113
FE_{sv} pr. kg tilvækst (normalt)	2,86
Gram fosfor (P) pr. FE_{sv}	4,69

Konkret beregning for Hegnsgård i alternativ 1 og 2 - total mængde P af dyr pr. år for slagtesvin:

$$10.000 \times ((113 - 33) \times 2,86 \text{ FE}_{sv}/\text{kg tilvækst} \times 4,69 \text{ g P/FE}_{sv}/1.000) - ((113 - 33) \times 0,0055 \text{ kg P/kg tilvækst}) = 6.330,72 \text{ kg P pr. år.}$$

De enkelte værdier i skemaet er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes og miljøgodkendelsens øvrige vilkår opfyldes.

- 3.7.3 *Foderoptimering (blandeforskrift) skal laves mindst én gang årligt og skal opdateres i forbindelse med væsentlige ændringer som f.eks. brug af ny råvare.*
- 3.7.4 *Der skal føres logbog/produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå: Antal producerede slagtesvin, gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt), foderforbrug pr. kg tilvækst og fosfor pr. FE_{sv} i de anvendte foderblandinger.*
- 3.7.5 *Dokumentation i forbindelse med overholdelse af vilkåret om maksimalt udskilt P skal følge reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet. Dvs. dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 1. august år 1 til 15. februar år 3 (f.eks. 1. august 2017 til 15. februar 2019). Dokumentationen skal som minimum omfatte fakturaer på køb og salg af dyr, slagterifregning/opgørelse fra slagteriet, produktionskontrol, fakturaer på indkøbt foder og oplysninger i logbog om de anvendte foderblandinger.*
- 3.7.6 *Logbog/produktionskontroller, indlægssedler samt blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.*

3.8 VILKÅR VEDR. OPBEVARING AF GYLLE

- 3.8.1 Gyllelagunen (O) skal fortsat være forsynet med fast overdækning i form af presenning/flydedug.
- 3.8.2 Hvis overdækningen åbnes/brydes i forbindelse med omrøring, gylleudbringning eller tømning skal overdækningen lukkes umiddelbart efter. Skader på den faste overdækning skal udbedres hurtigst muligt.
- 3.8.3 Der skal føres en logbog for gyllelagunen, hvori eventuelle skader på overdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 3.8.4 Til kontrol for lækage fra gyllelagunens bundmembran skal vandstandsmåleren i kontrolbrønden aflæses hver måned. Dato for udført kontrol skal fremgå af logbog for egenkontrollen.
- 3.8.5 Minimum 90 % af den producerede gylle skal opbevares under fast overdækning i gyllelagunen.

3.9 VILKÅR VEDR. DRIFT OG KONTROL AF GYLLEKØLINGSANLÆG

Indretning og drift

- 3.9.1 *Vælges en drift som beskrevet i alternativ 1, skal gyllekøling etableres og anvendes, og vilkårene 3.9.1 - 3.9.8 skal følges.*
- 3.9.2 *Gyllekanalerne i de ældre staldafsnit (B, D, E, F) - i alt 600 m² - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.*
- 3.9.3 *Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 86.690 kWh. Dette svarer til en køleeffekt på 19,525 W/m² med en driftstid på 7.400 timer om året. Der tillades fleksibilitet mellem køleeffekt og driftstid, således at effekten kan reduceres mod, at der køles i et øget antal timer eller omvendt.*
- 3.9.4 *Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer de månedlige og årlige køleydelser målt i kWh. Alternativt kan der monteres en timetæller og en separat elmåler på varmepumpen. I så fald skal følgende ligning overholdes: antal timer årligt x køleeffekt (kW) = mindst årlig køleydelse (kWh) som beskrevet ovenfor.*

3.9.5 Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.

3.9.6 Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning, og nødvendige reparationer og justeringer skal foretages. Anlægget skal mindst én gang årligt efterses af en sagkyndig i anlægstypen. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:

- afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen
- kontrol af kølekredsens ydelse.

Egenkontrol

3.9.7 Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 14 dage.

3.9.8 Logbogen, de årlige kontrolrapporter og øvrige servicereporter samt registreringer fra datalogger eller årligt aflæste driftstimer og køleeffekt skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

3.10 VILKÅR VEDR. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

3.10.1 Der skal i godkendelsesperioden foretages fornøden forureningsbegrænsning på basis af principper om bedste tilgængelige teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsoptagning.

3.10.2 Ved erstatning af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at erstatningen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

3.10.3 Anlæg, der er særligt energiforbrugende, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.

3.10.4 Vaske- og drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås.

3.10.5 Ved større vedligeholdelsesarbejder på anlægget (staldinventar og lignende) skal den valgte løsning leve op til bedste tilgængelige teknik (BAT). Arbejdet skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø, der vurderer, om kravet om BAT er opfyldt. Arbejdet må ikke påbegyndes, inden kommunen har givet skriftlig tilladelse til dette.

3.11 VILKÅR VEDR. BEGRÆNSNING AF FARLIGE STOFFER PÅ IE-BRUG

3.11.1 Anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med IE-husdyrproduktionen skal begrænses med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

3.12 VILKÅR VEDR. ANMELDELSE AF DRIFTSOPHØR AF IE-BRUG

3.12.1 Ophører driften på husdyrbruget, skal den driftsansvarlige inden for en frist på 4 uger anmelde ophøret til Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø samt gøre rede for, om der ved driften har været anvendt stoffer, der har kunnet give anledning til jord- eller grundvandsforurening.

Generelle vilkår:

3.13 VILKÅR VEDR. RENHOLDELSE OG HYGIEJNE

3.13.1 Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes, således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.

3.14 VILKÅR VEDR. GYLLEOPBEVARING OG -HÅNDTERING

3.14.1 Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed for husdyrbruget.

3.14.2 Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

3.14.3 Ved håndtering af gylle gennem ikke-faste installationer, der ikke lever op til bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, skal dette foretages under konstant opsyn, således at evt. brud straks opdages, og pumpningen afbrydes.

3.14.4 Hvis der ved en eller flere af gyllebeholderne er etableret fast pumpeudstyr, skal elinstallationen indrettes, så pumpen ikke kan startes utilsigtet.

3.14.5 Hvis der er monteret fjernbetjent pumpeudstyr på en eller flere af gyllebeholderne, skal der være monteret en anordning, der sikrer, at pumpen slår fra automatisk, når der er pumpet, hvad der svarer til indholdet af en gyllevogn. Der kan alternativt etableres en anordning, som sikrer, at pumpen kun kan startes, når der står en gyllevogn under udløbet.

3.15 VILKÅR VEDR. UDBRINGNING AF GYLLE

3.15.1 Transport af gylle til udbringningsarealerne eller til aftalearealer/Biokraft A/S må ikke foregå gennem byzone på lørdage samt søn- og helligdage.

3.16 VILKÅR VEDR. STØJKILDER

3.16.1 Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne, dvs. al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Ugedag	Tidspunkt	Støjniveau, dB(A)	Referencetid
Mandag-fredag	Kl. 07.00-18.00	55	8 timer
Lørdag	Kl. 07.00-14.00	55	7 timer
	Kl. 14.00-18.00	45	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45	8 timer
Alle dage	Kl. 18.00-22.00	45	1 time
	Kl. 22.00-07.00	40	½ time
Spidsværdi	Kl. 22.00-07.00	55	

- 3.16.2 Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i kolonnen referencetid angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.
- 3.16.3 Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkloder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
- 3.16.4 Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår nr. 3.16.1 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma. I våde høstår kan behovet for tørring af korn og andre afgrøder være så stort, at det er nødvendigt at lade blæserne køre i døgndrift. Særligt ved køling af korn kan det være nødvendigt at gøre det om natten, da temperaturen om dagen er for høj til, at der kan køles.

3.17 VILKÅR VEDR. STØV

- 3.17.1 Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

3.18 VILKÅR VEDR. SKADEDYR

- 3.18.1 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Århus Universitet, Institut for Agroøkologi, der vedligeholder Skadedyrsguiden (www.dpil.dk). Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 3.18.2 Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand og rimelig orden for at forhindre gode levedmuligheder for rotter. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper.

3.19 VILKÅR VEDR. OVERFLADEVAND OG SPILDEVAND (VASKEVAND)

- 3.19.1 Tagvand kan efter tilladelse ledes direkte til vandløb eller sø. Overfladevand fra øvrige befæstede arealer skal passere et veldimensioneret sandfang inden udledning til dræn, vandløb eller sø (kræver særskilt tilladelse).
- 3.19.2 Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og skal anvendes i henhold til reglerne i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.
- 3.19.3 Vask af maskiner og redskaber uden gødningsrester skal ske på fast vaskeplads. Vaskevandet kan, mod særskilt tilladelse, udledes til dræn, dog skal vandet inden udløbet gennemgå rensning i et veldimensioneret sandfang og en godkendt olieudskiller.
- 3.19.4 Vask af maskiner, sprøjte og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjtemiddelrester, skal foregå på støbt plads, der er uigennemtrængelig for fugt, og med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske i overensstemmelse med bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

3.20 VILKÅR VEDR. OPLAG AF OLIE

- 3.20.1 Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 3.20.2 Beholdere til opbevaring af olieprodukter skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag og som minimum være overdækket med et halvtæg.
- 3.20.3 Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- 3.20.4 Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

3.21 VILKÅR VEDR. OPLAG AF AFFALD

- 3.21.1 Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.
- 3.21.2 Affald skal opbevares og bortskaffes efter BOFA I/S' affaldsregulativer.
- 3.21.3 Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen. Det gælder dog ikke afbrænding af affald, der er tilladt i medfør af BOFA I/S' affaldsregulativer (haveaffald).
- 3.21.4 Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Affaldet skal bortskaffes efter BOFA I/S' regulativer.
- 3.21.5 Indtil afhentning skal døde produktionsdyr opbevares på en måde, der sikrer dem mod ådselædende dyr, og under sådanne forhold, at opbevaringen ikke medfører risiko for spredning af smitstoffer. For at forebygge smittespredning skal opbevaringsfaciliteten være placeret i passende afstand fra offentlig vej, produktionsbygninger og arealer med produktionsdyr. Opbevaringsfaciliteten skal være placeret ved fast tilkørselsvej.
- 3.21.6 Affald bør sorteres i containere opstillet på ejendommen.
- 3.21.7 Olie- og kemikalieaffald skal opbevares i egnet emballage og skal stå på støbt areal. Oplagspladsen skal være under tag.
- 3.21.8 Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

3.22 VILKÅR VEDR. MEDICIN OG PESTICIDER

- 3.22.1 Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.
- 3.22.2 Rester af lægemidler og brugte kanyler fra dyrehold betragtes som "særligt affald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald. Ved særlige forholdsregler for bortskaffelse af lægemidler, vil det fremgå af indlægssedlen i pakningen.
- 3.22.3 Påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler må ikke ske ved direkte opsugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.
- 3.22.4 Rester af sprøjtemidler samt emballage skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald, herunder reglerne om olie- og kemikalieaffald.

3.23 VILKÅR VEDR. UHELD OG RISICI

- 3.23.1 Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: 112 eller Bornholms Politi, tlf.: 5690 1448.
- 3.23.2 Der skal foreligge en beredskabsplan for Hegnsgård, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for medarbejderne på ejendommen og skal opdateres, så oplysningerne i den altid er relevante og retvisende.
- 3.23.3 Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

4 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

I dette kapitel beskrives og vurderes projektet set i forhold til afstandskrav til naboer, vandforsyning, vandløb og søer, offentlig vej m.v. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, beskyttet natur m.v. Desuden beskrives og vurderes husdyrbrugets placering i landskabet i forhold til de landskabelige værdier.

4.1 HUSDYRBRUGETS BYGNINGER OG FASTE AFSTANDSKRAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På Hegnsgård ligger staldbygninger og opbevaringsanlæg til husdyrgødning, foder m.m. samlet omkring de ældste dele af gårdanlægget. Fra Hegnedevejen er der en 190 m lang privatvej til ejendommen.

I forbindelse med udvidelsen renoveres en ældre del af staldanlægget, der har været taget delvist ud af drift. Der foretages ingen yvendige ændringer af staldanlægget udover reduktion af antallet af ventilationsafkast på de stalde, der renoveres.

Beliggenheden af de eksisterende staldbygninger, gødningsopbevaringsanlæg og andre opbevaringsrum fremgår af anlægstegningen i Figur 2.

Figur 2. Anlægget på Hegnsgård

Beskrivelse af eksisterende og nye bygninger:

Driftsbygningerne på Hegnsgård består af slagtesvine-/smågrisestald fra 2005 og 4 ældre staldafsnit, hvoraf de to staldafsnit har været taget ud af drift de seneste 5-6 år. Den ældre del af staldanlægget er placeret vest og nordvest for stuehuset, mens den nyeste stald (2005) ligger nord for stuehuset. Foderladen er placeret i den sydlige ende af denne staldbygning. En gastæt silo på 1.000 m³ er placeret vest for stalden i forbindelse med foderladen. En gyllebeholder på 1.000 m³ er placeret vest for det gamle staldanlæg. Beholderen har en diameter på 19 m og er 3,5 m dyb, heraf ca. 2,5 m over terræn. Gyllelagunen er på 5.300 m³ og er placeret syd for. Den har dimensionerne 48 m x 42 m og er gravet 2,6 m ned i jorden.

Stuehuset og den ældre del af staldanlægget er opført i gule mursten og med eternittag. Stalden fra 2005 er opført i gule betonelementer og har ståltag.

Foto 1. Anlægget på Hegnsgård set fra øst fra Hegnedevejen

Gyllebeholderen er opført i betonelementer og er uden fast overdækning, mens gyllelagunen er i plastpresninger omkranset af en ca. 2 m høj jordvold. Kornsiloen er i metal.

Foto 2. Gyllelagunen

Afstandskrav i henhold til § 6 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Hegnsgård er beliggende i landzone og uden for eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde. Ejendommen ligger desuden ikke i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blan-

det bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Afstanden til disse områder er desuden mere end 50 m.

Nærmeste byzone er Pedersker og nærmeste område i landzone planlagt til boligformål i kommuneplanen er Pederskervejen øst beliggende ca. 2,3 km sydøst for Hegnsgård. Nærmeste sommerhusområde ligger ved Vester Sømarken ca. 3,5 km syd for ejendommen.

Nærmeste nabo til Hegnsgård er Rundløkkevejen 13, 3720 Aakirkeby beliggende 150 m sydvest for gyllelagunen, som er nærmeste driftsbygning, der er genstand for udvidelsen. Der er tale om en beboelse på en ejendom over 2 ha, der er noteret som landbrugsejendom. Inden for 500 m fra anlægget på Hegnsgård er der placeret yderligere 9 beboelser, hvoraf de 7 er uden landbrugspligt.

Afstandskrav i henhold til § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

De fastsatte afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens § 8 til nedenstående områder og installationer gælder kun for nybyggeri og bygningsændringer, der kan sidestilles med nybyggeri eller ved markante skift i husdyrholdet. De nedenfor angivne afstande er derfor opmålt i forhold til de staldbygninger (B+D), der renoveres og igen inddrages til slagtesvinestalde efter at have været taget ud af drift i 5-6 år.

Afstand til ikke-almene vandforsyningsanlæg (25 m): Der er en nedlagt brønd på Hegnsgård. Den ligger i haven syd for stuehuset. Nærmeste enkelt-indvinder (privat brønd) er registreret på ejendommen Askeløkkevejen 9, 548 m mod nord. På Hegnedevejen 14, 708 m mod nord, er registreret en drikkevandsboring med (DGU-nummer 247.383).

Afstand til almene vandforsyningsanlæg (50 m): Nærmeste vandværk er Smålyngen Vandværk ca. 1,5 km øst for ejendommen. Nærmeste fælles vandforsyningsboring (DGU nr. 247.323) er placeret ca. 360 m syd for ejendommen. En sløjfet boring (DGU nr. 247.624) er placeret ca. 300 m syd for ejendommen.

Vandløb, søer og dræn (15 m): Nærmeste vandløb (grøft) løber langs naboskellet ca. 40 m vest for stald D. Nærmeste sø/vandhul ligger ca. 320 m mod nord. Afstand til nærmeste permeable dræn er over 15 m.

Offentlig vej eller privat fællesvej (15 m): Der er ca. 115 m fra offentlig vej (Askeløkkevejen) til nærmeste driftsbygning og ca. 195 m til nærmeste staldbygning, hvor svineproduktionen genoptages.

Levnedsmiddelvirksomhed (25 m): Der er ingen levnedsmiddelvirksomheder i nærheden ejendommen.

Beboelse på samme ejendom (15 m): Stuehuset er placeret 4 m fra den nærmeste staldbygning, der renoveres (B).

Naboskel (30 m): Der er henholdsvis ca. 40 m og 36 m fra de to staldbygninger, B og D, til skellet mod naboejendommen, Rundløkkevejen 13 (matrikel 165 Aaker). I forhold til de bygninger, som ikke ændrer anvendelse, er der 15 m fra staldbygningen fra 2005 og 11 m fra gyllebeholderen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I henhold til § 6 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, der medfører forøget forurening, ikke tilladt inden for nuværende eller fremtidige byzoneområder, sommerhusområder og en række nærmere definerede områder i landzone samt inden for 50 m af disse områder og nabobeboelser.

De eksisterende anlæg på Hegnsgård, som udvidelse eller ændringer skal gennemføres i, ligger alle mere end de krævede 50 m fra det nærmeste punkt i områder og ved beboelse omfattet af § 6 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Bornholms Regionskommune konkluderer derfor, at de gældende afstandskrav i forhold til omkringboende er overholdt.

Afstandskravene til vandforsyning, søer, vandløb og dræn, veje, levnedsmiddelvirksomhed og skel er ligeledes overholdt. Kravet om en afstand på minimum 15 m til beboelse på samme ejendom er derimod ikke opfyldt for de to ældre stalde, B og D, der ligger 4-5 m fra ejendommens stuehus. Som oplyst af ansøger har der ikke været opstaldet svin i de to staldlænger i de seneste 5-6 år, og en genoptagelse af svineproduktionen i disse bygninger kan derfor sidestilles med etablering af nye slagtesvinestalde.

Beboelsen er ejendommens stuehus, som har ligget på stedet og i samme afstand fra staldlængerne i mange år. Ansøger bor på bedriftens hovedejendom, Lille Myregård, og stuehuset til Hegnsgård udlejes derfor.

Da der er tale om beboelse, som tilhører ansøger, og staldene kun i en relativt kort periode ikke har huset svin, dispenserer Bornholms Regionskommune fra afstandskravet i henhold til husdyrgodkendelseslovens § 9, stk. 3. Det vil efter kommunens opfattelse ikke være hensigtsmæssigt alternativt at opføre den nødvendige staldkapacitet længere væk fra beboelsen, hverken økonomisk eller i forhold til områdets landskabelige udtryk.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. afstandskrav.

4.2 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINJER OG PLACERING I LANDSKABET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Hegnsgård ligger mellem Aakirkeby og Pedersker i Bornholms sydøstlige hjørne. Landskabet omkring ejendommen er et fladt landbrugslandskab med en kombination af åbne marker, levende hegn og mindre områder med skov og overdrev. I området ligger en del mindre ejendomme og enkelte større produktionslandbrug.

Hegnsgård ligger lidt tilbagetrukket fra kommunevejene, Hegnedevejen og Askeløkkevejen. Hovedadgangsvejen til ejendommen er via en 190 m blind privatvej fra Hegnedevejen. Askeløkkevejen løber ca. 115 m nord for bygningerne.

Bygningerne på Hegnsgård ligger i tilknytning til hinanden. Den nyeste driftsbygning ligger nord for det ældre bygningsæt, mens stuehuset ligger øst for. Gyllelagunen er etableret syd for det øvrige anlæg. Lagunen er omkranset af en ca. 2 m høj jordvold med et hegn på toppen.

Naboskellet løber umiddelbart vest for ejendommen. I skellet er der et levende hegn.

Foto 3. Hegnsgård set fra Askeløkkevejen ved Hegnedevejen

Foto 4. Hegnsgård set fra nord fra Askeløkkevejen

I det følgende beskrives beliggenheden af det eksisterende anlæg på Hegnsgård i forhold til naturbeskyttelseslovens og planlovens regler om bygge- og beskyttelseslinjer, udpegede naturområder, kommuneplanens områdeudpegninger og områdets kulturhistoriske værdier. De angivne afstande til områder med bygge- og beskyttelseslinjer samt til beskyttede eller fredede områder er målt fra nærmeste eksisterende driftsbygning.

Bygge- og beskyttelseslinjer

Strandbeskyttelseslinje (300 m): Hegnsgård ligger uden for strandbeskyttelseslinje. Afstanden til sydysten er 4 km eller mere.

Klitfredede arealer: Der er ingen klitfredede arealer på Bornholm.

Sø- og å-beskyttelseslinje (150 m): Nærmeste område med sø-beskyttelseslinje er Ølene 6 km nordøst for Hegnsgård. Ingen bornholmske åer er pålagt å-beskyttelseslinje.

Skovbyggelinje (300 m): Der er 1,25 km til nærmeste skovbyggelinje omkring et skovområde øst for Hegnsgård.

Fortidsmindebeskyttelseslinje (100 m): Ifølge Kulturarvsstyrelsens angivelse ligger nærmeste fredede fortidsminder, to gravrøser, henholdsvis 135 m og 160 m nordøst for den nyeste staldbygning. Der er således minimum 35 m til nærmeste beskyttelseslinje. Mod syd ligger endnu en gravrøse ca. 215 m fra gyllelagunen. Ingen af disse fortidsminder ligger på marker drevet under bedriften.

Kirkebyggelinje (300 m): Nærmeste kirkebyggelinje er omkring Pedersker kirke, som ligger 2,5 km syd for Hegnsgård.

Vejbyggelinje (15-20 m): Hegnsgård ligger 115 m fra offentlig vej. Der er ikke pålagt vejbyggelinje langs kommunevejene med status af lokalveje i nærheden af ejendommen.

Kystnærhedszone (3 km): Hegnsgård ligger ca. 4,3 km fra nærmeste kyst ved Sømarken og ligger dermed uden for kystbeskyttelseslinjen.

Naturområder og fredninger

Internationale beskyttelsesområder – Natura 2000: Hegnsgård ligger ca. 3,6 km fra Natura 2000-område nr. 186 "Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne" mod nordøst og ca. 5,5 km fra Natura 2000-område nr. 188 "Dueodde" mod sydøst.

Beskyttede naturområder (§ 3 områder): Inden for en radius af 1.000 m fra ejendommen er der registreret 4 overdrev, 2 enge, 17 søer og 1 vandløb.

Nærmeste overdrev ligger ca. 195 m syd for gyllelagunen. Yderligere 2 overdrev ligger henholdsvis ca. 260 m mod sydvest og ca. 315 m mod sydøst. Det fjerde overdrev ligger ca. 920 m nordøst for stalden fra 2005.

De to enge ligger hhv. 725 m nordøst for anlægget og 870 m mod nordvest.

Nærmeste beskyttede hede ligger ca. 3,4 km syd for anlægget.

Nærmeste beskyttede sø er placeret 270 m nord for stalden fra 2005. De øvrige 16 beskyttede søer og vandhuller ligger mere end 300 m fra anlægget.

Nærmeste beskyttede vandløb, Grødby Å, løber ca. 935 m øst for anlægget.

Anden natur: En mindre fredskov ca. 980 m nordvest for Hegnsgård fremgår på kortmateriale som potentielt ammoniakfølsom.

Lavbundsområder: Hegnsgård ligger uden for lavbundsområde. Nærmeste lavbundsområde ligger ca. 70 m nord for staldbygningen fra 2005.

Fredede områder: Nærmeste fredede område er placeret ca. 2,5 km syd for ejendommen. Fredningen er en æstetisk fredning ved Eskegård.

Beskyttede jord- og stendiger: Der er ikke registreret diger tæt på Hegnsgård. Øst og syd for ejendommen ligger i alt 4 diger i en afstand af mellem 640 og 810 m.

Interesseområder i kommuneplanen

Erhvervsinteresser: Området omkring Hegnsgård er i kommuneplan 2013 udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Hovedhensynet i disse områder er at sikre dyrkningsmuligheder, landbrugets investeringer i produktionsapparatet og mulighederne for en rationel landbrugsdrift. Dog må miljø, natur, kulturhistoriske interesser og de mange mindre levesteder for dyre- og planteliv ikke forringes af landbrugsdriften.

Hegnsgård ligger delvist i skovrejsningsområde delvist i neutralområde i forhold til skovrejsning.

Ejendommen er desuden beliggende uden for interesseområde for råstofindvinding, byudviklingsområde, detailhandelsområde og besøgs- og oplevelsesområde ift. turisme.

Miljøinteresser: Anlægget på Hegnsgård ligger i område med særlige drikkevandsinteresser og i vandindvindingsområde (Rundløkkevejen) til Smålyngsværket. Nærmeste nitratfølsomme vandindvindingsområde ligger ca. 800 m øst for anlægget.

Geologiske interesser: Hegnsgård ligger uden for område med geologiske interesser.

Interesseområde for naturbeskyttelse og landskab: Anlægget på Hegnsgård ligger uden for interesseområde for natur, landskab og økologiske forbindelser.

Rekreative interesser: Af kommuneplanen fremgår ingen områder med rekreative interesser tæt på Hegnsgård.

Kulturmiljøområde: Hegnsgård ligger uden for særligt kulturmiljøområde, som er områder udpeget i samarbejde med Kulturstyrelsen, hvor der er sandsynlighed for, at der gemmer sig værdifulde fund af national betydning i det åbne land.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Hegnsgård fremtræder som en samlet enhed i landskabet, idet bygningerne er placeret i tilknytning til hinanden. Det er kun ved nyt byggeri nødvendigt at tage hensyn til naturbeskyttelseslovens og planlovens regler om bygge- og beskyttelseslinjer. Da den ansøgte udvidelse af svineproduktionen på Hegnsgård ikke indebærer, at der opføres nye bygninger eller ændres væsentligt på de eksisterende (kun fjernelse af 8 afkast), vil oplevelsen af landskabet omkring ejendommen ikke ændres i negativ retning i forhold til de nuværende forhold. Projektet vurderes derfor ikke at være i strid med hensynet til de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative interesser i området eller at være en trussel for områdets naturlokaliteter eller fortidsminder.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. landskabsinteresser.

5 PRODUKTIONSAPPARATET OG DRIFTEN

I dette kapitel beskrives harmoniarealet, husdyrholdets sammensætning, staldindretning inkl. ventilation og rengøring, samt produktion og håndtering af husdyrgødningen.

5.1 HARMONIAREALET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ansøger, Jesper Marker, ejer Hegnsgård, Lille Myregård og Vassegård samt to bygningsløse ejendomme (se Tabel 1). Ejendommene og de tilhørende arealer drives under bedriften Lille Myregård med CVR nummer 19849686 og P-nummer 1004016949. Det samlede matrikulære areal udgør 210,80 ha. Heraf kan 190,16 ha bruges til udbringning af husdyrgødning, idet de resterende godt 20 ha er fradragsarealer i form af bygningsparceller, veje, skov, beskyttet eller uopdyrket natur m.m.

Til bedriften er der tilforpagtet 18,91 ha udbringningsarealer fra to ejendomme. I alt er der således 209,07 ha ejede og forpagtede arealer til rådighed for udbringning af husdyrgødning fra svineproduktionerne på Hegnsgård, Lille Myregård og Vassegård (se Tabel 1).

Ingen af de ejede og forpagtede udbringningsarealer ligger i nitratfølsomme vandindvindingsområder eller i oplandet til kvælstofsårbare Natura 2000-områder eller fosforbelastede vandområder. Der kan derfor udbringes svinegylle op til 1,4 DE/ha - det dyretryk, som de generelle harmoniregler giver mulighed for.

Tabel 1. Arealer ejet og forpagtet af Jesper Marker og drevet under bedriften Lille Myregård

Ejerforhold	Gårdnavn/ejer	Adresse	Matrikel	Matrikelareal (ha)	Areal til udbringning (ha)
Ejet	Lille Myregård	Hegnedevejen 22, 3720 Aakirkeby	28a Pedersker	71,4742	61,18
Ejet	Hegnsgård	Hegnedevejen 18, 3720 Aakirkeby	166 Aaker m. fl.	49,1036	45,35
Ejet	Vassegård	Søndre Landevej 190, 3720 Aakirkeby	42a Pedersker	68,8423	63,90
Ejet	Landbrug uden beboelse	Bukkevejen 1A, 3720 Aakirkeby	201 Aakirkeby Markjorder	8,6360	7,76
Ejet	Landbrug uden beboelse	Ølenevej 60, 3720 Aakirkeby	82f Pedersker m.fl.	12,7482	11,96
I alt ejet				210,8043	190,16
Forpagtet	Holger Funch (Landbrug uden beboelse)	Hegnedevejen 21U, 3720 Aakirkeby	28g Pedersker m.fl.	26,6484	17,16
Forpagtet	Ole Kure Marker og Anne-Lise Marker (landbrug)	Hegnedevejen 25, 3720 Aakirkeby	24f Pedersker	2,0779	1,75
Forpagtet				28,7263	18,91
I alt til rådighed				239,5306	209,07

Alle ejede og forpagtede arealer er tidligere vurderet og godkendt i en § 11-miljøgodkendelse til Vassegård fra 10. juni 2009, og vilkårene vedr. arealerne er efterfølgende tilrettet i tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen fra 4. september 2015. I forbindelse med nærværende ansøgning om miljøgodkendelse af Hegnsgård har ansøger meddelt, at en forpagtning på 14,29 ha udbringningsareal er bortfaldet (Slusegård, Strandvejen 10, 3720 Aakirkeby), og et mindre § 3 beskyttet areal udelades som udbringningsareal. Desuden er der foretaget småjusteringer af størrelsen af flere af de øvrige udbringningsarealer.

Som erstatning for bl.a. den mistede forpagtning har Jesper Marker indgået en husdyrgødningsaftale med Jacob Brandt Hansen, Slettegård. Aftalen indebærer, at husdyrgødning svarende til 47,2 DE fra bedriften (primært slagtesvinegylle fra Hegnsgård og Vassegård) kan udbringes på de i alt 259,73 ha, som Jacob Brandt Hansen enten ejer eller forpagter fra i alt 11 jordejere i området. Heller ingen af arealerne omfattet af gylleaftalen er placeret i nitratklasse, fosforklasse eller NFI område. Data om arealerne fremgår af Tabel 2.

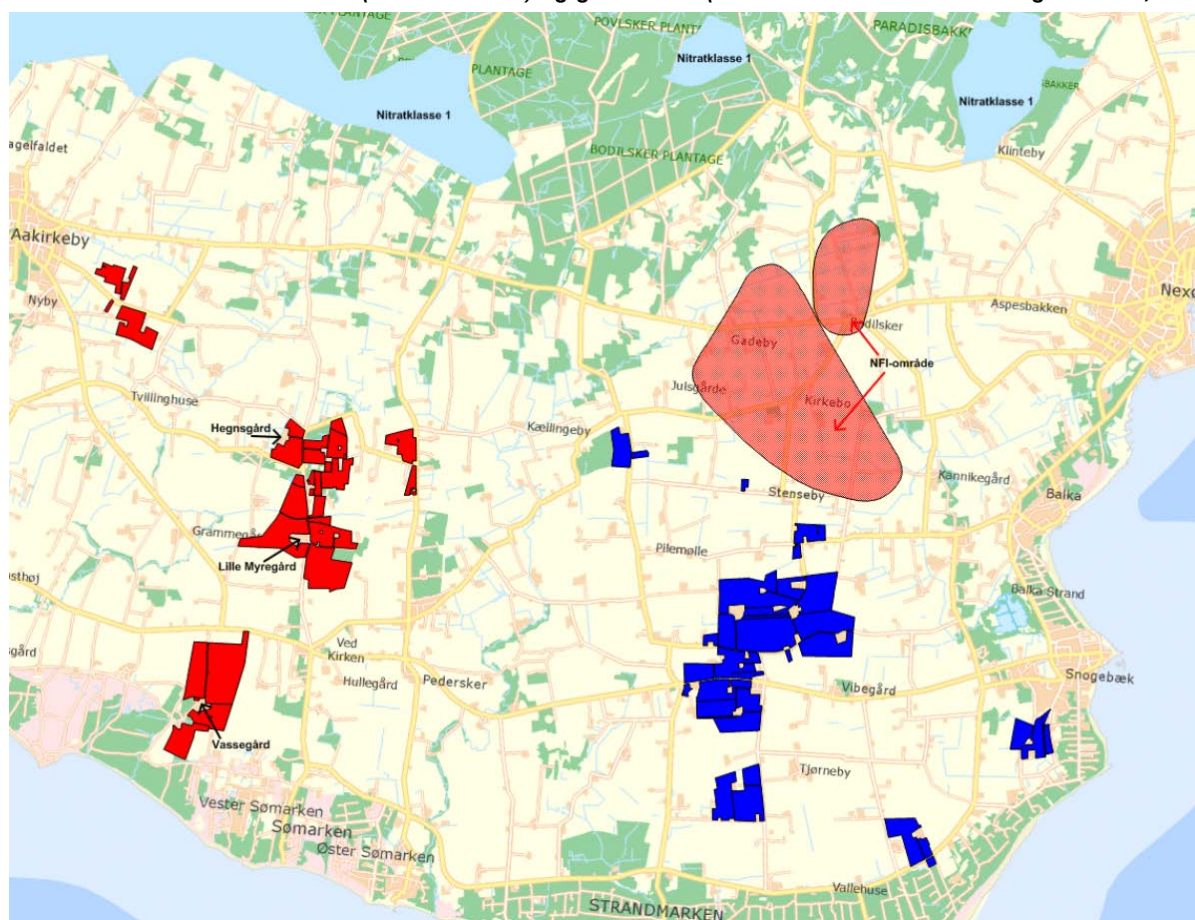
Tabel 2. Ejere af aftalearealer under bedriften Slettegård, som kan modtage svinegylle fra Hegnsgård, Lille Myregård og Vassegård

Ejerforhold	Ejer/gårdnavn	Adresse	Matrikel	Matrikelareal / aftaleareal (ha)	DE
Gylleaftale	Jacob Brandt Hansen / (Slettegård)	Slettegårdsvejen 2, 3730 Nexø	43 Povlsker m.fl.	65,0491/ 60,13	47,2
"	Jacob Brandt Hansen (Landbrug uden beboelse)	Skolevejen 12, 3730 Nexø	6a Povlsker m.fl.	55,3404 / 52,95	"
"	Jacob Brandt Hansen (Landbrug uden beboelse)	Engegårdsvejen 4A	37y Bodilsker	19,4980 / 19,11	"
"	Jacob Brandt Hansen / (Tornegård)	Engegårdsvejen 3, 3730 Nexø	44a Povlsker m.fl.	21,4074 / 19,51	"
"	Jacob Brandt Hansen (Løvhøj)	Brandsgårdsvejen 25, 3730 Nexø	41k Bodilsker	11,7417 / 10,08	"
"	Jacob Brandt Hansen (Landbrug uden beboelse)	Sprøjtevejen 3D, 3730 Nexø	15c Povlsker	23,4416 / 23,36	"
Bortforpagtet til JBH	Vilmer Kofoed Olsen (Juulsminde)	Poulskervej 24, 3730 Nexø	53c Povlsker	2,1612 / 1,40	"
Bortforpagtet til JBH	Ebbe Jensen Tamdrup (Solhøj)	Sprøjtevejen 10, 3730 Nexø	42k Povlsker	2,4634 / 1,89	"
Bortforpagtet til JBH	Bjergitte Vivelund Kofoed (Sejersgård)	Skolevejen 16, 3730 Nexø	7a Povlsker	29,9706 / 26,45	"
Bortforpagtet til JBH	Marianne Haase og Søren Poul Nørresø Haase (Munkevang - uden landbrugspligt)	Munkegårdsvejen 2, 3730 Nexø	31a Povlsker	1,9385 / 1,50	"
Bortforpagtet til JBH	Birgit Bonde (uden landbrugspligt)	Munkegårdsvejen 4, 3730 Nexø	7c Povlsker	0,9244 / 0,75	"
Bortforpagtet til JBH	Keld Nielsen (Munkely - uden landbrugspligt)	Munkegårdsvejen 6, 3730 Nexø	64b Povlsker	0,1851 / 0,07	"
Bortforpagtet til JBH	Erling Kristian Rasmussen (Engbo)	Stensebyvejen 26, 3730 Nexø	37o Bodilsker m.fl.	8,9445 / 8,16	"
Bortforpagtet til JBH	Rikke Schjærff Kjøller og Ronni Exsteen	Mejerigaden 20, 3730 Nexø	43k Bodilsker	2,2065 / 0,91	"
Bortforpagtet til JBH	Bettina Gravlund Hansen (Gubbegård)	Dueoddevej 6, 3730 Nexø	26a Povlsker m.fl.	25,2358 / 15,91	"
Bortforpagtet til JBH	St. Kannikegård ApS	Stensebyvejen 23B, 3730 Nexø	38l Bodilsker m.fl.	40,0106 / 1,00	"
Bortforpagtet til JBH	Jens Erik Ring Kristensen (Maglekær)	Smedevej 15, 3730 Nexø	101a Povlsker	17,9568 / 16,54	"
I alt				328,47 / 259,73	47,20

I nudrift er der desuden aftale om afsætning af yderligere 68 DE i rågylle til Biokraft A/S. Efter udvidelsen på Hegnsgård stiger behovet for afsætning af svinegylle til 194,50 DE, svarende til ca. 4.062 tons rågylle. Gyllen vil blive leveret fra Hegnsgård og Vassegård.

Beliggenheden af alle udbringnings- og aftalearealerne fremgår af kortet i Figur 3 og af Bilag 4 og Bilag 5.

Figur 3. Oversigtskort over beliggenheden af ejede og forpagtede udbringningsarealer (rød) og aftalearealer (blå) til rådighed for udbringning af husdyrgødning fra bedriften Lille Myregård i forhold til beskyttelsesområder for nitrat til overfladevand (nitratklasse 1) og grundvand (nitratfølsomt vandindvindingsområde, NFI)

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ved en bedrifts arealer forstås i husdyrgodkendelsesloven ejede og forpagtede markarealer knyttet til et eller flere husdyrbrug, der drives som en økonomisk enhed under samme CVR-nummer. Ved første ansøgning om godkendelse af et husdyrbrug, som indgår i bedriften, skal alle bedriftens arealer vurderes og godkendes samlet, således at der kan fastsættes vilkår til samtlige arealer, jf. lovens § 15 og § 26, stk. 1.

Ved efterfølgende udvidelser og ændringer på ejendommene under bedriften skal kommunen foretage en vurdering af, om ændringerne i den tilførte husdyrgødningsmængde medfører overskridelser af det fastsatte beskyttelsesniveau. Udskiftning af bedriftens ejede/forpagtede udbringningsarealer eller aftalearealer hos tredjemand kræver desuden en vurdering af de nye arealers sårbarhed. Hvis de nye arealer har mindst samme omfang og ikke er mere sårbare, kan de erstatte allerede godkendte arealer uden krav om, at der udarbejdes et tillæg til godkendelsen. Ejede/forpagtede arealer og aftalearealer betragtes dog som forskellige arealkategorier. Ved ændringer på tværs af de to arealkategorier skal de fastsatte vilkår i miljøgodkendelsen til den første ejendom revideres. Sidstnævnte situation kan ikke klares ved en anmeldelse efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25, men der skal udarbejdes et tillæg til den første miljøgodkendelse.

Da det forpagtede udbringningsareal reduceres i forbindelse med udvidelsen på Hegnsgård, og der i stedet er indgået en aftale om afsætning af husdyrgødning på tredjemandsarealer, er reguleringen af arealerne meddelt i et tillæg nr. 2 til miljøgodkendelsen til Vassegård (se Bilag 6).

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. harmoniarealet.

5.2 HUSDYRHOLDDET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ansøger, Jesper Marker, driver svineproduktion på ejendommene Lille Myregård, Hegnsgård og Vassegård - sobesætning på Lille Myregård (CHR nr. 92598) og slagtesvinebesætninger på Hegnsgård (CHR nr. 11493) og Vassegård (CHR nr. 15453).

Den oprindelige tilladelse til svineproduktion på Hegnsgård fra 2004 omfatter 5.000 slagtesvin (20-102 kg) og 2.500 polte (20-75 kg). Ved miljøtilsyn i 2011 blev den aktuelle produktion på 5.825 smågrise (12-30 kg) og 5.669 slagtesvin (30-107 kg) accepteret som produktionstilladelse. Begge besætningssammensætninger svarer til 202,4 dyreenheder (DE) efter de tidligere omregningsfaktorer. I ansøgningsskemaet i husdyrgodkendelse.dk er den tilrettede produktionstilladelse fra 2011 svarende til i alt 167,89 DE efter de nugældende omregningsfaktorer indtastet som nudrift.

Denne produktion ønskes udvidet til 8.000 producerede smågrise (7,2-33 kg) og 10.000 producerede slagtesvin (33-113 kg) årligt. Der udvides således med 2.175 smågrise og 4.331 slagtesvin i forhold til eksisterende nudrift. Desuden indsættes smågrisene ved en lavere vægt, og afgangsvægten for slagtesvinene øges. Dette giver en udvidelse fra 167,89 DE til 321,10 DE, i alt 153,21 DE i forhold til eksisterende nudrift. I forhold til den oprindeligt tilladte produktion efter VVM screeningen i 2004 er udvidelsen på 154,31 DE med de nugældende omregningsfaktorer.

Fordelingen af antal dyr og det samlede antal dyreenheder ved oprindelig tilladt drift, ved nudrift/tilrettet tilladelse og efter den ansøgte ændring/udvidelse af besætningen fremgår af Tabel 3.

Tabel 3. Husdyrproduktionen på Hegnsgård før og efter ændring/udvidelse – gældende DE-beregning

Ejendom	Oprindelig tilladelse 2004		Nudrift Tilrettet tilladelse 2011		Ansøgt drift	
	Dyr	DE	Dyr	DE	Dyr	DE
Hegnsgård	7.500 smågrise (20-33 kg)	18,93	5.825 smågrise (12-30 kg)	20,34	8.000 smågrise (7,2-33 kg)	40,01
	5.000 slagtesvin (33-102 kg)	116,15	4.619 slagtesvin (30-107 kg)	120,22	10.000 slagtesvin (33-113 kg)	281,09
	2.500 polte (33-75 kg)	31,72	1.050 polte (30-107 kg)	27,33		
I alt		166,80		167,89		321,10

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ved opfyldelse af det stillede vilkår til maksimal produktion ikke vil være væsentlige påvirkninger af omgivelserne i relation til produktionsomfanget.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. husdyrholdet:

- 3.3.1 Svinebruget må drives med en produktion på maksimalt 8.000 producerede smågrise (7,2-33 kg) og 10.000 producerede slagtesvin (33-113 kg), svarende til i alt 321,10 dyreenheder (DE).

5.3 STALDINDRETNING, VENTILATION OG RENGØRING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den ansøgte udvidelse på Hegnsgård indebærer ingen nybyggerier, og alle eksisterende stalde og øvrige bygninger bibeholdes uden udvendige ændringer. I den ældste del af det eksisterende bygningsset renove-

res 4 staldafsnit, der har været taget helt eller delvist ud af drift de seneste 5-6 år. Alle 4 staldafsnit er indrettet med ca. 2/3 fast gulv:

Staldafsnit E og F er indrettet som en sammenhængende stald og anvendes i begrænset omfang i nudrift som buffer og aflastningsstald. Stalden renoveres og indrettes med i alt 622 stipladser med 25-49 % fast gulv. Stalden er undertryksventileret med luftindtag via vægventiler. I nudrift har stalden 7 ventilationsafkast. I forbindelse med renoveringen vil 3 af disse afkast blive fjernet og stalden vil få 4 stk. Ø620 afkast på hver ca. 14.750 m³/t. Afkastene er placeret i kip.

Staldafsnit B og D har været taget ud af drift. Staldafsnit B indrettes med 314 stipladser med 25-49 % fast gulv. Stalden er undertryksventileret med luftindtag via vægventiler. I nudrift har stalden 5 ventilationsafkast. I forbindelse med renoveringen vil 3 af disse afkast blive fjernet, og stalden vil få 2 stk. Ø620 afkast på hver ca. 14.750 m³/t. Afkastene er placeret i kip. Staldafsnit D indrettes med 264 stipladser med 25-49 % fast gulv. Stalden er undertryksventileret med luftindtag via vægventiler. I nudrift har stalden 4 afkast. I forbindelse med renoveringen vil 2 af disse afkast blive fjernet, og stalden vil få 2 stk. Ø620 afkast på hver ca. 12.500 m³/t. Afkastene er placeret i kip.

I de 4 renoverede staldafsnit fås der således i alt 1.200 stipladser. I forbindelse med renoveringen udskiftes ventilationssystemet.

Der foretages ingen ændringer i stalden opført i 2005. Staldbygningen er indrettet med en smågriseafdeling og en slagtesvineafdeling:

Smågrisestalden (K) har i alt 1.280 stipladser fordelt på 4 sektioner. Antallet af producerede grise pr. stiplads ligger lavere end 6,5 grise pr. stiplads, idet én sti pr. sektion anvendes til syge- og aflastningssti. Stierne er indrettet som to-klimastier. Stalden er diffust ventileret, og der er ét Ø800 afkast med en ydelse på ca. 13.000 m³/t pr. sektion.

Slagtesvinestalden (J) har i alt 1.300 stipladser fordelt på 6 sektioner. Stierne er indrettet med 25-49 % fast gulv. Stalden er diffust ventileret, og der er i alt 4 stk. Ø600 afkast med en ydelse på ca. 10.000 m³/t og 4 stk. Ø800 afkast med en ydelse på ca. 20.000 m³/t. Afkastene har tidligere været forbundet til en luftrenser.

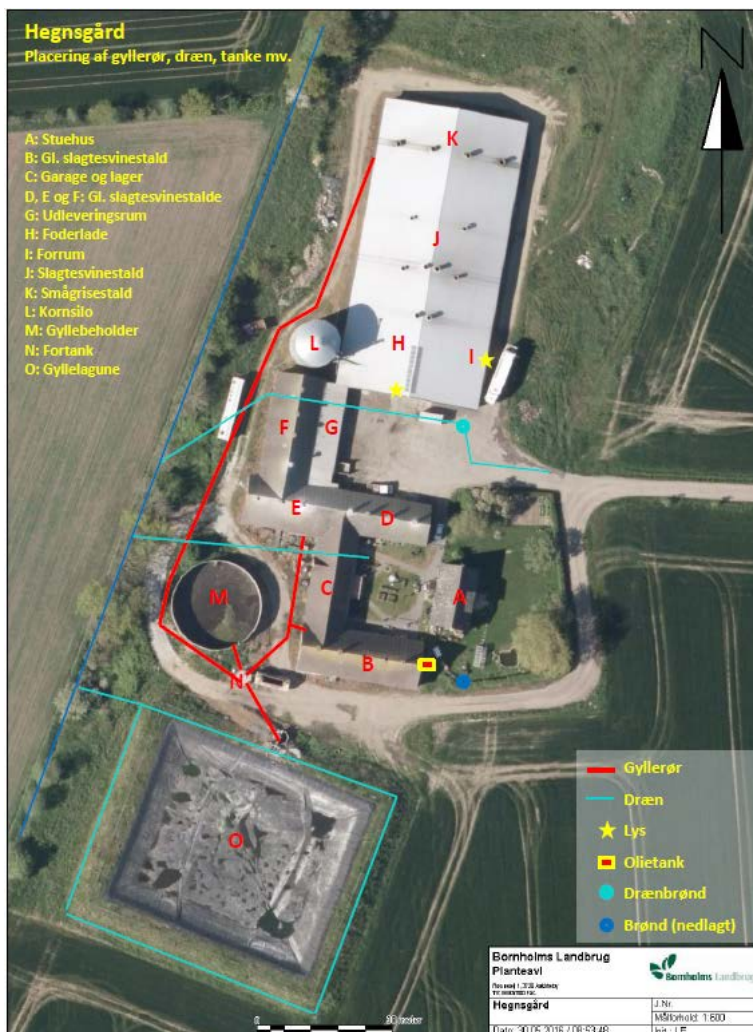
I Tabel 4 er vist en oversigt over dyrehold og staldtyper med angivelse af antal dyr i de enkelte stalde før og efter udvidelsen. Desuden fremgår antallet af stipladser, der svarer til det maksimale antal dyr på stald.

Tabel 4. Dyrehold og staldtyper i nudrift og ansøgt drift

Stald	Staldtype	Nudrift (tilrettet tilladelse 2011)				Ansøgt drift			
		Dyrekategori	Dyr pr. år	Stipladser	DE	Dyrekategori	Dyr pr. år	Stipladser	DE
Eks. stald 2005 (K)	To-klima stier, delvist spaltegulv	Smågrise (12-30 kg)	5.825	790	20,34	Smågrise (7,2-33 kg)	8.000	1.280	40,01
Eks. stald 2005 (J)	25-49 % fast gulv	Slagtesvin (30-107 kg)	4.000	1.000	104,11	Slagtesvin (33-113 kg)	5.200	1.300	146,17
Gl. stalde (E+F)	50-75 % fast gulv (nudrift) 25-49 % fast gulv (ansøgt)	Slagtesvin (30-107 kg)	1.669	417	43,44	Slagtesvin (33-113 kg)	2.488	622	69,94
Gl. stald (D)	50-75 % fast gulv (nudrift) 25-49 % fast gulv (ansøgt)					Slagtesvin (33-113 kg)	1.056	264	29,68
Gl. stald (B)	50-75 % fast gulv (nudrift) 25-49 % fast gulv (ansøgt)					Slagtesvin (33-113 kg)	1.256	314	35,31
I alt				790 + 1.417	167,89			1.280 + 2.500	321,10

På nedenstående foto (Figur 4) ses beliggenheden af ejendommens bygninger (stuehus, stalde med ventilationsafkast samt øvrige driftsbygninger) og placeringen af gødningsopbevaringsanlæg og gyllerør, dræn, brønde, olietank og belysningsanlæg.

Figur 4. Anlægget på Hegnsgård med placering af bygninger, gyllerør, dræn, brønde, olietank og lyskilder

Overbrusning, rengøring og desinfektion

Der køres med sektioneret drift i nudrift og i ansøgt drift. Hver sektion vaskes og desinficeres inden indsættelse af et nyt hold grise. Rengøringen omfatter iblødsætning og efterfølgende vask med højtryksrensere. Rengøringen omfatter også ventilationsanlæg m.m.

De eksisterende stalde er forsynet med lovpligtigt overbrusningsanlæg. Der anvendes lavtrykskøling. Anlægget benyttes efter behov til nedkøling af svinene i varme perioder. Staldafsnittene, der renoveres og tages i brug på ny, vil ligeledes blive forsynet med lavtrykskølingsanlæg.

Bedste tilgængelige staldteknologi

I de ældre staldafsnit, der renoveres, ændres gulvtypen fra 50-75 % fast gulv til 25-49 % fast gulv. Gulvtypen med en større andel fast gulv i stierne fravælges, idet ansøger vurderer, at der er en øget risiko for svineri i grisenes lejeareal. Dette gælder især i dette tilfælde, hvor fodertildelingen ændres fra tørfoder til vådfoder. Svineri på det faste gulv kan medføre gener i forhold til hygiejnen og den daglige pasning og resultere i behov for ekstra arbejdsforbrug. Svineri i stierne øger lugtemissionen, og dermed risikoen for lugtgener i omgivelserne.

Alternativer

Alternativ 1

Ansøger kan vælge at etablere og anvende gyllekøling i de ældre staldafsnit (B, D, E og F), der renoveres. Den producerede varme kan supplere det eksisterende oliefyr til opvarmning af stalde, udtørring efter vask og til forvarmning af vandet, der anvendes til fremstilling af vådfoder.

Køling af gylle er beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblade. Gyllekøling kan reducere ammoniakfordampningen fra gyllen i stalden, men effekten afhænger af staldtypen og af køleeffekten pr. m². Med baggrund i gennemførte forsøg er der opstillet følgende sammenhæng mellem køleeffekt og ammoniakreduktion for stalde med traditionelt gyllesystem:

Reduktion (%) = $-0,004x^2 + x$ hvor x = køleeffekt, W/m²

I det indsendte alternativ er der regnet med, at gyllekanalerne i stald B, D, E og F på i alt 600 m² forsynes med køleslanger, som kobles til en varmepumpe, og at driften af gyllekølingsanlægget giver en reduktion af ammoniakudledningen på 18 % i 7.400 timer om året, svarende til en gennemsnitlig årlig effekt på 15,2 %. For at opnå den ammoniakreduktion skal varmepumpen levere en gennemsnitlig køleeffekt på 19,525 W pr. m² i 7.400 timer. Det svarer til, at varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 86.690 kWh (19,525 W pr. m² x 600 m² / 1.000 x 7.400 timer).

Alternativ 2

Som et andet alternativ kan ansøger vælge at undlade at ændre gulvprofilerne i staldafsnittene B, D, E og F. Dvs. disse forbliver 50-75 % fast gulv (se Tabel 5).

Tabel 5. Dyrehold og staldtyper i nudrift og ansøgt drift alternativ 2

Stald	Staldtype	Nudrift (tilrettet tilladelse 2011)				Ansøgt drift			
		Dyrekategori	Dyr pr. år	Stipladser	DE	Dyrekategori	Dyr pr. år	Stipladser	DE
Eks. stald 2005 (K)	To-klima stier, delvist spaltegulv	Smågrise (12-30 kg)	5.825	790	20,34	Smågrise (7,2-33)	8.000	1.280	40,01
Eks. stald 2005 (J)	25-49 % fast gulv	Slagtesvin (30-107 kg)	4.000	1.000	104,11	Slagtesvin (33-113 kg)	5.200	1.300	146,17
Gl. stalde (E+F)	50-75 % fast gulv	Slagtesvin (30-107 kg)	1.669	417	43,44	Slagtesvin (33-113 kg)	2.488	622	69,94
Gl. stald (D)	50-75 % fast gulv					Slagtesvin (33-113 kg)	1.056	264	29,68
Gl. stald (B)	50-75 % fast gulv					Slagtesvin (33-113 kg)	1.256	314	35,31
I alt				790 + 1.417	167,89			1.280 + 2.500	321,10

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er beregnet, at Hegnsgård lever op til kravene til emission af ammoniak fra anlægget, selvom gulvtypen ændres fra 50-75 % fast gulv til 25-49 % fast gulv i de renoverede staldafsnit. Reduktion af ammoniakemissionen opnås ved optimering af fodertildelingen til slagtesvinene og ved, at størstedelen af den producerede svinegylle opbevares under fast overdækning. Bornholms Regionskommune vurderer derfor, at det ikke vil være proportionelt at kræve yderligere teknologi i form af gyllekøling, forsurings- eller luftrensingsanlæg installeret i de eksisterende slagtesvinestalde i forbindelse med udvidelsen.

Ved indretning af produktionen som beskrevet i hovedansøgningen stiller Bornholms Regionskommune således ikke vilkår til driften af gyllekølingsanlægget, som etableres i de ældre staldafsnit i forbindelse med

renoveringen, eller til bibeholdelse af gulvtypen 50-75 % fast gulv. Det er beregnet, at ammoniakemissionen fra den beskrevne produktion ligger under kravene til ammoniakemission uden anvendelse af gyllekøling eller gulvtyper med 50 % eller mere fast gulv.

Vælges en drift som beskrevet under et af de to alternativer, skal de tilhørende vilkår overholdes.

Den beskrevne regelmæssige rengøring af ventilationsanlæggene er med til at sikre en effektiv drift. Det er BAT at vedligeholde og rengøre ventilationsanlægget, da der ellers kan opstå lugt og støjgener, og energiforbruget kan øges unødigt. Der er derfor stillet vilkår til rengøring og vedligeholdelse af ventilationsanlægget. På baggrund af ovenstående vurderer Bornholms Regionskommune, at der på Hegnsgård anvendes BAT inden for staldteknologi. Yderligere redegørelse for BAT kan ses i kapitel 11.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. staldindretning:

- 3.4.1 I de ældre slagtesvinestalde (B, D, E, F), der renoveres, skal stierne indrettes med delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv - med mindre driften indrettes som beskrevet i alternativ 2, som indebærer, at gulvtypen bibeholdes som delvist spaltegulv med 50-75 % fast gulv.
- 3.4.2 I slagtesvinestalden fra 2005 (J) skal stierne fortsat være indrettet med delvist spaltegulv med 25-49 % fast gulv.
- 3.4.3 Smågrisestalden fra 2005 (K) skal fortsat være indrettet som to-klimastald med delvist spaltegulv.
- 3.10.1 Der skal i godkendelsesperioden foretages fornøden forureningsbegrænsning på basis af principper om bedste tilgængelige teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsopbevaring.
- 3.10.5 Ved større vedligeholdelsesarbejder på anlægget (staldinventar og lignende) skal den valgte løsning leve op til bedste tilgængelige teknik (BAT). Arbejdet skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø, der vurderer, om kravet om BAT er opfyldt. Arbejdet må ikke påbegyndes, inden kommunen har givet skriftlig tilladelse til dette.
- 3.9.1 *Vælges en drift som beskrevet i alternativ 1, skal gyllekøling etableres og anvendes, og vilkårene 3.9.1 - 3.9.8 skal følges.*
- 3.9.2 *Gyllekanalerne i de ældre staldafsnit (B, D, E, F) - i alt 600 m² - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.*
- 3.9.3 *Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 86.690 kWh. Dette svarer til en køleeffekt på 19,525 W/m² med en driftstid på 7.400 timer om året. Der tillades fleksibilitet mellem køleeffekt og driftstid, således at effekten kan reduceres mod, at der køles i et øget antal timer eller omvendt.*
- 3.9.4 *Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk data-logger, der registrerer de månedlige og årlige køleydelser målt i kWh. Alternativt kan der monteres en timetæller og en separat elmåler på varmepumpen. I så fald skal følgende ligning overholdes: antal timer årligt x køleeffekt (kW) = mindst årlig køleydelse (kWh) som beskrevet ovenfor.*

5.4 PRODUKTION OG HÅNDTERING AF HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Mængder og næringsstofindhold i husdyrgødningen

Gødningsproduktionen ved den ansøgte udvidelse beregnes i DLBR Plante IT til 6.706 m³ ud fra gældende normtal inkl. rengøringsvand, drikkevandsspild og regnvand. Indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede gylle fra Hegnsgård er beregnet i husdyrgodkendelse.dk for nudrift og ansøgt drift. I beregningen af udskilt N og P fra besætningen indgår ansøgers valg af teknologi i stald og lager.

Udover produktionen på Hegnsgård har Jesper Marker svineproduktion på Lille Myregård og Vassegård. Produktionen af husdyrgødning på disse ejendomme beregnes i DLBR Plante IT til hhv. 2.563 m³ og 2.331 m³. Mængderne er inkl. standardtal for rengøringsvand, drikkevandsspild og regnvand - se Tabel 6 side 39.

Anvendelse af husdyrgødningen

Der er i alt 209,07 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer til rådighed for udbringning af husdyrgødning fra den samlede bedrift (Lille Myregård, Hegnsgård og Vassegård). Da ingen af arealerne ligger inden for kvælstof- eller fosforfølsomme områder, er det tilladte dyretryk på 1,4 DE/ha, dvs. der kan maksimalt udbringes svinegylle svarende til 292,7 DE. Dertil kommer en aftale om overførsel af svinegylle svarende til 47,2 DE til Slettegård (CVR-nummer 26088186).

Den mængde svinegylle, som ikke vil kunne udbringes på egne og forpagtede arealer eller leveres til aftalearealer, afsættes som rågylle til Biokraft A/S fra Hegnsgård og Vassegård. Der foreligger en aftale med Biokraft A/S om afsætning af rågylle svarende til 194,5 DE. Mængden af rågylle til Biokraft A/S vil blive reduceret, hvis der anskaffes/forpagtes yderligere udbringningsarealer eller indgås nye gylleaftaler.

I alt er der således rådighed over arealer eller aftaler svarende til 534,4 DE.

Den totale husdyrproduktion på bedriftens tre ejendomme er efter udvidelsen på Hegnsgård beregnet til 534,25 DE, inklusiv sobesætningen på Lille Myregård (101,80 DE) og smågrise-/slagtesvinebesætningen på Vassegård (111,35 DE).

Tabel 6. Mængder og indhold af kvælstof og fosfor i svinegylle til rådighed i nudrift og ansøgt drift

Indhold svinegylle (inkl. vand*)	Nudrift (tilrettet tilladelse 2011)				Ansøgt drift			
	Produktionssted	Mængder (m ³)	Kvælstof, N (kg)	Fosfor, P (kg)	DE	Mængder (tons)	Kvælstof, N (kg)	Fosfor, P (kg)
Hegnsgård	3.506	12.756	3.682	167,89	6.706	29.393	7.436	321,10
Lille Myregård	2.563	9.682	2.422	101,80	2.563	9.682	2.422	101,80
Vassegård	2.331	10.628	2.720	111,35	2.331	10.628	2.720	111,35
I alt	8.400	33.066	8.824	381,04	11.600	49.703	12.578	534,25
Afsat aftalearealer	-	-	-	-	÷991	÷4.503	÷1.152	÷47,20
Afsat til Biokraft A/S**	÷1.854	÷6.747	÷1.947	÷88,80	÷4.062	÷17.804	÷4.504	÷194,50
I alt til rådighed	6.546	26.319	6.876	292,24	6.547	27.396	6.922	292,55

* Inkl. standardmængder drikkevandsspild, vaske- og regnvand

** Rågyllen afsættes fra Hegnsgård og Vassegård

Alternativer

Pga. en reduceret ammoniakfordampning fra anlægget i de to alternativer er kvælstofindholdet i svinegyllen lidt højere i alternativ 1 med gyllekøling og i alternativ 2 med uændret gulvtype – se Tabel 7. Mængderne af gylle i de to alternativer forventes ikke at afvige væsentligt fra mængderne i ansøgt drift.

Tabel 7. Mængder og indhold af kvælstof og fosfor i svinegylle til rådighed i alternativ 1 og 2

Indhold svinegylle (inkl. vand*)	Alternativ 1 (med gyllekøling)				Alternativ 2 (uden ændring af gulve)			
	Produktionssted	Mængder (m ³)	Kvælstof, N (kg)	Fosfor, P (kg)	DE	Mængder (tons)	Kvælstof, N (kg)	Fosfor, P (kg)
Hegnsgård	6.706	30.793	7.429	321,10	6.706	30.923	7.429	321,10
Lille Myregård	2.563	9.682	2.422	101,80	2.563	9.682	2.422	101,80
Vassegård	2.331	10.628	2.720	111,35	2.331	10.628	2.720	111,35
I alt	11.600	51.103	12.571	534,25	11.600	51.233	12.571	534,25
Afsat aftalearealer	÷991	÷4.503	÷1.152	÷47,20	÷991	÷4.503	÷1.152	÷47,20
Afsat til Biokraft A/S**	÷4.062	÷17.804	÷4.504	÷194,50	÷4.062	÷17.804	÷4.504	÷194,50
I alt til rådighed	6.547	28.796	6.914	292,55	6.547	28.926	6.914	292,55

* Inkl. standardmængder drikkevandsspild, vaske- og regnvand

** Rågyllen afsættes fra Hegnsgård og Vassegård.

Håndtering af husdyrgødningen

Den producerede svinegylle i ansøgt drift vil fortsat blive opbevaret i den eksisterende gyllelagune, mens gyllebeholderen kun vil blive anvendt som buffer. Gyllelagunen på Hegnsgård har kapacitet til 5.300 m³ og gyllebeholderen 1.000 m³. Der er desuden en forbeholder på 20 m³. Herudover er der på Lille Myregård og Vassegård fire beholdere med en kapacitet på i alt 5.300 m³. Den samlede opbevaringskapacitet på Hegnsgård, Lille Myregård og Vassegård er således på 11.600 m³ ekskl. forbeholderen. Data om de forskellige beholdere kan ses i Tabel 8.

Tabel 8. Data om gyllebeholdere til rådighed for produktionen på Hegnsgård (data fra beholderkontrol 7/6-2011)

Lager	Størrelse	Kapacitet	Overdækning	Byggeår	Seneste beholderkontrol
Gyllelagune Hegnsgård	48 x 42 x 2,6 m	5.300 m ³	Fast overdækning	2005	-
Gyllebeholder Hegnsgård	Diameter: 19 m Højde: 3,5 m	1.000 m ³	Flydelag	1987	2011
Forbeholder Hegnsgård	Diameter: 3 m Højde: 3 m	20 m ³	Fast overdækning	2005	÷
Gyllebeholder Lille Myregård	Diameter: 19,5 m Højde: 4 m	1.200 m ³	Flydelag	1986	2011
Gyllebeholder Lille Myregård	Diameter: 30 m Højde: 4 m	2.800 m ³	Flydelag	1996	2011
Gyllebeholder Vassegård	Diameter: 17,8 m Højde: 4 m	1.000 m ³	Flydelag	1990	2011
Gyllebeholder Vassegård	Diameter: 9,8 m Højde: 4 m	300 m ³	Flydelag	1980	2011
Samlet kapacitet		11.620 m³			

Tømningen af gyllekanalerne i staldene sker ved, at gyllen udsluses ved træk og slip system og ledes til fortank, hvorfra gyllen enten pumpes videre til gyllelagune eller gyllebeholder eller afhentes af Biokraft A/S. Udslusningen til lagune eller gyllebeholder foretages ca. hver anden uge, hvor der pumpes i 1-2 timer.

I nudrift afhenter Biokraft A/S gylle op til 1 gang om ugen. Efter udvidelsen vil der ske afhentning to gange om ugen. Gyllen udsluses fra stalden og suges direkte fra forbeholderen med en kran på lastbilen.

Gylle til aftalearealerne leveres både fra Hegnsgård og Vassegård. Gyllen opbevares på ejendommene indtil udbringning i foråret, hvor gyllen afhentes af lastbil/gyllevogn med sugekran.

Forud for udkørsel og flytning opblandes gyllen. Omrøringen af lagunen foretages 3-4 gange om året og foregår i dagtimerne mellem kl. 06 og 18.

Bedste tilgængelige teknologi

Gyllebeholderen på Hegnsgård er udført af bestandige og for fugtighed vanskeligt gennemtrængelige materialer og således, at den kan modstå påvirkning fra bl.a. omrøring og tømning. Der er dykket indløb til beholderen, og denne er sikret mod tilbageløb. På gyllebeholderen vil der være flydelag. Flydelaget sikres ved, at der tilføres snittet halm eller lignende, hvis der opstår problemer med at sikre et naturligt flydelag. Der føres løbende kontrol med flydelaget i henhold til lovgivningen. Beholderen er tilmeldt beholderkontrol og er senest kontrolleret i 2011.

Gyllelagunen er opført i henhold til Landbrugets Byggeblad. Lagunen er en lukket "pose" af en bundmembran og en overmembran. Under lagunen er der en sikkerhedsmembran, som er med til at forhindre et eventuelt udslip i at kunne sive videre ned i jorden. Rundt om lagunen i sikkerhedslaget er der etableret omfangsdræn med forbindelse til en kontrolbrønd, hvor det kan registreres, hvis der kommer væske ned på sikkerhedsmembranen. Ansøger kontrollerer to gange om måneden vandstandsmåleren i kontrolbrønden for udsivende væske. Gyllelagunen er forsynet med fast overdækning i form af presenning, som halverer ammoniak-

fordampningen i forhold til en gylleoverflade med naturligt etableret flydelag. Der vil snarest blive udført beholderkontrol på gyllelagunen.

Foto 5. Kontrolbrønd ved lagune til tjek af lækage af bundmembran

Beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Gødningsproduktionen ved den ansøgte udvidelse på Hegnsgård er beregnet til 6.706 m³ inkl. standardtal for regnvand og vand fra staldene. Gødningsproduktionen fra den samlede husdyrproduktion (Hegnsgård, Lille Myregård og Vassegård) er på i alt (6.706 + 2.563 + 2.331) = 11.600 m³.

Efter udvidelsen på Hegnsgård skal der afsættes svinegylle fra 194,5 DE, svarende til 4.062 m³ til BioKraft A/S. Da gyllen vil blive afhentet løbende fra forbeholderen på Hegnsgård og fra Vassegård, medtages denne gyllemængde ikke ved beregning af bedriftens samlede opbevaringskapacitet i måneder. Rest til opbevaring er således 7.538 m³.

Der er krav om 9 måneders opbevaringskapacitet, svarende til minimum $7.538 \text{ m}^3 / 12 \text{ mdr.} \times 9 \text{ mdr.} = 5.653 \text{ m}^3$. Med en samlet opbevaringskapacitet på bedriften på 11.600 m³ ekskl. forbeholderen er der $11.600 \text{ m}^3 / 7.538 \text{ m}^3 \times 12 \text{ mdr.} = 18,5$ måneders opbevaringskapacitet for ejendommenes produktion.

Uden levering af gylle til Biokraft A/S og uden anvendelse af buffertanken på Hegnsgård fås $10.600 \text{ m}^3 / 11.600 \times 12 = 11,0$ måneders opbevaringskapacitet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med den ansøgte ændring/udvidelse af svinebesætningen på Hegnsgård er harmonireglerne fortsat opfyldt for hele bedriften, idet der udover det ejede og forpagtede areal (209,07 ha) er indgået aftaler om afsætning af svinegylle til tredjemand (259,73 ha) og til Biokraft A/S. Arealerne er miljøvurderet og de nødvendige vilkår er meddelt i et tillæg nr. 2 til § 11-miljøgodkendelse til Vassegård.

På svinebrug anses 9 måneders opbevaringskapacitet for tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes på tidspunkter og med en udnyttelsesgrad, som lever op til gældende lovgivning. Kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet er opfyldt for den samlede bedrift med de eksisterende beholdere på Hegnsgård, når den ansøgte produktion er etableret.

Bornholms Regionskommune vurderer samlet set, at håndteringen af husdyrgødningen opfylder de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen, og at der anvendes BAT i forhold til opbevaring og håndtering af husdyrgødning (vedr. BAT se endvidere kapitel 11).

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. produktion og håndtering af husdyrgødning:

- 3.14.1 Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed for husdyrbruget.
- 3.14.2 Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- 3.14.3 Ved håndtering af gylle gennem ikke-faste installationer, der ikke lever op til bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, skal dette foretages under konstant opsyn, således at evt. brud straks opdages, og pumpningen afbrydes.
- 3.14.4 Hvis der ved en eller flere af gyllebeholderne er etableret fast pumpeudstyr, skal elinstallationen indrettes, så pumpen ikke kan startes utilsigtet.
- 3.14.5 Hvis der er monteret fjernbetjent pumpeudstyr på en eller flere af gyllebeholderne, skal der være monteret en anordning, der sikrer, at pumpen slår fra automatisk, når der er pumpet, hvad der svarer til indholdet af en gyllevogn. Der kan alternativt etableres en anordning, som sikrer, at pumpen kun kan startes, når der står en gyllevogn under udløbet.

5.5 UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Bedste tilgængelige udbringningsteknologi

Hegnsgård overholder kravene til udbringning af husdyrgødning og etablering af efterafgrøder i henhold til gældende love og bekendtgørelser. Disse krav omfatter bl.a.:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra by- og sommerhusområder i week-ender og på helligdage)
- regler for udbringningsmetoder (f.eks. ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle)
- krav om nedfældning på sort jord og græsarealer
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer inden for 6 timer
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- krav om efterafgrøder

Svinegyllen fordeles til de enkelte marker efter en forud fastlagt gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov for næringsstoffer. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Udbringning af husdyrgødning foregår hovedsageligt med slæbeslanger, men nedfælder anvendes, hvor der er krav om dette. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der holdes som minimum 2 m dyrkningsfri bræmme til vandløb og søer.

Godt landmandskab opfyldes, dvs. ingen udbringning søn- og helligdage.

Hvor stor ammoniakfordampning og lugtgener, der er fra marker, hvorpå der er udbragt gylle, afhænger endvidere af vejrforholdene (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder eller nedfældes i jorden før såning, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), som en række tiltag. En stor del af de tiltag, der kan reducere ammoniaktabet og nitratudvaskningen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, er allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fastsætter generelle regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning fastsætter normer for gødningstildeling til forskellige afgrøder og krav om indberetning af gødningsforbruget, mens bekendtgørelse

om plantedække og om dyrkningsrelaterede tiltag udstikker retningslinjerne for etablering af efterafgrøder og andre former for plantedække. Det er derfor et lovkrav at følge de nævnte tiltag.

Det er således Miljøstyrelsens opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, er BAT i relation til udbringning af husdyrgødning. Der er derfor ikke efter Miljøstyrelsens opfattelse grundlag for at fastlægge vilkår begrundet i BAT i relation til udbringning af husdyrgødning.

Bornholms Regionskommune vurderer, at ansøger anvender BAT for udbringningsteknik og, at BAT i relation til ammoniaktab og udvaskning af nitrat er opfyldt, når de generelle lovkrav til håndtering af husdyrgødning overholdes (vedr. BAT se kapitel 11).

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. udbringning af husdyrgødning:

- 3.15.1 Transport af gylle til udbringningsarealerne eller til aftalearealer/Biokraft A/S må ikke foregå gennem byzone på lørdage samt søn- og helligdage.

6 PRODUKTIONENS RESSOURCEFORBRUG

I dette kapitel beskrives og vurderes det nuværende og forventede årsforbrug samt håndteringen af ressourcerne foder, vand, energi og diverse hjælpestoffer. Tiltag til fremme af ressourceudnyttelsen er desuden behandlet.

6.1 FODER OG FODEROPBEVARING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Fodertyper og -forbrug

Foderet hjemmeblandes, og det består af hjemmeavlet korn samt indkøbt sojaskråfoder og vitamin/mineral-mix. Foderet tildeles i nudrift som vådfoder til smågrise og slagtesvin i den nyeste stald (J og K) og som tørfoder i de ældste stalde (E og F). I ansøgt drift vil foderet blive tildelt som vådfoder i alle staldafsnit.

I nudrift indkøbes ca. 250 tons sojaskråfoder og ca. 50 tons vitamin/mineral-mix. I ansøgt drift vil der blive indkøbt ca. 475 tons sojaskråfoder og ca. 93 tons vitamin/mineral-mix

Udvidelsen af besætningen og en højere slagtevægt i ansøgt drift betyder, at foderforbruget øges med ca. 90 % i forhold til nudrift.

Der anvendes 10-15 tons halm i produktionen pr. år.

Foderopbevaring

I nudrift og ansøgt drift opbevares indkøbt foder i foderladen (H). Korn opbevares i gastæt silo (L). Den gastætte silo har kapacitet til 1.000 m³, svarende til ca. 750 tons korn.

Hovedlageret for halm er på Lille Myregård. Én gang pr. måned køres snittet halm i miniballer til Hegns-gård. Halmen opbevares i stald K.

Fodring i relation til kvælstof- og fosforudskillelse

For at leve op til BAT emissionsniveauet for ammoniaktab og udskilt fosfor vil der blive anvendt foderkorrektioner i ansøgt drift. Tildelt foder til slagtesvinene reduceres fra standard 2,86 FE_{sv}/kg tilvækst til 2,82 FE_{sv}/kg tilvækst. Til reduktion af slagtesvinefoderets indhold af fosfor er der indregnet en foderkorrektion på 4,76 gram P pr. FE_{sv} i stedet for standardværdien på 4,80 gram P pr. FE_{sv}. Foderet er desuden tilsat fytase.

I ansøgt drift ændres fodersystemet i de gamle staldafsnit, så foderet vil blive tildelt som vådfoder. Der anvendes fasefodring.

Der udtages prøver af kornet til analyse i høst. Herudfra udarbejder en konsulent foderoptimeringer. Foderoptimeringerne revideres årligt eller efter behov. Der vil blive udarbejdet effektivitetskontrol med en opgørelse af foderet 4 gange om året.

Alternativer

I alternativ 1 og 2 opfyldes emissionsniveauet for ammoniaktab gennem tiltag i stald og lager. Til reduktion af slagtesvinefoderets indhold af fosfor er der indregnet en foderkorrektion på 4,69 gram P pr. FE_{sv} i stedet for standardværdien på 4,80 gram P pr. FE_{sv}.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ansøger har bl.a. valgt ændring i fodereffektivitet i besætningen som virkemiddel til at opfylde kravet til reduktion af ammoniakfordampningen fra anlægget i ansøgt drift. Beregningen af udskilt N fra slagtesvinene er gennemført med udgangspunkt i de korrigerede værdier for tildelt foder. Bornholms Regionskommune stiller derfor vilkår til maksimalt udskilt N ab dyr fra slagtesvinene (se nærmere om anvendelse af BAT i kapitel 11).

Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper, heriblandt svin, overstige afgrødernes behov, som typisk ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden stiger risikoen for tab til vandmiljøet. Det er Miljø-

styrelsens opfattelse, at den mest omkostningseffektive metode til at komme nærmere fosforbalance på landbrugsarealerne er at reducere tilførslen af fosfor gennem fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningsindhold af fosfor.

Hegnsgård bliver derfor med denne miljøgodkendelse også pålagt restriktioner i forhold til fodringen for at nedsætte mængden af udskilt fosfor. Der stilles således vilkår om den totale mængde fosfor ab dyr fra slagtesvinene, så Hegnsgård samlet set overholder BAT-emissionsniveauet for fosfor (se yderligere i kapitel 11).

Hvis ansøger vælger en drift som beskrevet under alternativ 1 eller 2, stilles kun vilkår til fodringen i forhold til maksimal fosforudskillelse fra slagtesvinene.

Bornholms Regionskommune vurderer, at Hegnsgård ved håndtering af fodermidlerne og optimering af fodertildelingen som beskrevet anvender BAT inden for foderteknologi til svin, og at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne i relation til fodring af svinebesætningen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. foder:

- 3.6.1 Den totale mængde kvælstof (N) ab dyr pr. år fra anlægget - beregnet som kg N ab dyr pr. slagtesvin x antallet af producerede slagtesvin pr. år - skal være mindre end eller lig med 28.911,87 kg N, som kan opnås ved den valgte korrektion af fodertildelingen til slagtesvinene på 2,82 FEsv pr. kg tilvækst.
- 3.6.2 Den totale mængde fosfor (P) ab dyr pr. år - beregnet som kg P ab dyr pr. slagtesvin x antallet af producerede slagtesvin skal være mindre end eller lig med 6.338,56 kg P, som kan opnås ved den valgte korrektion af FEsv og **fosfor til slagtesvinene** på 2,82 FEsv pr. kg tilvækst og 4,76 g P/FEsv
- 3.6.3 Foderoptimering (blandeforskrift) skal laves mindst én gang årligt og skal opdateres i forbindelse med væsentlige ændringer som f.eks. brug af ny råvare.
- 3.7.1 *Hvis der anvendes gyllekøling iht. vilkårene under 3.9 (alternativ 1), eller gulvtypen 50-75 % fast gulv bibeholdes i de ældre staldafsnit B, D, E, F (alternativ 2) erstatter nedenstående vilkår (3.7.2 - 3.7.6) vilkårene under 3.6 (3.6.1 - 3.6.6).*
- 3.7.2 *Den totale mængde fosfor (P) ab dyr pr. år - beregnet som kg P ab dyr pr. slagtesvin x antallet af producerede slagtesvin - skal være mindre end eller lig med 6.330,72 kg P, som kan opnås ved den valgte korrektion af fosfortildelingen til slagtesvinene på 4,69 g P/FEsv i alternativ 1 og 2.*

6.2 VAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Vandforbrug

Hegnsgård forsynes med vand fra Smålyngen Vandværk, der drives af Bornholms Forsyning A/S. Det totale vandforbrug på ejendommen inkl. beboelse var i 2015 på ca. 6.200 m³. Ansøger skønner, at ca. 6.025 m³ er anvendt i produktionen, heraf 630 m³ til overbrusning og vask af stalde og resten til drikkevand inkl. vandspild. Vandforbruget i ansøgt drift er beregnet ud fra normtal. Fordelingen fremgår af skemaet i Tabel 9.

Tabel 9. Forbrug af vand til dyr og rengøring

Vandforbrug (m ³)	Nudrift	Ansøgt drift
Drikkevand inkl. vandspild	5.395	7.700
Vask af anlæg	260	410
Overbrusning i stalde	370	610
I alt	6.025	8.720

Vandbesparende foranstaltninger

Produktionens vandforbrug går primært til dyrenes drikkevand, og her vil en besparelse være i modstrid med dyrevelfærden.

På Hegnsgård opnås der en vandbesparelse ved, at der anvendes drikkekopper. Der vil blive opsat drikkekopper i det gamle staldafsnit i forbindelse med renoveringen. Her er der bideventiler i nudrift, og det skønnes, at der er et overforbrug pga. vandspild.

Ved vask af stalde anvendes iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere.

Vandinstallationerne efterses løbende for at hindre unødigt spild som følge af utætheder m.m.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bornholms Regionskommune vurderer, at det beskrevne vandforbrug ligger på et rimeligt niveau i forhold til ejendommens produktion. Det vurderes, at Hegnsgård ved overholdelse af det stillede vilkår 3.10.4 og ved opretholdelse af de beskrevne tiltag til besparelser i vandforbruget lever op til principperne om anvendelse af BAT (se endvidere kapitel 11).

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. vand:

3.10.4 Vaske- og drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås.

6.3 ENERGI

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

El

Forbruget af el i nudrift er ifølge regnskabstal for 2016 på 89.200 kWh inkl. beboelse. Ansøger skønner, at 83.000 kWh er anvendt i produktionen.

Det årlige elforbrug forventes i ansøgt drift at stige med 35.000 kWh, så det samlede forbrug bliver på 124.200 kWh.

El anvendes primært til drift af ventilationsanlæg, foderproduktion og lys. I ansøgt drift øges energiforbruget som følge af udvidelsen i produktionen. El til ventilation vil forholdsmæssigt blive mindre i ansøgt drift, idet ventilationsanlægget i de renoverede staldafsnit vil være af ny lavenergi type.

Diesel og fyringsolie:

Forbrug af fyringsolie i nudrift er ifølge regnskabet for 2016 på 18.700 l. Ansøger skønner, at ca. 16.500 liter er anvendt i produktionen. Olien anvendes til opvarmning af smågrisestalden, til udtørring af alle stalde efter vask og til forvarmning af vandet, der anvendes til fremstilling af vådfoder. I ansøgt drift forventes forbruget øget med ca. 40 %.

Der er intet forbrug af dieselolie på ejendommen, idet markerne drives fra Lille Myregård.

Fyringsolien opbevares i en ca. 5 år gammel stålolietaank på 1.200 l, der er placeret under et udhæng i forbindelse med slagtesvinestalden (B). Tanken er placeret hævet fra jordoverfladen på et jævnt, uigennemtrængeligt underlag af beton med en støbt kant.

Alternativer

Hvis ansøger vælger at udnytte alternativ 1, der indbefatter anvendelse af gyllekøling, vil elforbruget øges med ca. 30.000 kWh. Til gengæld vil den indvundne varme erstatte forbrug af olie til opvarmning. Effektfaktoren for varmepumper ligger typisk på ca. 3, hvilket vil sige, at der genereres tre gange så meget varme, som varmepumpen bruger i strøm.

Energibesparende foranstaltninger

Ventilationsanlægget udskiftes i de ældste staldafsnit (B, D, E+F) i ansøgt drift. Der vil blive opsat nye lavenergi typer ved udskiftning af ventilatorer i det nyeste staldafsnit (J+K).

I forbindelse med vask af de enkelte stalde bliver ventilationen samtidig rengjort for at sikre optimal drift. Ligesom der vil blive gennemført regelmæssige tilsyn og vedligehold af anlægget.

Ved udskiftning af lyskilder vil der evt. blive skiftet til energibesparende belysning som LED. I slagtesvine-stalde er lysforbruget begrænset, og energibesparelsen er derfor mindre.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det beskrevne energiforbrug vurderes at ligge inden for det forventede i forhold til ejendommens produktion.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der i forbindelse med driften på Hegnsgård er gjort tiltag, som vil sikre, at anvendelsen af energi minimeres mest muligt samtidig med, at produktionen kan foregå rentabelt. Kommunen vurderer på denne baggrund, at der anvendes BAT på Hegnsgård i relation til at sikre, at energi-forbruget på ejendommen er så lavt som muligt (se yderligere i kapitel 11).

Oplagring af diesel og anden olie i tanke vurderes at opfylde reglerne i olietankbekendtgørelsen, som bl.a. angiver reglerne om placering, afskærmning og drift (Vilkår 3.20.1 - 3.20.4).

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. energi:

- 3.10.3 Anlæg, der er særligt energiforbrugende, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
- 3.20.1 Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 3.20.2 Beholdere til opbevaring af olieprodukter skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag og som minimum være overdækket med et halvtag.
- 3.20.3 Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- 3.20.4 Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

6.4 DIVERSE HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Opbevaringsstederne for de nedenfor nævnte hjælpestoffer fremgår af anlægstegningen i Bilag 1.

Veterinærmedicin

Veterinærmedicin anvendes efter anvisning fra besætningsdyrlægen. Medicinen opbevares i forrummet (I).

Rengørings- og desinfektionsmidler

Desinfektion anvendes efter vask af et staldafsnit. Desinfektionsmidler og eventuelle rengøringsmidler opbevares i forbindelse med forrummet/kontoret (I).

Olieprodukter

Markdriften udføres fra hovedejendommen, Lille Myregård. Der foretages ikke olieskift eller vedligeholdelse af traktorer og maskiner på Hegnsgård, og der opbevares derfor ikke olieprodukter udover fyringsolie (se afsnit 6.3).

Såsåed, handelsgødning og pesticider

Der opbevares ikke såsåed, handelsgødning eller pesticider m.v. på ejendommen, idet markdriften udføres fra Lille Myregård.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bornholms Regionskommune vurderer, at de nævnte hjælpestoffer, som opbevares og anvendes på Hegns-
gård, håndteres forsvarligt, og at der ved overholdelse af de gældende regler for brug og opbevaring ikke vil
være væsentlig risiko for forurening forårsaget af anvendelsen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. hjælpestoffer:

- 3.10.2 Ved erstatning af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at erstatningen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
- 3.22.1 Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.

7 EMISSIONER, GENER OG RESTSTOFFER FRA ANLÆGGET

I dette kapitel beskrives og vurderes ammoniakemissionen fra anlægget og påvirkningen af beskyttet natur og sårbare arter. Desuden redegøres for omfanget af reststoffer fra produktionen og mulige gener for omgivelserne som følge af lugt, støj, støv, lys, skadedyr og transporter forårsaget af virksomhedens aktiviteter.

7.1 AMMONIAK

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Det samlede ammoniaktab i form af ammoniakemission fra staldanlæg og lagre er i nudrift og ansøgt drift beregnet ud fra størrelsen og typen af husdyrholdet, indretning af staldene inkl. miljøteknologi, fodersammensætningen og typen af lagre til opbevaring af husdyrgødningen.

Ved udvidelse af svineproduktionen på Hegnsgård vil der forekomme en stigning i ammoniakemissionen fra anlægget som helhed på 2.352 kg N vurderet i forhold til den tilladte nudrift. I ansøgt drift er ammoniakemissionen beregnet til 3.649 kg N. Den beregnede ammoniakemission skal være mindsket med 30 % (20 % for smågrise) i forhold til normen for stalddtype og fodring i 2005/06. Dette krav er opfyldt med 462,29 kg N mere end nødvendigt (se Tabel 10 for beregninger i husdyrgodkendelse.dk).

Tabel 10. Ammoniakemissionen fra svineproduktionen efter udvidelse i forhold til tilladt nudrift

Ansøgning	Emission i nudrift*	Emission efter udvidelse	Meremission efter udvidelse	Nødvendig reduktion i forhold til det generelle krav
Ansøgt drift	1.296,77	3.649,00	2.352,23	÷462,29

* Fastsat grænse for ammoniakfordampning fra VVM screening i 2004

BAT emissionskravet er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 3.658,92 kg NH₃-N. Dette krav er opfyldt med 9,92 kg N mere end nødvendigt. Ammoniakemissionskravene er dermed opfyldt for den ansøgte produktion.

Virkemidler til begrænsning af ammoniakemissionen

- Til slagtesvinene anvendes en foderkorrektion på 2,82 FE_{sv}/kg tilvækst
- Til alle svin anvendes vådfodring med fasefodring.
- Størstedelen af svinegylen opbevares i den eksisterende gyllelagune, der har fast overdækning.

Alternativer

Ansøger har beskrevet to alternativer, som ønskes godkendt. I alternativ 1 etableres og anvendes gyllekøling i de fire staldafsnit, der renoveres, med en ammoniak effekt på 18 % ved en driftstid på 7.400 timer pr. år, svarende til en gennemsnitlig årlig effekt på 15,2 %. Ved denne anvendelse af gyllekøling beregnes det samlede ammoniaktab i form af ammoniakemission fra staldanlæg og lagre til 3.657,45 kg N. Det generelle ammoniakreduktionskrav er dermed opfyldt med 453,84 kg N mere end nødvendigt.

I alternativ 2 bibeholdes den eksisterende gulvtype med 50-75 % fast gulv i de fire ældre staldafsnit (B,D,E,F). Ved denne drift beregnes det samlede ammoniaktab i form af ammoniakemission fra staldanlæg og lagre i ansøgt drift til 3.524,87 kg N. Det generelle ammoniakreduktionskrav er dermed opfyldt med 586,41 kg N mere end nødvendigt.

Nøgletal for beregningen af ammoniakemissionen i de to alternativer er angivet i Tabel 11 herefter.

Tabel 11. Ammoniakemissionen fra svineproduktionen i alternativ 1 og 2 i forhold til tilladt nudrift

Alternativ	Emission i nudrift*	Emission efter udvidelse	Meremission efter udvidelse	Nødvendig reduktion i forhold til det generelle krav
Alternativ 1 Gyllekøling	1.296,77	3.657,45	2.360,68	÷453,84
Alternativ 2 Uændrede gulvprofiler	1.296,77	3.524,87	2.228,10	÷586,41

* Fastsat grænse for ammoniakfordampning fra VVM screening i 2004

Der regnes med det samme BAT emissionskrav for de to alternativer som i ansøgt drift - 3.658,92 kg NH₃-N, selvom kravet i alternativ 2 kunne sættes højere, da der ikke gennemføres ændringer af staldene.

Differencen mellem det samlede faktiske ammoniaktab og BAT emissionskravet bliver 1,48 kg N i alternativ 1 med gyllekøling og 134,05 kg N i alternativ 2 med uændrede gulvprofiler. Ammoniakemissionskravet er dermed også opfyldt for de ansøgte alternativer.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Beskyttelsesniveauet for ammoniak omfatter:

1. et krav om begrænsning af ammoniakfordampningen (det generelle reduktionskrav), som gælder for alle husdyrbrug, der skal miljøgodkendes uanset beliggenheden og
2. et krav om maksimal total- eller merdeposition af ammoniak på de ammoniakfølsomme naturområder, der fremgår af husdyrgodkendelseslovens § 7 (er behandlet i afsnit 8.1).

Projektet skal desuden leve op til husdyrgodkendelseslovens krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) til forebyggelse og begrænsning af ammoniakfordampningen fra anlægget (se nærmere i kapitel 11).

Det generelle ammoniakreduktionskrav:

Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal det øgede ammoniaktab fra stald og lager reduceres med 30 % (20 % for smågrise) i forhold til ammoniaktabet fra et fastsat referencestaldsystem defineret som det bedste staldsystem mht. ammoniakfordampning i 2005/2006. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for alle udvidelser eller ændringer i dyretype i eksisterende eller nye stalde samt for stalde, der renoveres. Kravet kan gennemføres ved reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye/renoverede anlæg.

Bornholms Regionskommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse ammoniakudledningen fra anlægget ved, at alle slagtesvin og smågrise er opstaldet i staldafsnit med en gulvtype med lav ammoniakemission og oplagre størstedelen af svinegylten i en overdækket gyllelagune. Desuden anvendes korrektion af foderniveauet til slagtesvinene. Disse tiltag medfører, at ammoniaktabet fra stalde og lagre på Hegnsgård ligger under det krævede niveau for overholdelse af ammoniakreduktionskravet på 30 %/20 %. Tiltagene betyder desuden, at BAT-emissionskravet er overholdt – se nærmere ang. beregningerne i kapitel 11.

Der forefindes ikke ammoniakfølsom natur i umiddelbar nærhed af anlægget på Hegnsgård, som betinger yderligere reduktion i ammoniakemissionen i forhold til overholdelse af det generelle ammoniakreduktionskrav og den samlede BAT emissionsgrænseværdi for anlægget.

Alternativer

Ved den beskrevne anvendelse af gyllekøling i alternativ 1 og ved at undlade at ændre gulvtypen i alternativ 2 er yderligere tiltag til reduktion af ammoniaktab ikke påkrævet. Det generelle ammoniakreduktionskrav og BAT-emissionsgrænseværdien for anlægget er opfyldt uden anvendelse af foderkorrektion.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. ammoniak:

- 3.6.1 Den totale mængde kvælstof (N) ab dyr pr. år fra anlægget - beregnet som kg N ab dyr pr. slagtesvin x antallet af producerede slagtesvin pr. år - skal være mindre end eller lig med **28.911,87 kg N**, som kan opnås ved den valgte korrektion af fodtildelingen til slagtesvinene på 2,82 FEsV pr. kg tilvækst.
- 3.8.1 Gyllelagunen (O) skal fortsat være forsynet med fast overdækning i form af presenning/flydedug.
- 3.8.2 Hvis overdækningen åbnes/brydes i forbindelse med omrøring, gylleudbringning eller tømning skal overdækningen lukkes umiddelbart efter. Skader på den faste overdækning skal udbedres hurtigst muligt.
- 3.8.5 Minimum 90 % af den producerede gylle skal opbevares under fast overdækning i gyllelagunen.
- 3.9.1 Vælges en drift som beskrevet i alternativ 1, skal gyllekøling etableres og anvendes, og vilkårene 3.9.1 - 3.9.8 skal følges.**

7.2 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Lugtemissionen fra anlægget på Hegnsgård stiger som følge af, at der bliver flere dyr på ejendommen. I husdyrgodkendelse.dk er den lugtemissionen fra staldanlægget og de nødvendige geneafstande til forskellige typer af beboelser beregnet ud fra antal stipladser og kg grise på stald i de forskellige staldafsnit til et givent tidspunkt.

I beregningen for nudrift indgår den maksimale staldbelægning i smågrisestalden og slagtesvinestalden fra 2005 samt i de ældre slagtesvinestalde, som i begrænset omfang har været brugt som buffer og aflastningsstald. I beregningen for ansøgt drift indgår tillige de to staldafsnit i det ældste bygnings sæt, der renoveres.

Nærmeste enkeltbolig, som er uden landbrugspligt og ikke ejet af ansøger, er Askeløkkevejen 8, der ligger 224 m fra nærmeste staldbygning - smågrisestalden (K). Der ligger ingen andre staldanlæg med mere end 75 DE eller mere inden for 100 m af denne ejendom.

Nærmeste byzone er Pedersker og nærmeste samlede bebyggelse Pedersker Nord beliggende 2,3 - 2,4 km sydøst for ejendommen. Inden for 300 m ligger et andet husdyrbrug, Slettegård, med 90 DE svin, som kan øge påvirkningen af omgivelserne med lugt.

Beregningen i husdyrgodkendelse.dk giver nedenstående resultater for udvidelsen – se Tabel 12.

Tabel 12. Resultat af lugtberegning for ansøgt drift (fra ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk)

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnitsafstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Askeløkkevejen 8	0	NY	37,96	28,93	37,96	28,93	242,22	Nej	Ja
+ Askeløkkevejen 13	0	NY	211,73	125,55	211,73	125,55	313,92	Ja	Ja
+ Rundløkkevejen 11	0	NY	211,73	125,55	211,73	125,55	431,14	Ja	Ja
+ Hegnedevejen 13	0	NY	211,73	125,55	211,73	125,55	456,92	Ja	Ja
+ Pedersker Hovedgade 72	1	NY	465,11	268,62	460,46	265,93	2.342,03	Ja	Ja
+ Pedersker	1	NY	621,87	376,67	649,86	393,62	2.438,63	Ja	Ja

Som det fremgår af tabellen, viser lugtberegningen i ansøgningssystemet, at lugtgenekriteriet er overholdt i forhold til alle typer beboelser.

Lugt ved håndtering af husdyrgødning

Der kan forekomme periodiske lugtgener i dagtimerne ved udslusning, omrøring og bortkørsel af svinegylle. Disse operationer er beskrevet i afsnit 5.4. Generne i forbindelse med udbringning af gylle til markerne dre-

vet under bedriften forventes ikke at blive øget, fordi den ekstra mængde svinegylle produceret på Hegnsgård vil blive afsat til Biokraft A/S eller til gylleaftale.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Den primære kilde til lugt fra anlæg til dyrehold er staldventilation. Der foreligger også kun systematiske og anvendelige oplysninger til anvendelse i konkret sagsbehandling om lugtemissionen fra staldanlæg. Lugtemission fra opbevaringsanlæg og fra udbringning af husdyrgødning indgår således ikke i lugtberegningerne men reguleres gennem konkrete vurderinger og generelle regler, herunder husdyrgødningsbekendtgørelsens afstandskrav til placering af anlæg til opbevaring af husdyrgødning og krav om overdækning samt krav til metoder og tidspunkter for udbringning af husdyrgødning.

På baggrund af de indtastede oplysninger i ansøgningsystemet om dyretype, den maksimale belægning og staldsystemet i de enkelte staldafsnit er det beregnet, hvilken afstand der som minimum skal være fra lugtkilden til boliger i forskellige områdetyper, for at de definerede lugtgenekriterier er overholdt (se Tabel 12 i "Miljøteknisk redegørelse").

Lugtgenaeafstandene er med udgangspunkt i den nuværende og den ansøgte fremtidige produktion på Hegnsgård beregnet i henhold til både Miljøstyrelsens standardiserede OML-spredningsmodel (Ny lugtvejledning for husdyrbrug) og FMK-modellen (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj, 2002). Beregningen er baseret på følgende elementer:

- Emissionsfaktorer for forskellige dyregrupper
- En spredningsmodel
- Genekriterier svarende til forskellige områders lugtfølsomhed
- Regler for, hvordan øvrige forhold kan påvirke genaeafstanden.

Systemet viser ved endt beregning det resultat, der giver den længste genaeafstand til omboende, så genekriterierne overholdes uanset modelvalg. I beregningen for Hegnsgård angiver Miljøstyrelsens nye lugtmodel den længste genaeafstand i forhold til alle omboende, hvorfor det er disse afstande, der vil være gældende.

Uanset beregningsmetode indgår staldanlæg, som er placeret længere væk end 1,2 gange genaeafstanden, ikke i lugtberegningen. Det elektroniske ansøgningsystem bortscreeener automatisk sådanne anlæg ved lugtberegningen.

Hvis der inden for 100 m af nabobeboelser eller inden for 300 m af byzone og samlet bebyggelse ligger andre husdyrbrug med mere end 75 DE, øges de krævede genaeafstande med 10 eller 20 % afhængig af antallet af andre større husdyrproduktioner.

Beregningerne for ansøgt drift viser, at alle staldanlæg på Hegnsgård ligger længere væk end 1,2 gange den beregnede genaeafstand i forhold til boliger i samlet bebyggelse og i byzone. I beregningen indgår, at ejendommen Slettegård med en slagtesvineproduktion på ca. 90 DE, ligger lige nord for Pedersker og også bidrager med lugt.

Afstanden fra de tre enkeltboliger på hhv. Askeløkkevejen 13, Rundløkkevejen 11 og Hegnedevejen 13 er ligeledes længere end 1,2 gange genaeafstanden. I forhold til den nærmeste enkeltbolig på Askeløkkevejen 8 er alle stalde på nær smågrisestalden placeret længere væk end 1,2 gange genaeafstanden. For denne stald er den korrigerede genaeafstand beregnet til 37,96 m, mens den vægtede gennemsnitsafstand er beregnet til 242,24 m og dermed længere end genaeafstanden. Der ligger ikke andre større husdyrbrug inden for 100 m af disse enkeltboliger. Afstandskravene i forhold til lugt er således opfyldt.

På baggrund af de udførte beregninger er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at omkringboende ikke vil blive udsat for væsentlige lugtgener fra staldene på Hegnsgård efter ændringen og udvidelsen af svinebesætningen.

Der kan forekomme kortvarige perioder med lugtgener i forbindelse med omrøring, udslusning, bortkørsel og udbringning af svinegylle. Generne i forbindelse med udbringning af gylle til markerne forventes dog ikke at blive øget, fordi størstedelen af den øgede mængde produceret svinegylle vil blive leveret til Biokraft A/S.

Størstedelen af den producerede svinegylle på Hegnsgård vil blive opbevaret i gyllekanaler i staldene, i forbeholderen, der er forsynet med betonlåg, eller i gyllelagunen, hvis overflade er dækket af en tæt presen-

ning. Gyllebeholderen er ikke forsynet med fast overdækning, og det lovpligtige flydelag skal derfor etableres hurtigt efter omrøring og efterfølgende opretholdes. Denne beholder vil kun blive anvendt i mindre omfang. Bornholms Regionskommune vurderer, at opbevaringsanlæggene på ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener i området.

Lugtemissionen fra husdyrbruget afhænger i høj grad af driften. Det stillede vilkår om renholdelse og god staldhygiejne (Vilkår 3.13.1) skal bidrage til generelt at begrænse lugtgenerne.

Hvis det viser sig, at omkringboende oplever væsentlige lugtgener ud over det forventelige, giver det stillede vilkår 3.5.2 kommunen mulighed for efterfølgende at kræve, at ansøger gennemfører lugtreducerende tiltag.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. lugt:

- 3.5.1 Det skal på tilsynsmyndighedens forlangende godtgøres, at der på Hegnsgård maksimalt er smågrise og slagtesvin på stald med en samlet vægt på 208.230 kg (henholdsvis 25.730 kg og 182.500 kg). Dette vilkår kan opfyldes ved, at der i staldene maksimalt er 1.280 smågrise med en gennemsnitlig vægt på 20,1 kg, svarende til en årlig produktion på 8.000 smågrise i vægtklassen 7,2-33 kg og 2.500 slagtesvin med en gennemsnitlig vægt på 73,0 kg, svarende til en årlig produktion på 10.000 slagtesvin i vægtklassen 33-113 kg (den beskrevne produktion i ansøgningen).
- 3.5.2 Driften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener uden for ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres lugtreducerende tiltag.
- 3.13.1 Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes, således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.

7.3 STØJ

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Støjkilder

Støj, som potentielt vil kunne høres af naboer, kan forekomme fra ventilationsanlægget, ved formaling af korn og fremstilling af foder, ved pumpning af gylle samt ved transport til og fra ejendommen.

Efter besætningsudvidelsen vil der blive en øget transport af gylle og korn - ca. 108 transporter af gylle og ca. 35 transporter af korn.

Ansøger mener, at ejendommens placering og afstand i forhold til offentlig vej og naboer gør, at støj fra produktionsanlægget ikke vil genere naboer og forbi passerende.

Driftsperiode for støjkilder

Ventilationsanlægget er i drift hele døgnet. Foderfremstilling og gylleudslusning foregår i dagtimerne.

Transporter til og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimerne. I høstperioden vil transporterne til og fra ejendommen dog foregå i det tidsrum af døgnet, hvor der høstes.

Tiltag mod støj

Ansøger sørger for regelmæssig vedligeholdelse af ventilationsanlægget.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bornholms Regionskommune forudsætter, at anlægget på Hegnsgård overholder miljøstyrelsens vejledende faste støjgrænser. Støjkvillkårene omfatter al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer men ikke støj fra f.eks. markdriften.

Indendørs placering af anlægget til foderfremstilling minimerer risikoen for gener fra en væsentlig daglig støjkilde ved produktionen.

Bornholms Regionskommune vurderer i lighed med ansøger, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende og forbi passerende. Der er ikke foretaget støjberegninger, men de

nærmeste nabobeboelser ligger så langt fra ejendommen, at der ikke vurderes at kunne opstå væsentlige støjgener, når de stillede vilkår overholdes.

Der vil kunne forekomme støj fra ekstern og intern transport. Trafikken til og fra Hegnsgård foregår ad offentlig vej, Hegnedevejen. Den øgede transport vurderes dog ikke at ville give uacceptable støjgener udover det, der må accepteres som nabo til en landbrugsbedrift.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støj:

- 3.16.1 Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne, dvs. al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Ugedag	Tidspunkt	Støjniveau, dB(A)	Referencetid*
Mandag-fredag	Kl. 07.00-18.00	55	8 timer
Lørdag	Kl. 07.00-14.00	55	7 timer
	Kl. 14.00-18.00	45	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45	8 timer
Alle dage	18.00-22.00	45	1 time
	22.00-07.00	40	½ time
Spidsværdi**	22.00-07.00	55	

* Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden

** Maksimalværdierne af støjniveauet må om natten ikke overstige 55 dB(A) på opholdsarealer ved nærliggende nabobeboelser

- 3.16.2 Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i kolonnen referencetid angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.
- 3.16.3 Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkårene overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industri-støj.
- 3.16.4 Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår nr. 3.16.1 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma. I våde høstår kan behovet for tørring af korn og andre afgrøder være så stort, at det er nødvendigt at lade blæserne køre i døgndrift. Særligt ved køling af korn kan det være nødvendigt at gøre det om natten, da temperaturen om dagen er for høj til, at der kan køles.

7.4 STØV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Støvdudvikling kan primært forekomme i dagtimerne ved levering af foder, formaling af korn og håndtering af halm. Foderet udfodres som vådfoder i alle staldafsnit i ansøgt drift, hvorfor der ikke vil være støvgener i forbindelse med blanding og udfodring. Foder leveret til ejendommen i løsvægt tippes af i en korngrav i fo-derladen (H).

Et mindre lager af snittet halm i hårdt pressede baller opbevares i den nye stald.

Ansøger anser risikoen for, at der opstår støvgener for omkringboende eller forbipasserende, for begrænset, da de potentielle støvkilder håndteres indendørs og pga. afstanden til offentlig vej og naboer.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ud fra den beskrevne håndtering af foder og halm og pga. afstanden til beboelser og veje er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at risikoen for væsentlige støvgener i omgivelserne vil være begrænset. Det

vurderes således generelt, at støvudvikling kun vil give anledning til meget lokale gener. Samlet vurderer kommunen, at der ikke vil forekomme væsentligt øget støvudvikling som følge af udvidelsen på Hegnsgård.

Færdsel på interne transportveje omkring anlægget i tørre perioder vurderes kun at give meget lokal støvudvikling, som pga. afstanden til naboer ikke vurderes at ville forårsage gener.

Dog henvises der til god landmandspraksis, at al intern transport samt transport til og fra ejendommen skal foregå ved hensynsfuld kørsel for at begrænse støvgener, samt at alle aktiviteter på ejendommen, herunder også levering af råvarer og udbringning af husdyrgødning, skal planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø har desuden i juli 2015 fremsendt en henstilling til alle lastbilchauffører hos Biokraft A/S, som transporterer gulle mellem biogasanlægget og de enkelte landbrugsejendomme på Bornholm, om at sænke hastigheden på de private grusveje, således at støvgener i forbindelse med kørslen mindskes.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støv:

3.17.1 Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

7.5 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er opsat udendørs belysning i form af en halogenlampe på gavlen af foderladen (H) og neonrør ved indgangen til forrummet (I) – se anlægstegning i Bilag 2.

I nudrift er der lys i staldene i dagtimerne inden for normal arbejdstid. Lyset kan være tændt i op til 8 timer pr. dag. Det samme vil gælde i ansøgt drift.

Fra staldene er der minimum 200 m til nærmeste nabo og ca. 115 m og 190 m til de to offentlige veje øst og nord for ejendommen. Ansøger mener ikke, at belysningen på ejendommen er eller vil være til gene for naboerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bornholms Regionskommune vurderer i lighed med ansøger, at den beskrevne anvendelse af lys i staldene og uden for foderlade og forrum ikke vil medføre gener for omkringboende eller forbipasserende pga. afstanden, terrænforholdene samt den eksisterende beplantning rundt om ejendommen.

Der er lysplader i taget på foderladen. Da staldene er lukkede og uden lysplader i tagene og, da staldbelysningen primært er tændt i dagtimerne, skønnes det, at anvendelsen af lys såvel ude som inde heller ikke vil være i strid med de landskabelige hensyn.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. lys.

7.6 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Generel forebyggelse og skadedyrsbekæmpelse

Det tilstræbes at holde orden på ejendommen og sørge for en god staldhygiejne og hensigtsmæssig gødningshåndtering, så gener foranlediget af fluer, rotter og mus forebygges og begrænses. Firmaet A/S Mortalin forestår bekæmpelse af rotter på ejendommen.

Fluegener:

Der foretages kemisk fluebekæmpelse ved behov. Dette vil også være tilfældet i ansøgt drift.

Rottebekæmpelse:

Der holdes opryddet omkring bygningerne, og bygningerne vedligeholdes, således at rotternes levedmuligheder begrænses.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø har de seneste år ikke observeret eller fået anmeldelser om rottetilhold på Hegnsgård.

Kommunen vurderer, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for, hvorledes forekomst af fluer, rotter, mus m.m. vil blive forebygget og evt. bekæmpet, således at gener heraf undgås. Endvidere er det kommunens vurdering, at følges vilkårene 3.18.1 og 3.18.2 i denne miljøgodkendelse, burde der ikke opstå fluegener eller problemer med rotter.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. skadedyr:

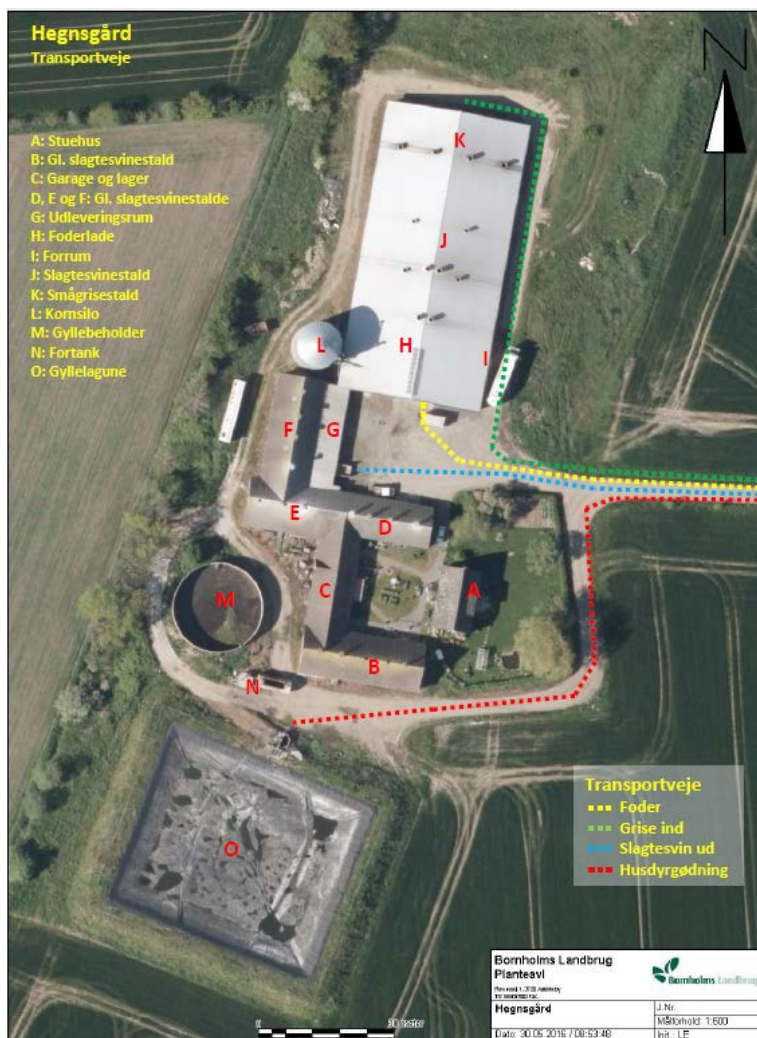
- 3.18.1 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Århus Universitet, Institut for Agrøkologi, der vedligeholder Skadedyrsguiden (www.dpil.dk). Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 3.18.2 Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

7.7 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Hegnsgård ligger lidt tilbagetrukket fra den offentlige vej Hegnedevejen, hvorfra en 190 m lang privat grusvej fører til anlægget. Rundt om de ældre staldbygninger, gyllebeholder, kornsilo og den nye svinestald med foderlade løber en fast, grusbelagt kørevej. Adgangsforholdene til og fra ejendommen er således gode. Oplysning om til- og frakørselsforhold for ekstern og intern transport fremgår af nedenstående anlægstegning - Figur 5 på side 57.

Figur 5. Transportveje for bl.a. foder, dyr og husdyrgødning til og fra Hegnsgård

Transport af dyr til og fra ejendommen, indtransport af korn fra bedriftens marker og bortkørsel af gylle er de primære transportopgaver på Hegnsgård. I forbindelse med udvidelsen af besætningen forventes transportbehovet at stige med 147 transporter. En samlet opgørelse af transporterne findes i Tabel 13 på side 58.

Dyr til ejendommen: Der leveres dyr til ejendommen hver 2. uge, i alt 26 transporter pr. år. I ansøgt drift vil der ikke ske en øgning af transporter, idet antallet af dyr pr. læs forøges. Transporterne finder sted inden for normal arbejdstid.

Dyr fra ejendommen: Der afhentes dyr til slagteri hver uge, dvs. 52 transporter. Transporterne sker i tidsrummet fra kl. 04 til 14. Der sker ingen ændring i ansøgt drift.

Døde dyr: Der afhentes døde dyr 1 til 2 gange pr. uge, i alt ca. 78 transporter årligt. Transporterne sker normalt mellem kl. 06 og 12. Der sker ingen ændring i ansøgt drift.

Egen avl af foder til ejendommen: I høstperioden (august-september) er der ca. 50 transporter af korn til ejendommen. Transporterne vil foregå i det tidsrum af døgnet, hvor der høstes. I ansøgt drift skal der leveres mere korn til ejendommen i løbet af året. Disse ekstra transporter vil udgøre ca. 35 pr. år.

Indkøbt foder: Der leveres foder i form af sojaskrå og mineral-/vitaminmix til ejendommen ca. 2 gange pr. uge. En del af disse transporter er overførsel af foder fra Lille Myregård (leveringsadresse) til Hegnsgård. Transporterne vil foregå i tidsrummet kl. 07 til 16 på hverdage. Der sker ingen ændring i ansøgt drift, idet der leveres større mængder pr. gang.

Halm: Der overføres halm til ejendommen ca. 1 gang pr. måned fra Lille Myregård. Transporterne vil foregå i tidsrummet kl. 07 til 16 på hverdage. Der sker ingen ændring i ansøgt drift, idet der medtages større mængder pr. gang.

Fyringsolie: I alt 15 transporter pr. år i nudrift og 19 transporter i ansøgt drift. Transporterne finder sted inden for normal arbejdstid.

Hvis alternativ 1 med gyllekøling tages i brug, reduceres antal transporter til ca. 5.

Husdyrgødning: I nudrift er der ca. 87 transporter i forbindelse med udbringning af gylle. I ansøgt drift øges antallet af transporter til i alt ca. 126. Transporterne finder primært sted i foråret. Udbringningsarealerne er hovedsageligt placeret i tilknytning til ansøgers ejendomme Hegnsgård, Lille Myregård og Vassegård. Aftalearealerne ligger længere mod øst mellem Pedersker og Balka-Snogebæk. Ca. 1/3 af gyllen transporteres med lastbil (30-35 tons pr. læs), og 2/3 transporteres med gyllevogn (25 tons pr. læs). Transport af gylle sker ikke gennem tættere bebyggede områder.

I nudrift afsættes der i alt ca. 34 læs gylle til Biokraft A/S. I ansøgt drift øges dette antal til 98 læs. Antal læs er beregnet ud fra, at der medtages 33 tons pr. læs, og at Hegnsgård leverer 60 % af den samlede gyllemængde til Biokraft A/S i nudrift og 80 % i ansøgt drift.

Dieselolie, handelsgødning, udsæd, kemikalier m.m.: Produkter vedrørende markdriften leveres til Lille Myregård, hvorfra arealerne drives. Dette ændres ikke i ansøgt drift.

Tabel 13. Ekstern transport til og fra Hegnsgård – antal læs/år

Type transport	Nuværende produktion	Efter udvidelse	Ændring
Dyr til ejendommen	26	26	0
Dyr fra ejendommen	52	52	0
Døde dyr fra ejendommen	78	78	0
Egen avl af foder	50	85	+35
Indkøbt foder	104	104	0
Halm	12	12	0
Fyringsolie	15	19 (5)	+4 (÷10)
Gylle til Biokraft A/S	34 læs (33 t)	98	+64
Gylleudbringning	87 læs (27,5 t)	126	+39
Total	458	600 (586)	+142 (+128)

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Tabel 13 viser omfanget af nuværende og skønnede transporter til og fra ejendommen efter udvidelsen. Det skal bemærkes, at antal og kapacitet pr. læs ikke er bindende, når det ikke er angivet som et vilkår. I forbindelse med udvidelsen er der regnet med en stigning i det totale antal transporter til og fra ejendommen på ca. 32 % især som følge af ekstra bortkørsel af gylle og tilkørsel af foderkorn.

Hegnsgård ligger ikke i nærheden af tættere bebyggede områder. Da hovedparten af transporterne til og fra ejendommen vil foregå med lastbiler og inden for normal arbejdstid, vurderer Bornholms Regionskommune, at omfanget af transporter til og fra ejendommen efter udvidelsen ikke vil påføre omkringboende væsentlige gener.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. transport:

- 3.15.1 Transport af gylle til udbringningsarealerne eller til aftalearealer/Biokraft A/S må ikke foregå gennem byzone på lørdage samt søn- og helligdage.

7.8 VASKEVAND OG OVERFLADEVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Staldsektionerne vaskes inden indsættelse af et nyt hold grise, dvs. 6-7 gange om året (smågrisesektionerne) og 4 gange om året (slagtesvinesektionerne).

Rengøringen omfatter ventilationsafkast. Al vand fra rengøring af stalde ledes til gyllebeholder, dvs. ca. 410 m³ i ansøgt drift.

Der er intet sanitært spildevand fra driftsbygningerne.

Mængden af vaskevand fra produktionen før og efter udvidelsen fremgår af Tabel 14.

Tabel 14. Typer og mængder af vaskevand m.m. fra produktionen på Hegnsgård

Vand (m ³)	Nudrift	Ansøgt drift
Vask af stalde*	260	410
Overbrusning*	370	610
I alt	630	1020

**I normen for svinegylle indgår standardmængder vaskevand, vand til overbrusning, drikkevandspild og regnvand i lager*

Vask af vogne, maskiner og redskaber foretages på hovedejendommen, Lille Myregård.

Vandafledning

Alt spildevand fra staldene i form af vand fra rengøring og overbrusning ledes til gyllebeholder. Disse mængder er sammen med standard for drikkevandsspild indregnet i den samlede gylleproduktion. Der er således taget højde for disse vandmængder til gyllebeholder/-lagune ved beregning af den nødvendige opbevaringskapacitet for gylle.

Der er tagreuder på den nye staldbygning. Regnvand fra taget ledes til dræn.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ansøger har redegjort for, at der ikke forekommer sanitært spildevand fra driftsbygningerne, som ikke må ledes til gylleopbevaringsanlæggene.

Som beskrevet i afsnit 5.4 "Produktion og håndtering af husdyrgødning" er det beregnet, at kapaciteten i de opbevaringsanlæg, som er til rådighed for gylleproduktionen på Hegnsgård og de øvrige ejendomme, er tilstrækkelig til at kunne rumme hele den opsamlede mængde svinegylle inkl. vaskevand m.m. i ansøgt drift.

Da der ikke opføres nye bygninger eller befæstede arealer i forbindelse med udvidelsen, sker der ingen ændringer i mængderne af regnvand, der ledes til dræn/vandløb.

Bornholms Regionskommune vurderer, at håndteringen af de beskrevne mængder spildevand sker i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og således, at der ikke sker væsentlig påvirkning af omgivelserne. Desuden vurderes det, at afledning af vaskevand foregår uden risiko for tilledning af forurenende stoffer som olie- og pesticidrester til omgivelserne, idet håndtering af bekæmpelsesmidler, vask af maskiner og vask og påfyldning af marksprøjte ikke foregår på ejendommen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. vaskevand og tagvand:

- 3.19.1 Tagvand kan efter tilladelse ledes direkte til vandløb eller sø. Overfladevand fra øvrige befæstede arealer skal passere et veldimensioneret sandfang inden udledning til dræn, vandløb eller sø (kræver særskilt tilladelse).
- 3.19.2 Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og skal anvendes i henhold til reglerne i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

- 3.19.3 Vask af maskiner og redskaber uden gødningsrester skal ske på fast vaskeplads. Vaskevandet kan, mod særskilt tilladelse, udledes til dræn, dog skal vandet inden udløbet gennemgå rensning i et veldimensioneret sandfang og en godkendt olieudskiller.
- 3.19.4 Vask af maskiner, sprøjte og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjtemiddelrester, skal foregå på støbt plads, der er uigennemtrængelig for fugt, og med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske i overensstemmelse med bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

7.9 AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Fast affald

Alt affald samles, sorteres og bringes til BOFA.

Affaldet omfatter forbrændingseget affald i form af emballage fra mineraler, andre sækkevarer m.m. Den samlede mængde brandtbart affald er på ca. 50 m³ pr. år. Spraydåser og glasaffald bl.a. i form af lysstofrør og tomme medicinflasker fra produktionen udgør ca. 100 kg pr. år.

Mængden af forbrændingseget affald forventes øget til ca. 70 m³ pr. år, mens mængden af spraydåser og glasaffald forventes øget til ca. 160 kg pr. år efter udvidelsen.

Derudover er der en begrænset mængde jern- og metalaffald (ca. 500 kg pr. år). Dette affald afleveres eller afhentes af en produkthandler.

Der foretages ingen ændringer i håndteringen af fast affald i ansøgt drift.

Olie og kemikalieaffald

Der er ingen olie- og kemikalieaffald, idet markerne også efter udvidelsen drives fra ansøgers anden ejendom, Lille Myregård.

Veterinærmedicin

Eventuelle medicinrester opbevares i stalden i forrummet (I) og tages retur af dyrlæge eller afleveres på apotek.

Der vil ikke ske ændringer i forhold til nuværende drift.

Animalsk affald

I nudrift er der en dødelighed på ca. 1,5 % blandt smågrisene og ca. 3 % blandt slagtesvinene. I ansøgt drift forventes dødeligheden blandt smågrisene at stige til 2 %, idet de indsættes ved en lavere vægt. Døde dyr (EAK kode 02 01 02) bortskaffes løbende til Daka SecAnim. Skønnet antal døde dyr til DAKA pr. år er angivet i Tabel 15 herunder.

Tabel 15. Antal døde dyr/år i nudrift og efter udvidelse

Døde dyr/år	Nudrift	Ansøgt
Smågrise	87	160
Slagtesvin	170	300
Antal døde dyr i alt (antal tons)	257 (11,5 t)	460 (20,4 t)

Afhentningsstedet for døde dyr er placeret på en plads ved privatvejen modsat Lille Myregård (se Figur 6 på næste side). Afhentningsstedet er indrettet i henhold til gældende lovgivning. Kadaverne placeres på et hævet underlag og overdækkes med en kappe. Afhentningsstedet er delvist skærmet af et stykke fredskov og er på grund af afstanden på 300 m fra Hegnedevejen ikke umiddelbart synligt fra offentlig vej.

Figur 6. Placering af afhentningsplads for døde dyr

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det forudsættes, at alle typer affald på ejendommen håndteres efter de til enhver tid gældende regler samt, at bortskaffelsen sker i overensstemmelse med det kommunale affaldsregulativ.

Hegnsgård A/S er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og der skal derfor føres registrering over affaldsproduktionen og håndteringen efter de gældende regler.

Bornholms Regionskommune vurderer, at overholdes nedenstående vilkår (3.21.1 - 3.21.7, 3.22.2 og 3.22.4) vedr. affald, vil affaldshåndteringen på Hegnsgård ikke medføre gener for omkringboende. Den beskrevne affaldsopbevaring, -håndtering og -bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. affald:

- 3.21.1 Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.
- 3.21.2 Affald skal opbevares og bortskaffes efter BOFA I/S' affaldsregulativer.
- 3.21.3 Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen. Det gælder dog ikke afbrænding af affald, der er tilladt i medfør af BOFA I/S' affaldsregulativer (haveaffald).
- 3.21.4 Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Affaldet skal bortskaffes efter BOFA I/S' regulativer.
- 3.21.5. Indtil afhentning skal døde produktionsdyr opbevares på en måde, der sikrer dem mod ådselædende dyr, og under sådanne forhold, at opbevaringen ikke medfører risiko for spredning af smitstoffer. For at forebygge smittespredning skal opbevaringsfaciliteten være placeret i passende afstand fra offentlig vej, produktionsbygninger og arealer med produktionsdyr. Opbevaringsfaciliteten skal være placeret ved fast tilkørselsvej.
- 3.21.6 Affald bør sorteres i containere opstillet på ejendommen.
- 3.21.7 Olie- og kemikalieaffald skal opbevares i egnet emballage og skal stå på støbt areal. Oplagspladsen skal være under tag.
- 3.22.2 Rester af lægemidler og brugte kanyler fra dyrehold betragtes som "særligt affald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald. Ved særlige forholdsregler for bortskaffelse af lægemidler, vil det fremgå af indlægssedlen i pakningen.
- 3.22.4 Rester af sprøjtemidler samt emballage skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald, herunder reglerne om olie- og kemikalieaffald.

8 PRODUKTIONENS MILJØPÅVIRKNING

I dette kapitel beskrives og vurderes, i hvor høj grad ammoniak fra anlægget påvirker beskyttet natur og sårbare arter.

8.1 AMMONIAKDEPOSITION-PÅVIRKNING AF NATUR OG BILAG IV-ARTER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ammoniakdeposition fra anlægget i ansøgt drift

Ammoniakemissionen fra anlægget på Hegnsgård bevirker, at omkringliggende arealer vil blive påvirket med nedfald af ammoniak. I husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregning af denne ammoniakdeposition til beskyttede naturområder og potentielt ammoniakfølsomme skove i området samt til § 3 udpegede søer inden for 300 m fra anlægget. Beliggenheden af beregningspunkterne tættest på anlægget fremgår af kortet i Figur 7.

Figur 7. Beregningspunkter for ammoniakdeposition til naturområder i nærheden af Hegnsgård

Resultatet af beregningen af ammoniakdeposition i de angivne punkter i ansøgt drift kan ses i Tabel 16 på næste side. Tabellen viser de beregnede værdier for den totale ammoniakdeposition fra husdyrbrugets stalde og lagre - både fra den eksisterende og den ansøgte drift - og for merdepositionen, der er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte produktion forårsager. Beregning af merdepositionen er foretaget i forhold til den VVM-screenede og tilladte produktion før ændringen af opgørelsen af besætningen efter tilsynet i 2011, da merdepositionen skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 1. januar 2007, dog højst en 8-årig periode.

I alternativerne med gyllekøling og uændrede gulvprofiler er ammoniakudledningen fra anlægget til kategori 1-, 2- og 3-natur mindre end i ansøgt drift, og ammoniakdepositionen i området er ligeledes mindre. Ansøgt drift er derfor "worst case", og resultaterne for de to alternativer er ikke vist i tabelform.

Tabel 16. Beregnet ammoniakdeposition i ansøgt drift til kategori 1-, 2- og 3-natur og til potentielt ammoniakfølsomme skove i nærheden af Hegnsgård samt søer beliggende inden for 300 m. Fra husdyrgodkendelse.dk

Navn	Kategori ▲	Opretter	Kumulation	Ruhed	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]
Natura 2000, hede	1	Ansøger	Nul ejendomme	S	+0,0	0,0
Natura 2000	1	Ansøger	Nul ejendomme	S	+0,0	0,0
Overdrev, syd	2	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,6	0,9
Overdrev, vest	2	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,1	0,1
Hede, syd	2	Ansøger	Nul ejendomme	S	+0,0	0,0
Overdrev sydøst	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,5	0,7
Overdrev sydvest	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,7	1,1
Eng nordøst	3	Ansøger	Nul ejendomme	Mk	+0,2	0,4
Sø, nordvest	3	Ansøger	Nul ejendomme	V	+0,4	0,7
Mose, nord	3	Ansøger	Nul ejendomme	S	+0,0	0,0
Pot. ammoniakfølsom skov	3	Ansøger	Nul ejendomme	S	+0,1	0,2
Sø, nord	3	Myndighed	Nul ejendomme	Mk	+0,5	0,8

I skemaet benævnes engen og søerne kategori 3-natur. Det samme gælder den potentielt ammoniakfølsomme skov. I henhold til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug omfatter kategori 3-natur ikke søer og enge og kun i visse tilfælde skove. Af programtekniske grunde og for at kunne foretage beregning af ammoniakdeposition til søerne og skovene, er de medtaget under denne kategori.

Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 186 'Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne', som er beliggende ca. 3,5 km nord for Hegnsgård. Området er udpeget som både habitatområde (nr. 162) og fuglebeskyttelsesområde (nr. 80). Ammoniakdepositionen fra anlægget til grænsen for området er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Alternativ 1 og 2: Både totaldepositionen og merdepositionen til grænsen for Natura 2000-området beregnes til 0,0 kg N/ha/år.

Nærmeste § 7, kategori 1-natur er en hede beliggende i habitatområdet. Totaldepositionen til hedeområdet er beregnet til 0,0 kg N/ha/år og merdepositionen til 0,0 kg N/ha/år.

Alternativ 1 og 2: Både totaldepositionen og merdepositionen til hede-området beregnes til 0,0 kg N/ha/år.

Nærmeste § 7, kategori 2-natur er et overdrev over 2,5 ha beliggende 193 m syd for gyllelagunen og 260 m syd for den nærmeste stald, der renoveres. Totaldepositionen til området er beregnet til 0,9 kg N/ha/år og merdepositionen til 0,6 kg N/ha/år.

Alternativ 1 og 2: Totaldepositionen til området beregnes til 0,9 kg N/ha/år, og merdepositionen er 0,6 kg N/ha/år.

Der ligger yderligere et overdrev større end 2,5 ha ca. 1,2 km vest for ejendommen. Totaldepositionen og merdepositionen til dette område er beregnet til 0,1 kg N/ha/år.

Alternativ 1 og 2: Både totaldepositionen og merdepositionen til overdrevet beregnes til 0,1 kg N/ha/år.

Mod syd, 3,3 km fra Hegnsgård, ligger et større sammenhængende hede-område over 10 ha (Raghammer skydeterræn). Totaldepositionen til området er beregnet til 0,0 kg N/ha/år og merdepositionen til 0,0 kg N/ha/år.

Alternativ 1 og 2: Både totaldepositionen og merdepositionen til hede-området beregnes til 0,0 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 3-natur er et overdrev beliggende omkring 255 m sydvest for gyllelagunen og 318 m sydvest for den nærmeste stald, der renoveres. Totaldepositionen til området er beregnet til 1,1 kg N/ha/år og merdepositionen til 0,7 kg N/ha/år.

Alternativ 1: Totaldepositionen til området beregnes til 1,1 kg N/ha/år, og merdepositionen er 0,7 kg N/ha/år.

Alternativ 2: Totaldepositionen til området beregnes til 1,0 kg N/ha/år, og merdepositionen er 0,6 kg N/ha/år.

Der ligger yderligere et mindre overdrev 312 m sydøst for gyllelagunen og 340 m sydøst for staldanlægget. Totaldepositionen til overdrevet er beregnet til 0,7 kg N/ha/år og merdepositionen til 0,5 kg N/ha/år.

Alternativ 1 og 2: Totaldepositionen til området beregnes til 0,7 kg N/ha/år, og merdepositionen er 0,5 kg N/ha/år.

Nærmeste eng er beliggende omkring 725 m nordøst for ejendommen. Totaldepositionen til området er beregnet til 0,4 kg N/ha/år og merdepositionen til 0,2 kg N/ha/år. Der er placeret yderligere en eng indenfor 1.000 m af staldanlægget.

Alternativ 1: Totaldepositionen til området beregnes til 0,4 kg N/ha/år, og merdepositionen er 0,2 kg N/ha/år.

Alternativ 2: Totaldepositionen til området beregnes til 0,3 kg N/ha/år, og merdepositionen er 0,2 kg N/ha/år.

Nærmeste mose er beliggende ca. 3,5 km nord for ejendommen. Totaldepositionen til området er beregnet til 0,0 kg N/ha/år og merdepositionen til 0,0 kg N/ha/år.

Alternativ 1 og 2: Både totaldepositionen og merdepositionen til hede-området beregnes til 0,0 kg N/ha/år.

Nærmeste skov udpeget som potentielt ammoniakfølsom er placeret 980 m nordvest for staldanlægget. Totaldepositionen til området er beregnet til 0,2 kg N/ha/år og merdepositionen til 0,1 kg N/ha/år.

Alternativ 1 og 2: Totaldepositionen til området beregnes til 0,2 kg N/ha/år, og merdepositionen er 0,1 kg N/ha/år.

Inden for 300 m af staldanlægget er der registreret to beskyttede søer/vandhuller. Nærmeste sø ligger 270 m nordvest for staldanlægget. Totaldepositionen til søen er beregnet til 0,7 kg N/ha/år og merdepositionen til 0,4 kg N/ha/år. Den anden sø ligger 275 m mod nord. Totaldepositionen til denne sø er beregnet til 0,8 kg N/ha/år og merdepositionen til 0,5 kg N/ha/år. Inden for 1.000 m af staldanlægget ligger yderligere 16 beskyttede søer og vandhuller.

Alternativ 1: Totaldepositionen til begge søer beregnes til 0,8 kg N/ha/år og merdepositionen til 0,5 kg N/ha/år.

Alternativ 2: Totaldepositionen til søerne beregnes til hhv. 0,7 kg N/ha/år og 0,8 kg N/ha/år, og merdepositionen til hhv. 0,4 kg N/ha/år og 0,5 kg N/ha/år.

Nærmeste beskyttede vandløb er Grødby Å, der løber ca. 935 m eller mere vest for ejendommen.

Alternativer

I begge alternativer er både totaldepositionen og merdepositionen til naturområder i nærheden af Hegnsgård den samme eller mindre end i hovedansøgningen. Kun til søen mod nordvest beregnes en yderligere deposition på 0,1 kg N/ha/år i alternativ 1.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer. I disse økosystemer kan der forventes væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof. Husdyrproduktion kan give anledning til udslip af ammoniak og kan derfor påvirke især næringsfattige naturtyper i det åbne land. Ammoniakfordampningen pr. dyreenhed kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, renholdelse, håndteringen af husdyrgødningen m.v.

Nedenstående berøres kun påvirkningen fra anlægget på Hegnsgård. Vurdering af påvirkningen fra udbringning af svinegylle på arealerne til rådighed for produktionen på Hegnsgård og de øvrige ejendomme under bedriften Lille Myregård er behandlet i et tillæg nr. 2 til miljøgodkendelse til Vassegård, da bedriftens arealer første gang blev godkendt i forbindelse med en tidligere miljøgodkendelse af denne ejendom.

Beskyttelsesniveau ved ammoniakfølsomme naturområder:

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur. Beskyttelsesniveauet for kategori 1-natur og kategori 2-natur omfatter en forbudszone på 10 m, hvor der ikke må etableres, udvides eller foretages ændringer af stalde eller gødningsopbevaringsanlæg, samt krav til den tilladte totaldeposition. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur kan efter en konkret vurdering være et krav om en maksimal merdeposition.

Totaldepositionen er den ammoniakdeposition, som stammer fra husdyrbrugets stalde og lagre - både fra den eksisterende og den ansøgte drift. Merdepositionen er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte drift forårsager. Merdepositionen skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 1. januar 2007, dog højest for en 8-årig periode.

Kategorisering og beskyttelsesniveau for naturtyper

Kategori 1-natur

Ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områder, hvor et enkelt husdyrbrug maksimalt må totalbelaste med 0,2-0,7 kg N/ha/år afhængigt af beliggenheden af andre husdyrbrug i nærheden*.

Kategori 2-natur

Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder: højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha. Et husdyrbrug må totalbelaste med maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

Anden ammoniakfølsom natur (moser samt mindre heder og overdrev) og ammoniakfølsomme skove. Ved disse naturtyper kan kommunen ud fra en konkret vurdering stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

*0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug; 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug og 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.

Ammoniakdeposition til naturområder i nærheden af Hegnsgård

Kategori 1-natur:

Med en beregnet totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år fra anlægget på Hegnsgård til Natura 2000-området 'Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne' er kravet til maksimal totaldeposition til kategori 1-natur overholdt.

Kategori 2-natur:

Kravet til maksimal totaldeposition til kategori 2-natur er 1 kg N/ha/år. Det er beregnet, at overdrevsarealet syd for staldanlægget efter udvidelsen vil blive påvirket med en totaldeposition fra husdyrproduktionen på 0,9 kg N/ha/år, og overdrevsarealet mod vest vil blive påvirket med en totaldeposition på 0,1 kg N/ha/år. Kravet er derfor overholdt. Desuden er det beregnet, at hede-arealet mod syd ikke bliver påvirket af produktionen på Hegnsgård.

Kategori 3-natur:

For kategori 3-naturtyper skal kommunen foretage en konkret vurdering og kan på den baggrund i særlige tilfælde fastsætte vilkår med henblik på opfyldelse af krav om maksimal merdeposition af ammoniak. Ved særlige tilfælde forstås en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser². Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Merdepositionen skal bereg-

² Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 13.

nes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget i løbet af de seneste 8 år, dog ikke tidligere end 1. januar 2007.

De to beskyttede overdrev henholdsvis sydøst og sydvest for Hegnsgård er mindre end 2,5 ha og hører derfor under kategori 3-natur. Da merdepositionen til overdrevene ikke overstiger 1,0 kg N/ha/år kan Bornholms Regionskommune ikke stille yderligere krav vedr. ammoniakdepositionen til disse. Yderligere afklaring af, om områderne er omfattet af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser er derfor ikke nødvendig.

Skoven nordvest for Hegnsgård er udpeget som potentielt ammoniakfølsom. Idet merdepositionen for de nærmeste dele af skoven ikke overstiger 1,0 kg N/ha/år, behøver Bornholms Regionskommune ikke foretage en nærmere vurdering af, om der reelt er tale om ammoniakfølsom skov, og om der skal fastsættes vilkår om en maksimal merdeposition til skoven.

Merdepositionen til nærmeste beskyttede mose og eng overstiger heller ikke 1 kg N/ha/år, og yderligere vurdering kan undlades.

Påvirkning af Natura 2000-områder

Ifølge § 6 i bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen) skal der, før der træffes afgørelse i en sag om miljøgodkendelse af husdyrbrug, foretages en vurdering af, om projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Som beskrevet under "kategori 1-natur" ovenfor påvirkes nærmeste Natura 2000-område, nr. 186 'Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne' nordøst for Hegnsgård, ikke af ammoniakdeposition fra produktionen på ejendommen.

Bornholms Regionskommune vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke arter og naturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Påvirkning af bilag IV-arter

EU-landene har vedtaget fælles regler om at beskytte naturen. Habitatdirektivet forpligter medlemslandene til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, som står på bilag IV. Beskyttelsen af arterne handler blandt andet om at sikre arterne mod at blive efterstræbt (jagt, indsamling, ødelæggelse af æg og yngel). Men medlemslandene skal også sikre, at arternes yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges. Viden om arternes forekomst og udbredelse opdateres løbende, bl.a. gennem det nationale program for overvågning af vandmiljø og natur (NOVANA).

I henhold til habitatbekendtgørelsens § 10 kan der ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse m.v., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, i alle livsstadier.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold, at *"Kommunen skal derfor altid foretage en vurdering af, om der inden for 300 m fra punktkilden (inden for denne afstand kan en påvirkning henføres til punktkilden) ligger områder, som kan rumme bilag IV-arter (typisk vandhuller, moser eller solåbne græsarealer), og om der er registreret en forekomst af arten."*

Der ligger to søer inden for 300 m fra produktionsanlægget på Hegnsgård. Bornholms Regionskommune har fra egne data samt fra naturdata på Danmarks Miljøportal kendskab til, at der tidligere er registreret bilag IV-arten løvfrø i den ene af disse, nemlig søen ca. 275 m nord for Hegnsgård. Bornholms Regionskommune har ikke kendskab til, om arten stadig forekommer i søen, og om den eventuelt forekommer i den anden af søerne beliggende inden for 300 m.

Arter omfattet af bilag IV såsom padder, markfirben og flagermus kan dog også have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealerne i området omkring anlægget.

Det er beregnet i husdyrgodkendelse.dk, at de to søer beliggende inden for 300 m af Hegnsgård begge modtager en totaldeposition på under 1 kg N/ha/år og en merdeposition på op til 0,5 kg N pr. ha pr. år. Idet der ikke er tale om depositioner over 1 kg N/ha/år, er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at am-

ammoniakdepositionen ikke vil give anledning til tilstandsændringer i søerne, og at der derfor heller ikke vil ske nogen påvirkning af yngle- og rasteområder for eventuelt forekommende bilag IV-arter.

Der er ikke fastsat generelle tålegrænser for søer. I habitatdirektivet er søer inddelt i fem typer. Af disse er de fire næringsfattige sø-typer med fastsatte tålegrænser på 5-10 kg N/ha/år, og den femte er næringsrige søer og vandhuller, som der ikke er fastsat tålegrænser for (naturtype 3150). Mange søer og vandhuller er eutrofierede som følge af næringstilførsel fra andre kilder end ammoniakdeposition, og naturtypen næringsrige søer og vandhuller omfatter de fleste danske småsøer og vandhuller.

På ovenstående baggrund vurderer Bornholms Regionskommune samlet set, at bilag IV-arter og deres yngle- og rasteområder ikke trues af den ansøgte udvidelse på Hegnsgård.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. ammoniakdeposition til naturarealer.

9 RISICI – DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

I dette kapitel beskrives mulige uheld, der kan føre til forurening af overflade- og grundvand, jord og luft samt skade på mennesker, dyr og planter. Desuden beskrives foranstaltninger til begrænsning af risici.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Mulige uheld

De mulige risici på Hegnsgård centrerer sig om forurening af grund- eller overfladevand med gylle, rengøringsmidler, veterinærmedicin og olie.

Der er risiko for udslip af gylle i forbindelse med omlastning til lastbil og gyllevogn. Derudover kan der ske udslip ved lækage efter påkørsel eller ved tæring af gyllebeholderne. Der kan opstå utætheder i gyllelagunens membraner.

Der er risiko for punktforurening med olie, rengøringsmidler og veterinærmedicin.

Minimering af risiko for uheld

Gyllen fra Hegnsgård opbevares som udgangspunkt i gyllelagunen. Gyllebeholderen anvendes som buffer. Beholderen undersøges jævnligt visuelt før brug, og den lovpligtige beholderkontrol udføres minimum hvert 10. år. Gyllebeholderen på Hegnsgård er senest kontrolleret i 2011. Gyllelagunen vil blive kontrolleret, næste gang den er blevet tømt i løbet af første halvår 2017.

Al omlastning og afhentning af gylle foretages med sugekran. Herved er risikoen for uheld i form af overløb eller spild ved flytning og udbringning af gylle minimeret.

Veterinærmedicin, rengøringsmidler og olie opbevares forsvarligt og anvendes med omtanke og forsigtighed.

Olietanken er placeret under overdækning på hævet underlag uigennemtrængeligt for evt. oliespild. Olie ledes fra tanken til oliefyr gennem et lukket system.

Minimering af gener og forurening ved uheld

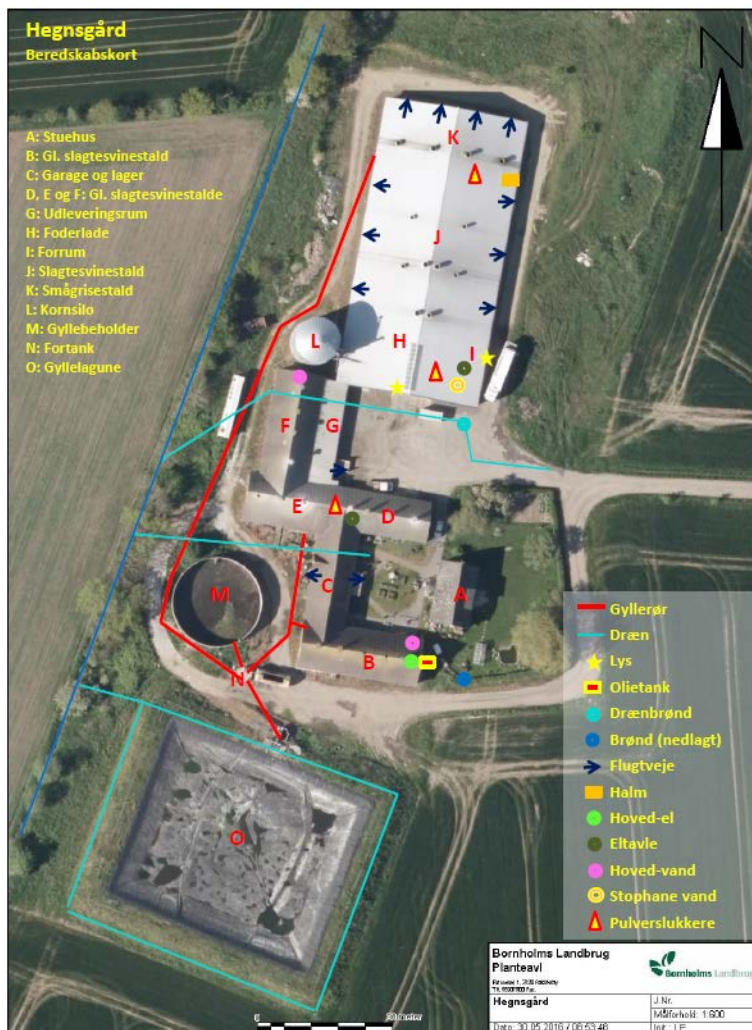
Der er udarbejdet en beredskabsplan for Hegnsgård med beskrivelse af procedurer i tilfælde af kritiske situationer eller uheld - se Bilag 7. Beredskabsplanen er placeret synligt for alle i forrummet (I). Beredskabsplanen kontrolleres/revideres mindst én gang om året. Planen er senest opdateret den 10. august 2016 og er indsendt til Teknik og Miljø i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse.

Beredskabsplanen indeholder en liste over vigtige telefonnumre og et oversigtskort (Figur 8) med benævnelse af bygninger og placering af vigtige installationer som el-tavler, hovedafbrydere, pulverslukkere, flugtveje og olietank samt beliggenheden af dræn, brønde og gyllerør.

Planen omhandler nedenstående situationer og forhold:

- Brand og evakuering
- Gylleudslip
- Kemikalie-/oliespild
- Placering af stophaner/hovedafbrydere
- Strømsvigt
- Forholdsregler ved transport af bekæmpelsesmidler
- Uheld med gyllekølingsanlæg
- Forholdsregler ved og forebyggelse af personulykker

Figur 8. Beredskabskortet for Hegnsgård

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Børnholms Regionskommune vurderer, at der på Hegnsgård er fokus på mulige kritiske situationer og uheld. De beskrevne forholdsregler er med til at sikre, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge af driftsforstyrrelser eller uheld.

Der er på ejendommen etableret de relevante alarmer og afbrydere.

Ansøger har indsendt en kopi af beredskabsplanen for Hegnsgård i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse. Børnholms Regionskommune vurderer, at beredskabsplanen i tilstrækkeligt omfang forholder sig til ovenstående kritiske situationer, og at den krævede indsats i forskellige kritiske situationer er beskrevet klart og overskueligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. driftsforstyrrelser eller uheld:

- 3.9.5 *Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.*
- 3.9.6 *Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning, og nødvendige reparationer og justeringer skal foretages.*
- 3.11.1 Anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med IE-husdyrproduktionen skal begrænses med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

- 3.22.3 Påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler må ikke ske ved direkte opsugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.
- 3.23.1 Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: 112 eller Bornholms Politi, tlf.: 5690 1448.
- 3.23.2 Der skal foreligge en beredskabsplan for Hegnsgård, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for medarbejderne på ejendommen og skal opdateres, så oplysningerne i den altid er relevante og retvisende.
- 3.23.3 Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

10 MANAGEMENT, EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette kapitel beskrives og vurderes, hvordan ansøger gennemfører eller planlægger at gennemføre management og egenkontrol. Desuden beskrives de dokumenter og registreringer, som ansøger skal præstere for at dokumentere, at vilkårene i miljøgodkendelsen er overholdt.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Management

Alle svin tilses mindst én gang dagligt. Ved tilsynet foretages behandling af syge dyr og dyr med behov for aflastning udtages og flyttes til syge- og aflastningsstier. Ved det daglige tilsyn føres der optegnelser over døde dyr. Alle ind- og afgang af dyr registreres, og hændelserne føres ind i effektivitetskontrollen.

Der er indgået en sundhedsrådgivningsaftale, som omfatter 12 årlige besøg af dyrlæge. Der føres registreringer over alle medicinske behandlinger iht. lovgivningen. Ansatte der arbejder med besætningen, og som udfører medicinske behandlinger, har alle gennemgået det lovpligtige medicin håndteringskursus eller havde mere end 6 måneders erfaring den 1. februar 2007. Der anvendes godkendte sporbare kanyler.

Der føres kontrol med foder og registreringer af foderforbruget. Data registreres i effektivitetskontrollen. Måle-blandeanlægget samt fodringsanlægget kontrolleres og vedligeholdes løbende. Foderplaner og optimeringer udarbejdes sammen med konsulent.

Staldanlægget tilses dagligt, og der foretages en løbende service på anlæg og udstyr. Tilsvarende tilses driftsbygningerne, og de vedligeholdes ved behov.

Vand- og energiforbrug opgøres én gang årligt.

Ansøger fører journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne samt afsætning af gylle til aftalearealer og Biokraft A/S i form af gødningsplan og gødningsregnskab.

Der er udarbejdet en beredskabsplan for Hegnsgård, hvor forholdsregler i forhold til uheld er beskrevet.

Ejer og medhjælpere ajourføres løbende bl.a. ved deltagelse i erfagrupper samt relevante kurser og møder.

Bedriften har en arbejdspladsvurdering (APV).

Egenkontrol

På Hegnsgård udføres egenkontrolprogram for dyrevelfærd i overensstemmelse med "Branchekode for dyrevelfærd i besætninger med svin". Branchekoden dækker gældende lovgivning samt svinebranchens egne krav og anbefalinger ift. dyrevelfærd og er godkendt af Fødevarestyrelsen. Programmet kontrolleres løbende af bedriftens dyrlæge.

På ejendommen udføres registreringer og procedurer, der følger af Code of Practice (COP), som er Danish Crowns regelsæt for svineproducenter.

Hvert tredje år udføres "DANISH-kontrol". DANISH er branchens egen kvalitetskontrol, der sikrer og dokumenterer, at alle danske svinebesætninger lever op til dansk lovgivning og branchens egne krav til dyrevelfærd. En uvildig certificeringsvirksomhed har ansvaret for at besøge og godkende alle danske svinebesætninger. Alle besætninger besøges minimum hvert tredje år, hvor besætningen og dokumentationen for bedriften bliver gået igennem sammen med besætningsejeren.

Der gennemføres derudover egenkontrol iht. EU's "Branchekode for foderhygiejne".

Flydelaget på den eksisterende gyllebeholder tjekkes månedligt. Hvert 10. år udføres beholderkontrol af både gyllebeholder og gyllelagune. Vandstandsmåler i kontrolbrønd ved gyllelagunen tjekkes to gange om måneden for utætheder i bundmembranen.

Produktionskontrol (effektivitetskontrol) inkl. foderopgørelse udføres i ansøgt drift 4 gange årligt.

Dokumentation

På bedriften opbevares endvidere:

- Gødningsplan og gødningsregnskab inkl. overførselsaftaler for husdyrgødning
- Resultater af foderanalyser/indlægsedler fra indkøbt foder
- Produktionskontroller inkl. foderopgørelse og -optimering
- Logbog over flydelag på den eksisterende gyllebeholder
- Dokumentation for 10 års beholderkontrol af gyllebeholder og gyllelagune
- Dokumentation for skadedyrsbekæmpelse
- Dokumentation for affaldsmængder og -bortskaffelse

Desuden kan der i løbet af få dage fremskaffes:

- Fakturaer på køb og salg af foder

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

På Hegnsgård registreres og optimeres forbruget af næringsstoffer i produktionen løbende, og der fastlægges mål for husdyrholdets næringsbehov i forhold til forventet tilvækst og produktion. Tilsvarende sikrer udarbejdelse af gødningsplaner og gødningsregnskaber, at næringsstofferne i både husdyrgødning og handelsgødning udnyttes bedst muligt.

Endvidere fokuseres på foderhygiejne, dyrenes sundhed og velfærd samt overvågning af ressourceforbrug og omfanget af reststoffer. Vedligeholdelsen af anlægget og ejers og de ansattes færdigheder samt, at der forefindes en beredskabsplan, som anviser hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser, sikrer, at produktionen kan foregå effektivt og forsvarligt.

Ved at registrere mængden af affald fås et overblik over eventuelle indsatsområder i forhold til at minimere affaldsproduktionen. Bornholms Regionskommune har desuden stillet vilkår om, at ansøger skal kunne dokumentere, at bortskaffelsen af affald sker på en miljømæssigt forsvarlig måde. Dokumentationen kan foreligge i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand.

På denne baggrund vurderer Bornholms Regionskommune, at bedriften lever op til kravet om BAT inden for management (se endvidere kapitel 11).

Det vurderes desuden, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol og dokumentation samt overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at forudsætningerne for miljøgodkendelsen overholdes, og at det er dokumenteret, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

Ved tilsyn skal følgende dokumentation for overholdelse af miljøgodkendelsens specifikke vilkår kunne fremvises til tilsynsmyndigheden: Tal for besætningsstørrelse, effektivitets-/produktionskontrol og oplysninger i logbog om de anvendte foderblandinger (blandeforskrifter), dokumentation for indsendte gødningsregnskaber inkl. skemaer om gylleoverførsel for de seneste 5 planperioder og kontrakter med Biokraft A/S samt logbog for gyllebeholder og gyllelagune. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. management, egenkontrol og dokumentation:

- 3.1.1 Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 3.1.2 De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 3.1.3 På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.
- 3.6.4 Der skal føres logbog/produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå: Antal producerede slagtesvin, gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt), foderforbrug pr. kg tilvækst og det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor pr. FEsv i de anvendte foderblandinger.
- 3.6.5 Dokumentation i forbindelse med overholdelse af vilkåret om maksimalt udskilt N og P skal følge reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet. Dvs. dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 1. august år 1 til 15. februar år 3 (f.eks. 1. august 2017 til 15. februar 2019). Dokumentationen skal som minimum omfatte fakturaer.

raer på køb og salg af dyr, slagterifregning/opgørelse fra slagteriet, produktionskontrol, fakturaer på indkøbt foder og oplysninger i logbog om de anvendte foderblandinger.

- 3.6.6 Logbog/produktionskontroller, indlægssedler samt blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 3.8.3 Der skal føres en logbog for gyllelagunen, hvori eventuelle skader på overdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 3.8.4 Til kontrol for lækage fra gyllelagunens bundmembran skal vandstandsmåleren i kontrolbrønden aflæses hver måned. Dato for udført kontrol skal fremgå af logbog for egenkontrollen.
- 3.9.7 *Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 14 dage.*
- 3.9.8 *Logbogen, de årlige kontrolrapporter og øvrige service-rapporter samt registreringer fra datalogger eller årligt aflæste driftstimer og køleeffekt skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende*
- 3.21.8 Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

11 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

I dette kapitel drages samlende konklusioner for BAT helhedsindsatsen med beskrivelse af afvejsninger og, hvor den overvejende BAT indsats er lagt og med hvilke argumenter.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedste Tilgængelige Teknik – BAT (Best Available Techniques) – er en fællesbetegnelse for teknik, som kan begrænse emission af ammoniak, lugt, drivhusgasser eller begrænse vand- og energiforbruget. Princippet om BAT supplerer husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveau for ammoniak, lugt, fosforoverskud og nitrat. Opfyldelse af BAT-krav kan altså indebære et krav om mindre forurening end det fastsatte beskyttelsesniveau. Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, jf. § 19 i husdyrgodkendelsesloven.

Miljøstyrelsen har fået udarbejdet beskrivelser af en række relevante teknikker og teknologier med en dokumenteret miljøeffekt inden for fodring, staldindretning, opbevaring/behandling og udbringning af husdyrgødning. Anvendelse af teknikker eller teknologier, der er beskrevet i disse teknologiblade, sikrer, at der er foretaget en vurdering af teknikkens virkninger på miljøet og, at teknikken kan anvendes på en økonomisk fornuftig måde under danske produktionsforhold. I vurderingen er der samtidigt taget hensyn til eventuelle fordele og ulemper som lugt, arbejdsmiljø, dyrevelfærd, ressourceforbrug, diverse udledninger m.v.

Opfyldelse af BAT for ammoniakemission fra anlægget kan omfatte tiltag inden for staldindretning, anvendelse af miljøteknologi i staldene, fodring samt opbevaring og håndtering af husdyrgødning. Hvad angår ammoniakfordampning og nitratudvaskning forårsaget af anvendelse af husdyrgødning i marken, vurderer Miljøstyrelsen, at gældende lovregulering vedrørende håndtering og udbringning af husdyrgødning er BAT, og vilkår om yderligere virkemidler begrundet i BAT er derfor ikke påkrævet.

Som middel til at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne er optimering af fosforudnyttelsen hos svin og fjerkræ gennem fodringsteknikker at betragte som BAT.

De teknikker og teknologier, som er beskrevet i teknologiblade, har dannet grundlag for fastsættelsen af vejledende emissionsgrænseværdier (BAT-standardvilkår) for forureningsparametrene ammoniakemission fra anlægget og udskilt fosfor pr. dyreenhed, som er opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Der er udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for de mest almindelige husdyrtyper i Danmark – kvæg, svin og fjerkræ. Emissionsgrænseværdierne gælder for forskellige staldsystemer og dels for nye/renoverede dele af anlægget, dels for eksisterende dele, som ikke renoveres.

For store fjerkræ- og svinebrug, som er omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 12, gælder desuden, at de skal orientere sig i BREF-dokumentet (BAT-Reference-dokument) for intensiv fjerkræ- og svineproduktion for at undersøge og vurdere mulighederne for at anvende BAT. BREF-dokumenter udsendes af Europa-Kommissionen og angiver eksempler på, hvad der må betragtes som BAT inden for de industrielle aktiviteter, som er omfattet af IE-direktivet.

Bornholms Regionskommune har foretaget en vurdering af BAT anvendt inden for følgende kategorier på Hegnsgård: Staldindretning og -teknologi, gødningsopbevaring, gødningsudbringning, fodring, vand- og energibesparende foranstaltninger samt management. I det følgende opsummeres de enkelte punkter.

Staldindretning

Oplysninger om staldindretning fremgår af afsnit 5.3.

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) anses følgende tiltag for at være BAT i forhold til staldsystemer til svin: Reduktion af gødningsoverflader, der kan forårsage emission, og brug af overflader, som er glatte og nemme at rengøre. Fjernelse af gylle fra gyllekælder til en ekstern beholder, anvendelse af yderligere behandling, såsom beluftning for at opnå bevægelse i væsken og afkøling af gødningsoverfladerne.

De nye stipladser til slagtesvin på Hegnsgård vil blive etableret med gulve med 25-49 % fast gulv, som er en gulvtype med lav ammoniakemission. På baggrund af en forventning om hygiejniske og arbejdsmæssige

gener ved øget svineri på lejearealet ved gulve med en højere andel fast gulv i stierne fravælges disse gulvtyper.

På Miljøstyrelsens liste over teknologier, som kan reducere ammoniakfordampningen fra staldanlæg til svin, er gyllekøling, forsøringsanlæg og luftrensning.

Gyllekøling er fravalgt som et tiltag, der ønskes vilkår til, idet anvendelse af foderkorrektioner og opbevaring af tæt på 100 % af svinegylle under fast overdækning kan opfylde den krævede ammoniakreduktion. I forbindelse med ombygningen af de ældre staldafsnit til slagtesvin nedstøbes dog køleslanger, der muliggør tilkobling af en varmepumpe og udnyttelse af gyllekøling som beskrevet under alternativ 1.

Ansøger har fravalgt teknologierne forsøringsanlæg og luftrensning, da etablering af disse anlæg vil kræve en betydelig investering og efterfølgende løbende driftsomkostninger. Dvs. at omkostningen pr. produceret enhed ville blive høj.

Bornholms Regionskommune vurderer, at ansøger anvender BAT inden for staldteknologi.

Opbevaring af husdyrgødning

Oplysninger om opbevaring af husdyrgødning fremgår af afsnit 5.4.

BREF-dokumentet angiver følgende tiltag som BAT i forhold til oplagring af svinegylle: Opbevaring i beholdere, som er stabile, tætte og beskyttede mod tæring og, som jævnligt tømmes og efterses/vedligeholdes. Overdækning med fast låg, telt, naturligt flydelag eller andet flydelag. Tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af gyllen, indtil udbringning er mulig, og gyllen røres kun lige før tømning af beholderen.

Gylle produceret på Hegnsgård opbevares i stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger og, som har en størrelse, så gyllen kan udbringes på de mest optimale tidspunkter i forhold til vejrlig og plantevækst. Opbevaringslagrene tømmes hvert år og inspiceres visuelt, således at det hele tiden sikres at beholderne er tætte. Beholderne er desuden tilmeldt beholderkontrol, som udføres minimum hvert 10. år.

Gyllelagunen er sikret med fast overdækning i form af presenning. Gyllebeholderen uden fast overdækning sikres flydelag ved, at der tilføres snittet halm eller lignende, hvis der opstår problemer med dannelse af et naturligt flydelag. Kun i forbindelse med udkørsel røres lagrene op.

Bornholms Regionskommune vurderer samlet set, at der anvendes BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

Oplysninger om udbringning af husdyrgødning fremgår af afsnit 5.5.

I BREF-dokumentet er en række tiltag beskrevet som BAT for udbringning af husdyrgødning: Afbalancering af gødningsmængden med afgrødens forventede behov, hensyntagen til arealernes fysiske karakteristika, de klimatiske forhold samt sædskifte og dyrkningsmetoder og reduktion af lugtgener for naboer ved hensyntagen til vindretning og valg af tidspunkt for gødningsudbringning.

Størstedelen af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen, bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og bekendtgørelse om plantedække og om dyrkningsrelaterede tiltag, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Bekendtgørelserne fastsætter f.eks.:

- Regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- Udbringningsmetoder (ikke tilladt at bruge bredspreader til gylle)
- Krav om nedfældning på visse arealer bl.a. sort jord og græsarealer
- Krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planterne
- Krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer inden for 6 timer
- Krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- Krav til efterafgrøder

På Hegnsgård udarbejdes og følges hvert år den lovpligtige gødningsplan omfattende alle bedriftens arealer og besætninger. Planen tager bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. De gældende regler for gødningsmængder, udbringningstidspunkter, -metoder og -restriktioner efterleves. Desuden lever bedriften op til normerne for "Godt Landmandskab" ved bl.a. at tilbyde information til de nærmeste naboer inden gylleudbringning, og at undlade udbringning søn- og helligdage.

Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder eller nedfældes før såning, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der anvendes BAT i relation til at reducere ammoniakfordampning og nitratudvaskning ved udbringning af husdyrgødning.

Fodring

Oplysninger om foder og fodring fremgår af afsnit 6.1.

BREF-dokumentet angiver følgende tiltag som BAT: Anvendelse af fasefodring og fytase.

På Hegnsgård optimeres fodringen efter behov ud fra analyser af det hjemmeavlede foderkorn, og effektiviteten i fodringen følges løbende. I forbindelse med renoveringen af det gamle staldanlæg ændres fodersystemet, så foderet vil blive tildelt som vådfoder. Der anvendes desuden fasefodring.

For at leve op til BAT emissionsniveauet for fosfor har ansøger valgt at reducere foderets indhold af fosfor i ansøgt drift. Der er indregnet en korrektion af fosfortildelingen til slagtesvinene på 4,76 gram P pr. FE_{sv} i stedet for standardværdien på 4,80 gram P pr. FE_{sv}. Foderet er desuden tilsat fytase.

Beregning af emissionsgrænseværdien for fosfor i husdyrgødningen ab lager på Hegnsgård er foretaget ud fra Miljøstyrelsens digitale vejledning om miljøregulering af husdyrhold (Wiki-vejledningen) med justerede grænseværdier ud fra de ændrede omregningsfaktorer for dyreenheder, som trådte i kraft 1. august 2014. I beregningerne er anvendt gældende dyreenhedsberegning 2015/16.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for fosfor ved konventionel svineproduktion er et niveau på 22,3 kg P/DE for slagtesvin og 29,2 kg P/DE for smågrise opnåeligt. Niveauerne er fastlagt ud fra, at der skal være balance mellem miljøpåvirkningerne og omkostningerne forbundet med at implementere teknikker/teknologier, der kan nedsætte udledningen.

Den samlede emissionsgrænseværdi beregnes derfor som antal DE smågrise og slagtesvin x opnåelig værdi for kg P/DE for hhv. smågrise og slagtesvin - se Tabel 17.

Tabel 17. BAT emissionsniveau for fosfor i ansøgt drift

Dyretype (gyllebaserede staldsystemer)	DE	P ab lager/DE (kg)	Grænseværdi (kg P ab lager)
Smågrise	40,01	29,2	1.168,29
Slagtesvin	281,09	22,3	6.268,31
I alt	321,10		7.436,60

Emissionsgrænseværdien for fosfor er beregnet til 7.436,60 kg P ab lager. I ansøgningskemaet er mængden af fosfor i den opsamlede husdyrgødning fra besætningen beregnet til 7.436,36 kg P. Det vejledende BAT-emissionsniveau for fosfor er således opfyldt, når foderniveauet til slagtesvinene reduceres fra normen 2,86 FE_{sv}/kg tilvækst til 2,82 FE_{sv}/kg tilvækst, og indholdet af fosfor i foderet til slagtesvinene reduceres fra normen 4,80 g P pr. FE_{sv} til 4,76 g P pr. FE_{sv} i ansøgt drift.

Alternativer

I alternativ 1 og 2 er mængden af fosfor i den opsamlede husdyrgødning fra besætningen beregnet til 7.428,52 kg P. Det vejledende BAT-emissionsniveau for fosfor er således opfyldt, når indholdet af fosfor i foderet til slagtesvinene reduceres fra normen 4,80 g P pr. FE_{sv} til 4,69 g P pr. FE_{sv} uden korrektion af foderniveauet.

Bornholms Regionskommune vurderer samlet, at der i både ansøgt drift og alternativ 1 og 2 anvendes BAT inden for foderteknologi til svin.

Vandforbrug

Vandbesparende foranstaltninger er beskrevet i afsnit 6.2.

BREF-dokumentet angiver følgende tiltag som BAT: Rengøring af stalde med højtryksrensere, regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget, registrering af vandforbrug samt inspektion af anlæg og reparation af eventuelle lækager.

For at holde vandforbruget på Hegnsgård på et så lavt niveau som muligt, under hensyntagen til dyrenes behov, vil drikkevandssystemet blive ændret fra bideventiler til drikkekopper, hvorfra vandspildet er mindre.

I den daglige drift er vandbesparelse tænkt ind i rutinerne omkring rengøring af staldene, som iblødsættes før vask med højtryksrensere. Desuden holdes installationerne i god stand ved løbende eftersyn.

Vandforbruget opgøres årligt.

Bornholms Regionskommune vurderer på denne baggrund, at der anvendes BAT på Hegnsgård i relation til forbrug af vand.

Energiforbrug

Energibesparende foranstaltninger er beskrevet i afsnit 6.3.

BREF-dokumentet angiver følgende tiltag som BAT: Lavenergibelysning, naturlig ventilation, eftersyn og rengøring af ventilatorer samt temperatursyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

Ventilation er en stor post i energiregnskabet. Ved effektiv rengøring i forbindelse med vask af de enkelte stalde sikres optimal drift af ventilationsanlæggene. Ansøger sørger desuden for regelmæssige tilsyn og vedligehold af anlægget.

Ventilationsanlægget udskiftes i de ældste staldafsnit i ansøgt drift. Der vil blive opsat nye lavenergi typer ved udskiftning af ventilatorer i det nyeste staldafsnit.

Energiforbruget opgøres årligt.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der anvendes BAT på Hegnsgård i relation til at sikre, at energiforbruget på ejendommen er så lavt som muligt.

Management

Management, egenkontrol og dokumentation er beskrevet i kapitel 10.

BREF-dokumentet angiver følgende tiltag som BAT: Træning og uddannelse af medarbejdere, registrering af vand-, energi- og foderforbrug, affaldsdannelse og anvendelse af handels- og husdyrgødning, udarbejdelse af gødningsplaner, nødfremgangsmåde ved uheld, iværksættelse af reparations- og vedligeholdelsesprogram samt planlægning af aktiviteter på anlægget korrekt.

Ansøger har gjort rede for, hvordan det sikres, at næringsstofferne udnyttes bedst muligt i stalden (fytase tilsættes til foderet, optimerede foderplaner følges, fodereffektiviteten kontrolleres løbende, fokus på dyrevelfærd), og at ammoniaktab under håndtering og opbevaring af husdyrgødningen søges minimeret (gyllelagene med fast overdækning, fokus på effektivt flydelag på beholder uden fast overdækning, journal over produktion og afsætning af husdyrgødning).

Det er desuden beskrevet, at bygningsanlæg og udstyr holdes i god stand, hvilket bl.a. sikrer en effektiv ressourceudnyttelse. Vand- og energiforbruget overvåges, og affaldsproduktionen vil blive registreret.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, som anviser forholdsregler ved uforudsete hændelser.

Ejer af ejendommen og de ansatte holder sig fagligt opdateret ved kurser, møder m.m.

Bornholms Regionskommune vurderer, at ejendommen lever op til BAT-kravet inden for management.

Samlet ammoniakemission fra produktionen i forhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier

Beregningen af en samlet emissionsgrænseværdi for ammoniak fra stald og lager på Hegnsgård, som kan anses for opnåelig ved anvendelse af BAT, er beregnet med en ny funktion i ansøgningsskemaet i husdyrgodkendelse.dk. Bornholms Regionskommune har kontrolleret beregningen efter Miljøstyrelsens vejledninger fra maj 2011 "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) - Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer)" og "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) - Husdyrbrug med konventionel produktion af smågrise (gyllebaserede staldsystemer)". Afvigende vægtforhold er korrigeret ifølge NaturErhvervstyrelsens "Vejledning om gødsknings- og harmoniregler, planperioden 1. august 2015 til 31. juli 2016".

I henhold til noten under tabel 2 i Miljøstyrelsens vejledninger kan den faktiske emission eller værdien for nyanlæg anvendes, hvis emissionen for eksisterende stalde med installeret ammoniakreducerende teknologi allerede ligger under emissionsgrænseværdien for hhv. eksisterende anlæg eller nyanlæg. Beregninger i husdyrgodkendelse.dk viser, at dette er tilfældet for flere af staldafsnittene på Hegnsgård.

Da der for den eksisterende besætning er krav om en maksimal årlig ammoniakudledning på 1.297 kg N, er ammoniakemissionen fra disse dyr allerede lavere end den vejledende emissionsgrænseværdi for eksisterende stalde. For slagtesvin og smågrise i den eksisterende nye stald anvendes derfor værdien for nyanlæg, mens emissionsgrænseværdien for eksisterende stalde anvendes for udvidelsen i disse staldafsnit. I de ældre stalde foretages godkendelsespligtige ændringer, og emissionsgrænseværdien for nyanlæg anvendes derfor for både den nuværende besætning og udvidelsen i antallet af slagtesvin i disse stalde.

Emissionsgrænseværdien for de enkelte stalde beregnes som antal dyr i det anvendte staldsystem x en korrektionsfaktor for afvigende vægt x opnåelig emission/dyr. Forudsætninger for og resultatet af beregningen af den samlede emissionsgrænseværdi for hele anlægget i ansøgt drift fremgår af Tabel 18 herunder.

Tabel 18. Vejledende BAT-emissionsniveau i ansøgt drift

Staldafsnit	Staldsystem og gulvtype	Dyretype og antal	Korrektionsfaktor for afvigende alder/vægt	Opnåelig emission (kg NH ₃ -N/dyr)	Samlet emissionsgrænseværdi (kg NH ₃ -N)
Eks. stald 2005 (K)	To-klima stier, delvist spaltegulv	4.067 smågrise (7,2-33 kg)	1,06	0,0366*	157,16
Eks. stald 2005 (K)	To-klima stier, delvist spaltegulv	3.933 smågrise (7,2-33 kg)	1,06	0,043**	178,56
Eks. stald 2005 (J)	25-49 % fast gulv	3.704 slagtesvin (33-102 kg)	1,10	0,2917***	1.189,23
Eks. stald 2005 (J)	25-49 % fast gulv	1.496 slagtesvin (33-102 kg)	1,10	0,36**	592,85
Gl. stalde (E+F)	25-49 % fast gulv	2.488 slagtesvin (33-102 kg)	1,10	0,2917****	798,81
Gl. stald (D)	25-49 % fast gulv	1.056 slagtesvin (33-102 kg)	1,10	0,2917****	339,05
Gl. stald (B)	25-49 % fast gulv	1.256 slagtesvin (33-102 kg)	1,10	0,2917****	403,26
I alt					3.658,92

* Ingen godkendelsespligtige ændringer af staldsystemet. Eksisterende dyrehold omfattet af vilkår om reduceret NH₃-emission. Emissionsgrænseværdi som for nyanlæg med under 250 DE beregnet efter normtal 2011.

** Udvidelse i eksisterende stald af dyrehold ikke omfattet af vilkår om reduceret NH₃-emission – emissionsgrænseværdi som for eksisterende stalde.

*** Ingen godkendelsespligtige ændringer af staldsystemet. Eksisterende dyrehold omfattet af vilkår om reduceret NH₃-emission. Emissionsgrænseværdi som for nyanlæg med mellem 210 og 750 DE beregnet efter normtal 2011.

**** I eksisterende staldafsnit foretages godkendelsespligtige ændringer af staldsystemet - emissionsgrænseværdi som for nyanlæg med mellem 210 og 750 DE beregnet efter normtal 2011.

Bornholms Regionskommune vurderer, at det ovenfor beregnede BAT-emissionsniveau på 3.658,92 kg NH₃-N i ansøgt drift er det BAT-krav, som anlægget skal overholde. Med baggrund i ansøgers valg af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampningen viser beregning i husdyrgodkendelse.dk, at den samlede, faktiske ammoniakemission fra anlægget udgør 3.649,00 kg NH₃-N i ansøgt drift. Ammoniakemissionen fra produktionen i ansøgt drift ligger således 9,92 kg NH₃-N under den beregnede samlede emissionsgrænseværdi, og BAT-kravet er derfor opfyldt.

Bornholms Regionskommune vurderer, at Hegnsgård har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse ammoniakudledningen fra anlægget ved at anvende korrektion af foderet til slagtesvine, og ved at størstedelen af den producerede svinegylle opbevares under fast overdækning i gyllelagunen.

Det generelle krav om, at ammoniakemissionen skal reduceres med 30 % (20 % for smågrise) i forhold til emissionen fra det fastlagte referencestaldsystem og opgjort ud fra genberegnete normal for staldtype og fodring 2005/06, er ligeledes opfyldt, som tidligere beskrevet.

Alternativer

Det samlede BAT-emissionsniveau for hele anlægget ved en drift som beskrevet i alternativ 1 beregnes til det samme som i ansøgt drift (3.658,92 kg NH₃-N), da forudsætningerne er de samme. Med gyllekøling som teknologi til begrænsning af ammoniaktabet fra stalden beregnes det faktiske årlige tab til 3.657,45 kg NH₃-N, dvs. BAT-kravet er netop opfyldt.

I alternativ 2 bibeholdes gulvtypen 50-75 % fast gulv i de gamle stalde. Der foretages således ikke godkendelsespligtige ændringer i disse staldafsnit, og emissionsgrænseværdien kan sættes til 0,31 kg NH₃-N (værdien for eksisterende stalde med 50-75 % fast gulv) i stedet for 0,29 kg NH₃-N for den del af dyrene, som ikke er omfattet af vilkår om reduceret ammoniakemission. Dette vil give en højere samlet emissionsgrænseværdi, men da det faktiske ammoniaktab i alternativ 2 udgør 3.524,87 kg NH₃-N, dvs. lavere end i ansøgt drift og i alternativ 1, er der ikke foretaget yderligere beregning af en samlet emissionsgrænseværdi for alternativet uden ændringer i gulvtypen i de ældre stalde. BAT-kravet er opfyldt i forhold til den beregnede samlede emissionsgrænseværdi for ansøgt drift.

På baggrund af de beskrevne valg af teknikker/teknologi og de beregnede opnåede niveauer for udledninger finder Bornholms Regionskommune samlet set, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen samt ressourceforbruget fra anlægget ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik jf. husdyrgodkendelseslovens § 19. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlig indvirkning på miljøet, hvis vilkårene i denne miljøgodkendelse overholdes.

12 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

I dette kapitel beskrives og vurderes alternative løsninger i forhold til udvikling af ejendommen, som ansøger har undersøgt men fravalgt. Desuden beskrives konsekvenserne, hvis den ansøgte ændring og udvidelse af produktionen ikke gennemføres.

12.1 ALTERNATIVE LØSNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alternativet til at udvide slagtesvineproduktionen på Hegnsgård kunne være at fortage udvidelsen på Jesper Markers andre ejendomme, Lille Myregård og Vassegård.

En udvidelse af produktionen på Lille Myregård med slagtesvin ønskes ikke, da soholdet er placeret på denne ejendom, og der ønskes en opdeling af søer og slagtesvin af sundhedsmæssige årsager. Produktionen af smågrise og slagtesvin på Vassegård blev øget i 2015, og en yderligere udvidelse er ikke mulig pga. ejendommens placering.

Alternative løsninger til overholdelse af BAT-kravet for ammoniakemission er beskrevet i Kapitel 11.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bornholms Regionskommune vurderer samlet set, at de foreslåede alternativer til udvidelse af produktionen på Hegnsgård ikke vil være bedre end det ansøgte projekt.

12.2 0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ifølge ansøger er 0-alternativet at bibeholde den nuværende produktion på Hegnsgård.

Det er ansøgers opfattelse, at udvidelse af slagtesvineproduktionen betyder, at der bliver overensstemmelse mellem den samlede slagtesvineproduktion og antallet af producerede smågrise i soholdet. Der opnås således en fremtidssikring af produktionen på Hegnsgård og ejers øvrige ejendomme. Endvidere er den øgede produktion af slagtesvin med til at sikre Danish Crowns slagteri i Rønne samt at fastholde eller skabe arbejdspladser på ejendommen og i følgeerhvervene.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

0-alternativet for Hegnsgård er den husdyrproduktion, som svarer til produktionstilladelsen fra 2004.

Miljømæssigt vil 0-alternativet betyde, at miljøpåvirkningen i nærområdet omkring Hegnsgård ikke øges yderligere. På baggrund af eksisterende data, besigtigelser og de udførte beregninger, er det dog Bornholms Regionskommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af den ansøgte udvidelse på Hegnsgård, ikke påvirker lokalområdet væsentligt i negativ retning, jf. redegørelsen i kapitel 7 og 8.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet, er det kommunens vurdering, at udvidelsen på Hegnsgård ikke vil betyde væsentligt større gener for naboerne omkring ejendommen end ved den nuværende produktion.

Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at hvis produktionen ikke optimeres, forringes det økonomiske grundlag for virksomheden. 0-alternativet vil derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på forarbejdningsevirsomheder som slagteriet, men også i de lokale virksomheder som vognmænd, håndværkere, maskinforretninger, foderstofforretninger m.fl.

0-alternativet er endvidere ensbetydende med, at de miljømæssige tiltag, som nærværende ansøgning indeholder, ikke nødvendigvis bliver implementeret.

13 HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ved husdyrbrugets ophør tømmes stalde, foderlagre, gyllekanaler og -beholdere. Der rengøres overalt, således at der ikke forefindes foder- og gødningsrester m.v., der kan tiltrække skadedyr. Skadedyrsbekæmpelsen på ejendommen opretholdes. Alle forurenende dele på anlægget fjernes. Der foretages en vedligeholdelse af bygningerne for at undgå forfald, eller bygningerne nedrives. Ved fjernelse af bygningerne vil byggeaffaldet blive sorteret og kørt til henholdsvis forbrænding, genbrug eller deponi.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bornholms Regionskommune vurderer, at de nævnte tiltag i forbindelse med ophør af produktionen på Hegnsgård minimerer risikoen for forurening og er med til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at tiltagene vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

Hegnsgård hører under kategorien IE-husdyrbrug, da svineproduktionen på ejendommen overstiger 210 DE slagtesvin eller 2.000 stipladser til slagtesvin over 30 kg. I henhold til § 43 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen finder kapitel 4 b i lov om forurenede jord anvendelse ved ophør af aktiviteter på IE-husdyrbrug herunder, hvis produktionen permanent nedsættes til under stipladsgrænsen på 2.000 pladser til slagtesvin. Bornholms Regionskommune stiller derfor vilkår om, at driftsophør skal anmeldes til kommunen sammen med en redegørelse for jordens og grundvandets forureningstilstand som følge af husdyrbrugets aktiviteter.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. husdyrbrugets ophør:

- 3.12.1 Ophører driften på husdyrbruget, skal den driftsansvarlige inden for en frist på 4 uger anmelde ophøret til Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø samt gøre rede for, om der ved driften har været anvendt stoffer, der har kunnet give anledning til jord- eller grundvandsforurening.

14 SAMLET VURDERING

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Hegnsgård ligger i det flade landbrugslandskab mellem Aakirkeby og Pedersker lidt tilbagetrukket fra den offentlige vej, Hegnedevejen. I forbindelse med udvidelsen af svineproduktionen opføres ingen nye bygninger. Bornholms Regionskommune vurderer derfor, at ejendommen fortsat vil udgøre en samlet enhed, og at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes.

Kravet til 30 % (20 % for smågrise) reduktion af ammoniakfordampningen for udvidelsen og de renoverede staldafsnit i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er opfyldt, idet svinene også efter renovering af de ældre stalde vil være opstaldet i stier med gulvprofiler med lav ammoniakfordampning. Desuden opbevares hovedparten af den producerede svinegylle i gyllelagune med fast overdækning. Kravet om anvendelse af BAT-teknologi er opfyldt inden for alle dele af produktionen.

Der er foretaget beregning af ammoniakfordampning fra anlægget på Hegnsgård samt ammoniakdeposition til omkringliggende naturarealer. Den forøgede ammoniakdeposition som følge af besætningsudvidelsen vurderes ikke at påvirke naturtilstanden væsentligt og vil således ikke have en væsentlig negativ indvirkning på naturområderne hverken på kort eller langt sigt.

Med hensyn til nabogener er det Bornholms Regionskommunes vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentligt større gener for naboerne omkring Hegnsgård end ved den nuværende produktion. Det er beregnet, at alle lugtgenegrænser til nabobeboelser er overholdt. Pga. ejendommens beliggenhed vurderes der ikke at opstå gener i form af støj, støv, lys m.v. fra produktionen.

Endvidere er det beskrevet, og der er stillet vilkår, som sikrer, at de nødvendige foranstaltninger træffes ved ophør af driften på ejendommen, således at forureningsfare undgås.

Husdyrgødningen fra Hegnsgård udbringes på egne og forpagtede arealer samt på arealer, der drives af tredjemand. Ingen af arealerne ligger i nitratfølsomme vandindvindingsområder eller i oplandet til sårbare Natura 2000-områder eller fosforbelastede vandområder. Der kan derfor udbringes svinegylle op til det dyretryk/ha, som de generelle harmoniregler giver mulighed for. Overskydende svinegylle afsættes til biogasanlæg.

Miljøgodkendelsen til Hegnsgård omfatter dog ikke godkendelse af ejede og forpagtede udbringningsarealer eller vurdering af arealer ejet af tredjemand med aftale om modtagelse af gylle fra svineproduktionen. Bedriftens udbringningsarealer er tidligere vurderet og godkendt i en § 11-miljøgodkendelse til en anden af ansøgers ejendomme, Vassegård, fra 9. juni 2009 med senere justeringer i tillæg nr. 1 til godkendelsen den 4. september 2015. Ændringer i forhold til arealerne ved udvidelsen på Hegnsgård og den fornødne regulering er derfor behandlet og meddelt i en tillægsgodkendelse nr. 2 til Vassegård.

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at når miljøgodkendelsens vilkår overholdes, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Bornholms Regionskommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

15 BILAG

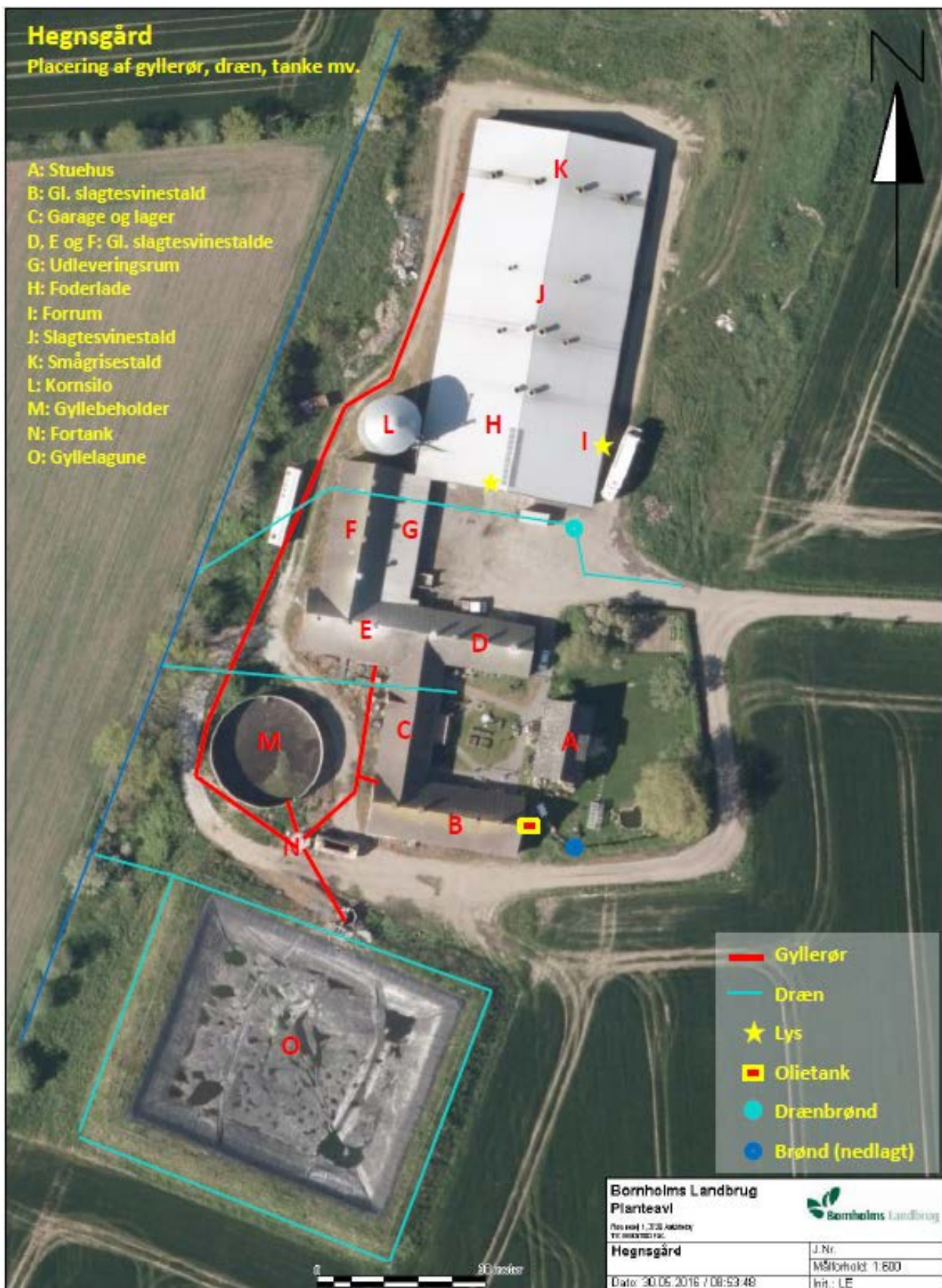
BILAGSOVERSIGT:

1. Anlægstegning med placering af beboelse, stalde, gylleopbevaringsanlæg og lagerfaciliteter
2. Anlægstegning med placering af gyllerør, dræn, brønde, lyskilder og olietank
3. Anlægstegning med transportveje for foder, dyr og husdyrgødning til og fra Hegnsgård
4. Ejede og forpagtede udbringningsarealer
5. Aftalearealer drevet af Slettegård, Poulsker
6. Vilkår vedr. bedriftens harmoniarealer fra tillæg nr. 2 til § 11-miljøgodkendelse til Vassegård
7. Beredskabsplan og -kort for Hegnsgård
8. Modtagne høringsvar i 1. og 2. offentlighedsfase og BRK's kommentarer

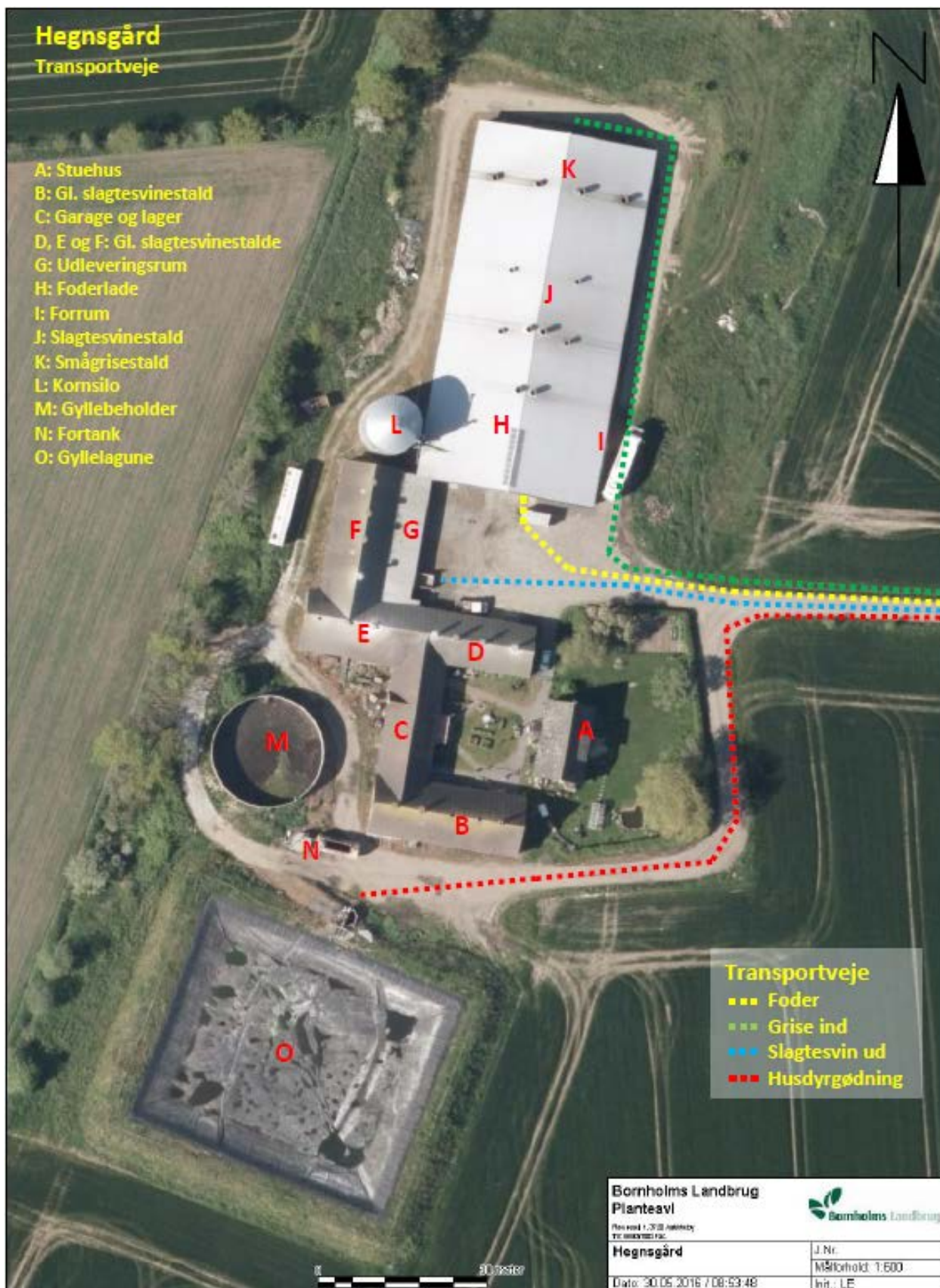
BILAG 1. ANLÆGSTEGNING MED PLACERING AF BEBOELSE, STALDE, GYLLEOPBEVARINGSANLÆG OG LAGERFACILITETER

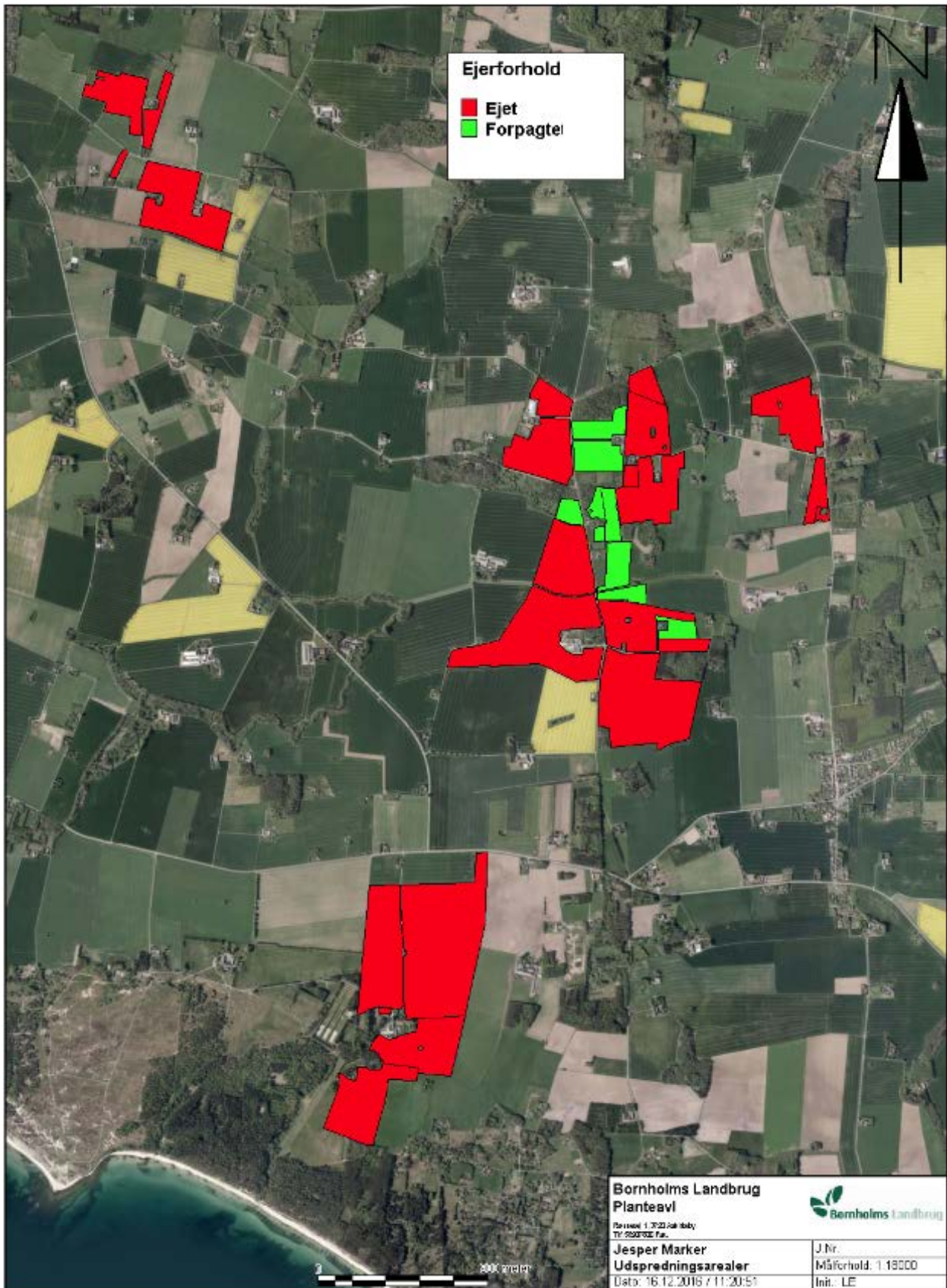
BILAG 2. ANLÆGSTEGNING MED PLACERING AF GYLLERØR, DRÆN, BRØNDE, LYSKILDER OG OLJETANK

BILAG 3. ANLÆGSTEGNING MED TRANSPORTVEJE FOR FODER, DYR OG HUSDYRGØDNING TIL OG FRA HEGNSGÅRD

BILAG 4. EJEDE OG FORPAGTEDE UDBRINGNINGSAREALER

BILAG 5. AFTALEAREALER DREVET AF SLETTEGÅRD, POULSKER

BILAG 6. VILKÅR VEDR. BEDRIFTENS HARMONIAREALER FRA TILLÆG NR. 2 TIL § 11-MILJØGODKENDELSE TIL VASSEGÅRD

Nedenstående vilkår vedr. den samlede bedrifts udbringnings- og aftalearealer er kopieret fra tillæg nr. 2 til § 11-miljøgodkendelse til Vassegård fra 17. februar 2017.

3.1 Vilkår vedr. bedriftens udbringnings- og aftalearealer

- 3.1.1 *Miljøgodkendelsen omfatter de 209,07 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer og 259,73 ha aftalearealer, der fremgår af ansøgningskemaet - se Tabel 1 og Tabel 2 samt Figur 1. Husdyrgødning fra bedriftens svineproduktion må kun udbringes på disse arealer på de pågældende bedrifter. På arealerne kan der i alt udbringes/overføres husdyrgødning op til det gældende harmonikrav for svinebrug/modtaget husdyrgødning på 1,4 DE/ha. Endvidere er det forudsat, at overskydende husdyrgødning leveres til Biokraft A/S.*
- 3.1.2 *Ændringer i udbringnings- eller aftalearealerne skal anmeldes til Bornholms Regionskommune, der vurderer, om de nye arealer er mere sårbare end de nuværende. Fristen for anmeldelse af nye arealer er 1. august forud for den planperiode, hvor arealerne ønskes anvendt.*
- 3.1.3 *Der må ikke tilføres bedriftens arealer 'anden organisk gødning' som f.eks. spildevandsslam.*

3.2 Vilkår vedr. dokumentation og tilsyn i forhold til arealerne

- 3.2.1 *På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.*
- 3.2.2 *Der skal indgås skriftlige aftaler om afsætning af svinegylle uden for husdyrbruget. Aftalerne skal som minimum indeholde følgende oplysninger: leverandørens og modtagers navn, adresse og CVR-nummer, samt hvor mange dyreenheder og hvor mange kg kvælstof og fosfor, som aftalen omfatter.*

BILAG 7. BEREDSKABSPLAN OG -KORT FOR HEGNSGÅRD

Beredskabsplan

for

Hegnsgård

Hegnedevejen 18
3720 Aakirkeby

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE	3
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS	4
OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS	5
KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS	6
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE	7
STRØMSVIGT INSTRUKS	8
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER	9
UHELD MED GYLLEKØLING INSTRUKS	10
PERSONULYKKER	11
BILAG: BEREDSKABKORT	14

Udarbejdet af Jesper Marker

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af miljøgodkendelse for Hegnsgård med det formål at stoppe og begrænse eventuelle uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes på Hegnsgård i forrummet (angivet med I på beredskabskortet) samt i stuehuset på Lillemyregård (Hegnedevejen 22, 3720 Aakirkeby).

Kort materiale

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	5692 2065 (Hans Ole Bech) eller 5692 2074 (Helle Thers)	
Falck	kontaktes på telefon	7010 2031	dag eller nat
Brandvæsen	kontaktes på telefon	112	dag og nat
Lægevagt	kontaktes på telefon	1813	hverdage kl. 16.00–08.00 weekend + helligdage hele døgnet
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	1813	weekender og helligdage kl. 10.00-10.30
Landbocenteret	kontaktes på telefon	5690 7800	hverdage kl. 08.00-16.00
Dyrlæge	kontaktes på telefon	3339 4458	dag eller nat
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	3368 4405	hverdage kl. 08.00-16.00
Elektriker	kontaktes på telefon	4238 6826	dag eller nat
Smeden	kontaktes på telefon	2371 3474	dag eller nat
VVS	kontaktes på telefon	2371 3474	dag eller nat
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon	2119 4520	dag eller nat
Jesper Marker	Kontaktes på telefon	2222 2357	

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

1. Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:
 - Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
 - Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
 - Er der tilskadekomne - hvor mange
 - Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget
2. Kontakt Jesper Marker på tlf. 2222 2357.
3. Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på beredskabskortet (bilag).

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

4. Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kort-materialet.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Pulverslukker, højtryksrensere og vandslanger.

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

1. Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112 oplys:
 - Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
 - Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
 - Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring
2. Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.
3. Kontakt Jesper Marker på tlf. 2222 2357.
4. Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 5692 0000.
5. Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber i grøft vest for gyllebeholderne for ejendommen. Hvis gyllen løber i grøften skal grøften opdæmmes.
6. Hvis gylle fra Hegnsgård løber i grøften ved staldanlægget vil det kunne forurene vandløb og havet.
7. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Rendegraver/traktor på Lillemyregård (Hegnedevejen 22, 3720 Aakirkeby).
Halmballer (K)

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

1. Ved større overløb af kemikalier og olie - RING 112 – oplys:
 - Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
 - Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
 - Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand
2. Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.
3. Kontakt Jesper Marker på tlf. 2222 2357.
4. Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 5692 0000.
5. Forsøg opdæmning for at undgå, at udslip løber i dræn eller i grøft.
6. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Savsmuld i bygning H
Rendegraver/traktor på Lillemyregård (Hegnedevejen 22, 3720 Aakirkeby).

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til vand og el er noteret på beredskabskortet over ejendommene.

Vand

Hovedhaner for vand er placeret i den nordlige ende af bygning F og i den østlige ende af bygning B.

Elektricitet

Hovedafbryder er placeret i østlige ende af bygning B. Placering af eltavler er vist på beredskabskortet (bilag).

Der anvendes sikringer fra 10 til 65 ampere, som opbevares ved eltavlemlene.

STRØMSVIGT INSTRUKS

1. Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
2. Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.
3. Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).
4. Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper o.l.
5. Kontakt Jesper Marker på tf. 2222 2357.
6. Ved strømsvigt på over ca. 1/2 time, ring til Østkraft og forhør om varigheden af udfaldet. Telefon nr. 5693 0930.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

1. Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f. eks. en køleboks) er velegnet.
2. Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtigt indsats fjernes fra jorden.
3. Medbring altid en mobiltelefon, således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.
4. Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet (placeret i bygning B) skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsugning af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

UHELD MED GYLLEKØLING INSTRUKS

Ved større uheld med udslip af kølevæske i forbindelse med gyllekølingsanlægget

1. RING 112 - oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.
- Er der kommet personer til skade.
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

2. Kontakt Jesper Marker på tlf. 2222 2357.
3. Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 56 92 00 00
4. Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.
5. På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Savsmuld til opsugning

PERSONULYKKER

Anmeldelse af dødsfald pga. ulykker, arbejdsulykker, forgiftninger og erhvervssygdomme

Ved en arbejdsulykke forstås en personskade forårsaget af en hændelse eller en påvirkning, der sker pludseligt eller inden for 5 dage. En sådan skade skal anmeldes via EASY på

Ved følgende ulykker....	Dødsfald pga. ulykke	Arbejdsulykker Forgiftninger Der giver fravær i mere end 1 dag ud over ulykkesdagen	Erhvervssygdomme
<p>.....</p> <p>Anmeldes til ...</p> <p>Arbejdstilsynet/ Arbejdsskade- styrelsen</p>	<p>Enhver dødsulykke på arbejdspladsen skal anmeldes inden for 48 timer.</p> <p>Dødsulykken anmeldes digitalt til Arbejdstilsynet og Arbejdsskadestyrelsen via deres fælles anmeldesystem EASY.</p>	<p>Arbejdsgiver skal snarest og inden 9 dage efter første fraværsdag anmelde arbejdsulykker og forgiftninger digitalt til Arbejdstilsynet og Arbejdsskadestyrelsen via deres fælles anmeldesystem EASY.</p>	<p>Læger og tandlæger, der gennem deres erhverv konstaterer eller får mistanke om, at en person har pådraget sig en konstateret eller formodet erhvervssygdom eller på anden måde har været udsat for skadelige påvirkninger på sin arbejdsplads, skal anmelde dette til Arbejdstilsynet og Arbejdsskadestyrelsen.</p> <p>Anmeldelsen skal ske snarest muligt og senest 8 uger efter at lægen eller tandlægen er blevet bekendt med erhvervssygdommen eller en skadelig påvirkning og den formodede sammenhæng med arbejdet.</p> <p>Anmeldelsen skal ske digitalt via Arbejdsskadestyrelsens og Arbejdstilsynets fælles digitale anmeldesystem EASY</p>
<p>Relevante modtagere af anmeldelsen</p>	<p>Gennem EASY bliver anmeldelsen automatisk sendt til de rigtige modtagere, som afhængig af anmeldelsen kan være virksomhedens:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forsikringselskab • Arbejdsskadestyrelsen og/eller • Arbejdstilsynet 		
<p>Skadelidte</p>		<p>Arbejdsgiveren skal give den skadelidte en kopi af anmeldelsen</p>	<p>Anmeldelse kræver ikke tilskadekomnes samtykke.</p>
<p>Arbejds miljøorganisation/arbejds miljørepræsentant</p>	<p>Arbejdsgiveren skal give arbejds miljøorganisation og arbejds miljørepræsentant adgang til anmeldelsen</p>		
<p>Manglende anmeldelse</p>	<p>Arbejdsgiveren kan straffes med bøde</p>	<p>Arbejdsgiveren kan straffes med bøde</p>	<p>Lægen/ tandlægen kan straffes med bøde</p>

www.easy.ask.dk

Anmeld arbejdsulykker til Arbejdstilsynet og Arbejdsskadestyrelsen på <http://arbejdstilsynet.dk/da/selvbetjening/anmeld-arbejdsulykker.aspx>.

Forebyggelse af ulykker

Nærvæd-ulykker noteres, diskuteres og der følges straks op på sikkerhedsprocedurerne.

Alle har ansvar for hinanden og pligt til at påpege rutiner med risiko for ulykker.

Førstehjælpkursus

Førstehjælpens fire hovedpunkter

1. Stands ulykken
2. Yd livreddende førstehjælp
3. Slå alarm
4. Yd almindelig førstehjælp

Stands ulykken

At standse ulykken betyder at sikre ulykkesstedet, så den tilskadekomne ikke får yderligere skader. Samtidig sikres stedet, så førstehjælperen kan arbejde uden risiko for sig selv.

Kollegial førstehjælp

Hvis en kollega har været udsat for en ulykke eller en chokerende hændelse, gør du følgende:

1. Skab tryghed og ro omkring ham/hende (lad driftsopgaverne ligge – din kollega er vigtigst).
2. Efterlad aldrig den tilskadekomne alene.
3. Forsøg at rumme oplevelsen; lyt, lyt, lyt – også til de mange gentagelser.
4. Hold fysisk kontakt med den tilskadekomne – tag hånden, hold om, sid ved siden af – afhængigt af, hvad situationen kræver.
5. Anerkend følelser. Vis du forstår og kan mærke den tilskadekomnes følelser. Lyt også til, men afvis, selvbekræftelser.
6. Find ud af om der er særlige personer, der skal kontaktes.
7. Følg den tilskadekomne hjem – eller hjælp med at arrangere hjemtransport. Sørg for at han/hun ikke er alene hjemme det første par dage.

Lad være med at

1. Fortælle om dine egne oplevelser eller styre samtalen.
2. Bebrejde.
3. Intellektualisere eller forklare.
4. Bagatellisere.
5. Give råd.
6. Afbryde pauser og gråd.

Vær særlig opmærksom på

- at den tilskadekomne reagerer, især når det ikke umiddelbart ser sådan ud.
- at den tilskadekomne ikke må være alene.
- at den tilskadekomne ikke er i stand til selv at se, hvad der skal gøres.
- at den tilskadekomne kan have fået forstyrret sin tidsfornemmelse.
- at den tilskadekomne kan have mistet vurderingsevnen generelt.
- dine egne reaktioner på episoden – og hvad de betyder for samtalen og dig.
- hurtigt at orientere ledelsen, sikkerhedsgruppen og samarbejdspartnere.

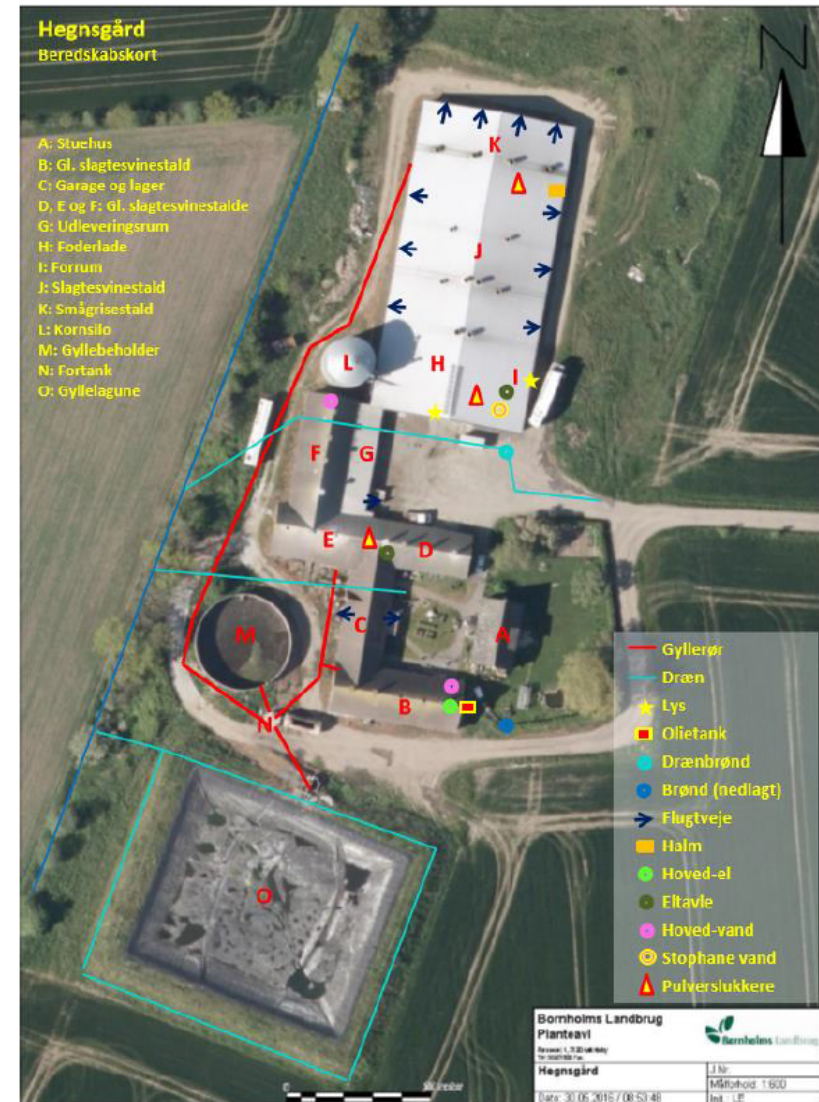
Husk at

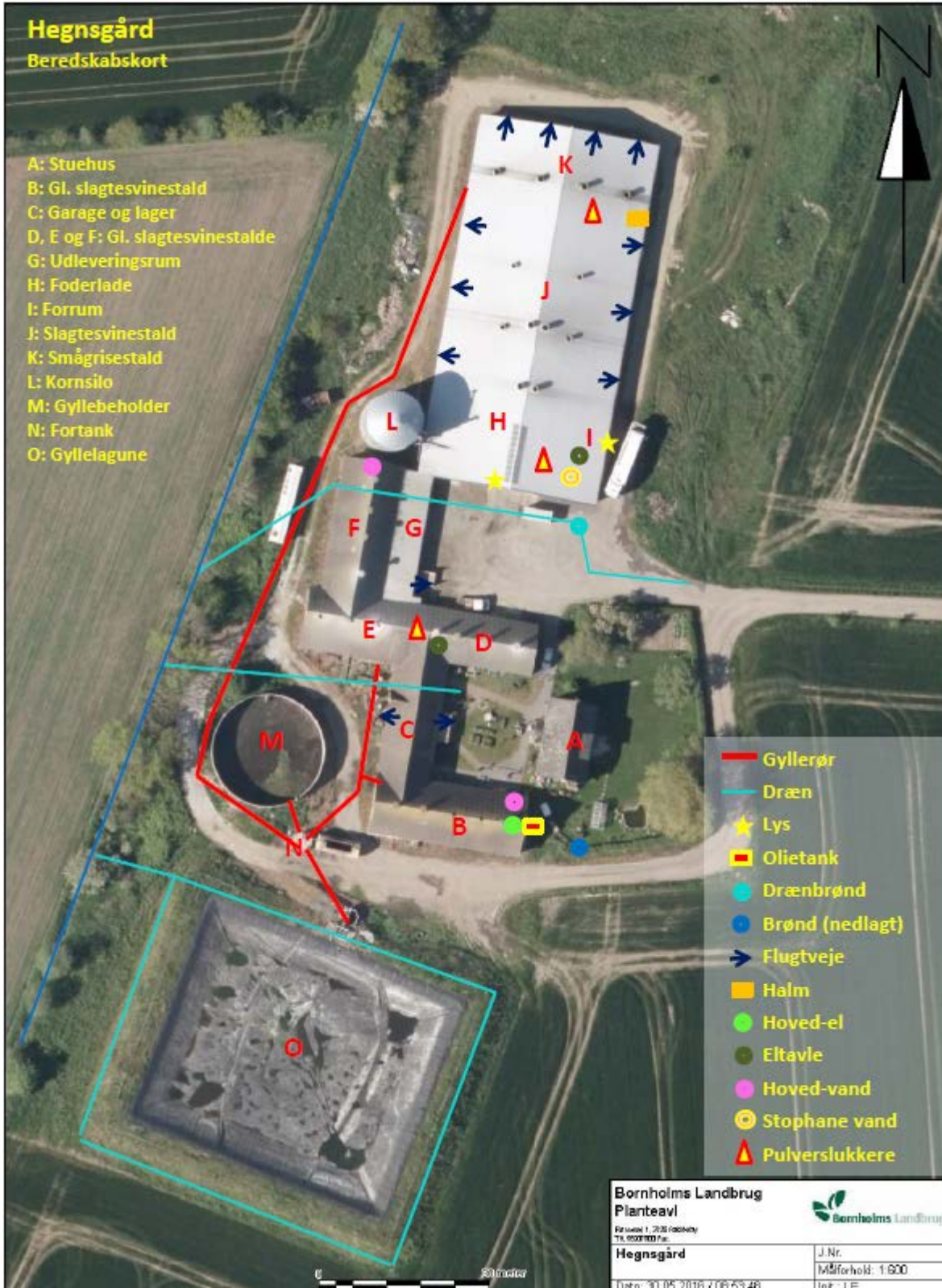
- vurdere om der er behov for professionel psykologhjælp inden for et par dage (kollegahjælp er ikke terapi eller behandling).
- vurdere behovet for orientering af kolleger på arbejdspladsen/i arbejdsgruppen.
- udfylde internt registreringskema.
- udfylde arbejdsskadeanmeldelse.
- diskutere sikkerhed, beredskab og forebyggelse på næste personale-møde.

Psykisk førstehjælp

Det er ikke nødvendigvis kun den tilskadekomne, der får brug for professionel psykologhjælp. Måske skal alle medarbejdere have hjælp eller en orientering af en psykolog om det videre forløb omkring den tilskadekomne. Det kan for eksempel være en forklaring på, hvordan den tilskadekomne eventuelt vil reagere.

BILAG: BEREDSKABKORT

BILAG 8. MODTAGNE HØRINGSSVAR I 1. OG 2. OFFENTLIGHEDSFASE

Bornholms Regionskommune modtog ingen henvendelser i forbindelse med 1. offentlighedsperiode fra 14. juni til 28. juni 2016.

I forbindelse med 2. offentlighedsperiode fra 17. januar til 6. marts 2017 modtog kommunen én skriftlig henvendelse. Denne er gengivet i det følgende efterfulgt af kommunens kommentarer.

Høringssvar vedr. § 12-MILJØGODKENDELSE til Hegnsgård, Hegnedevejen 18, Aaker, 3720 Aakirkeby.

Vi har valgt at lave et høringssvar, da vi dagligt oplever lugtgener fra svinestaldsudluftningen.

Vi opholder os meget ude både sommer og vinter og der har været en tydelig forandring i lugtgener efter ibrugtagning af det nye svinestaldsanlæg på Hegnsgård.

Vi bor indenfor den beregnede konsekvenszone for lugtemission på 820 m.

Vi forventer desværre væsentlige øgede lugtgener, når produktionen ændres jf. ansøgning om udvidelse af dyreenheder på gården.

Vi har et behov og ønske om, at der pålægges ansøger en særlig skærpet forpligtelse til at reducere lugtgener mest muligt.

Dette i to henseender:*

1. I form af særlig reduktion af staldlugt ved ændret tidsmønster for ventilation og udluftning.

2: Ved en forpligtelse i form af hensyntagen til vindforhold ved staldudluftning og særlige krav til anvendt ventilationssystem.

Om sommeren fravælger vi ofte at opholde os i haven og indtage vores måltider der pga. de kraftige nuværende lugtgener fra anlægget på Hegnsgård. Lugtgenerne er værst ved aftentid. Lugtgenerne er særligt belastende ved vindstille forhold og vindforhold fra retringerne øst og sydøst.

Vi forventer desværre væsentlig øget lugtgener, når produktionen ændres jf. ansøgning om udvidelse af dyreenheder på gården.

Derfor har vi brug for tiltag, hvor der er skærpelser i form af løsninger, der kan imødegå ovennævnte gener for os som naboer.*

*** 3.5 VILKÅR VEDR. LUGT**

3.5.2 Driften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener uden for ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres lugt-reducerende tiltag.

M.v.h.

*Lara Fick,
Nabo, Askeløkkevejen 8, 3720.*

Bornholms Regionskommune, Teknik og Miljø kommentarer til indlægget fra Lara Fick

Lara Fick udtrykker i høringssvaret bekymring for yderligere lugtgener efter udvidelse af svinebesætningen på Hegnsgård i forhold til de allerede forekommende.

Bornholms Regionskommune har forelagt bemærkningerne i høringssvaret for Jesper Marker, Hegnsgård og hans konsulent.

Af hensyn til dyrenes velfærd er det ikke muligt at ændre på, hvornår staldene ventileres. Ventilationen er indstillet til at opretholde et passende klima for grisene uanset deres størrelse og vejrliget udenfor.

For at minimere lugtgener tilstræber Jesper Marker, at der holdes en god hygiejne i svinestierne. Der vil desuden være fokus på, at staldene i varme perioder tømmes for gylle ugentligt, idet udførte tests indikerer, at lugtemissionen fra staldene kan mindskes ved hyppig udslusning af gylle til opbevaringsanlæggene. Udslusningen vil blive foretaget på tidspunkter, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Jesper Marker gør endvidere opmærksom på, at hovedparten af udvidelsen på Hegnsgård finder sted i de staldafsnit, der er placeret længst væk fra Askeløkkevejen.

Som beskrevet i afsnit 1.2 er det tidligere installerede lufttrens anlæg til reduktion af primært ammoniakudledningen men også lugtemissionen fra den nye stald ikke længere i drift. Husdyrgodkendelseslovens krav til emissioner fra anlægget opfyldes i stedet ved andre tiltag.

De udførte lugtgenereberegninger for den ansøgte udvidelse er nærmere beskrevet i miljøgodkendelsens afsnit 7.2 og viser, at lugtgenekriterierne fastsat i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt både i forhold til boliger i byzone, boliger i samlet bebyggelse og til de nærmest beliggende enkeltbeboelser i landzone inkl. Askeløkkevejen 8.

Af nedenstående uddrag af Tabel 12 fra side 51 ses det, at geneafstanden efter udvidelsen beregnes til 37,96 m, hvilket er en udvidelse af geneafstanden på ca. 9 m i forhold til den allerede tilladte besætning. Den faktiske afstand fra lugtcentrum på Hegnsgård til boligen på Askeløkkevejen 8 beregnes til 242,22 m. Den krævede afstand er således overholdt.

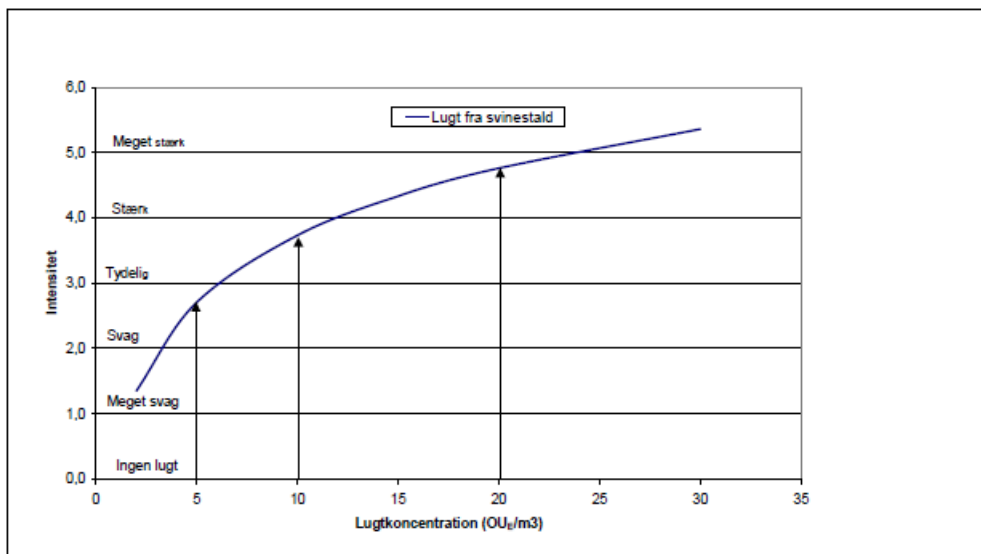
Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnitsafstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Askeløkkevejen 8	0	NY	37,96	28,93	37,96	28,93	242,22	Nej	Ja

Lugtgenekriterierne er et udtryk for, hvor meget lugt omboende i forskellige typer beboelsesområder må udsættes for, før det kan betegnes som værende "væsentlige lugtgener". Genekriteriet for boliger i byzone er fastsat til $5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ (Odour Units, dvs. enheder for lugt), for boliger i samlet bebyggelse $7 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ og for enkeltbeboelser i landzone $15 \text{ OU}_E/\text{m}^3$. Dette fremgår af Bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Dvs. at beboere i fritliggende huse i landzone skal tåle væsentligt højere lugtkoncentrationer end beboere i boliger i byerne, idet lugtkoncentrationer på op til $15 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ betegnes som ikkevæsentlige lugtgener ved enkeltbeboelser. I "Faglig rapport vedrørende en ny lugtvejledning for husdyrbrug" (Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, december 2006) fremgår det, at:

"Sammenhængen mellem intensitet og lugtkoncentration kan meget generelt beskrives således:

- 1 lugtenhed (OU_E) er grænsen for, hvornår man kan erkende lugt (i laboratorium)
- 3 lugtenheder er det niveau, hvor lugten kan genkendes, f.eks. som svinelugt
- 5 lugtenheder svarer til, at lugten med sikkerhed kan bestemmes, men den er svag
- 10 lugtenheder er en tydelig lugt, som kan være ubehagelig."

I samme publikation er sammenhængen mellem lugtkoncentration og intensitet også vist i denne figur:

Kommunen kan ikke i miljøgodkendelsen stille vilkår om yderligere lugtreducerende tiltag, som f.eks. luftrensningsteknologi eller forhøjelse af ventilationsafkast, når beregningerne viser, at ejendommen efter udvidelsen kan overholde lugtgenekriterierne uden dette. Det er dog en betingelse, at forudsætningerne for lugtberegningen overholdes. Miljøgodkendelsen indeholder derfor vilkår om de valgte staldsystemer, dyretype og mængden af dyr på stald ad gangen.

Desuden indeholder miljøgodkendelsen et generelt vilkår om, at *"Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes, således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende"* (Vilkår 3.13.1).

I miljøgodkendelsen er der også stillet vilkår om, at driften på Hegnsgård ikke må give anledning til væsentlige lugtgener uden for ejendommens areal (det i høringssvaret nævnte Vilkår 3.5.2). Ved fastsættelsen af genekriterierne for lugt er det lagt til grund, at lugtgener uden for lugtgenæfstandene må anses som værende ubetydelige. Hvis omkringboende alligevel oplever væsentlige lugtgener, er det tilsynsmyndigheden (kommunalbestyrelsen), der i tvivlstilfælde afgør, om lugtpåvirkningen fra en husdyrproduktion er væsentlig.

Kommunen har således mulighed for på et senere tidspunkt at påbyde lugtreducerende tiltag. Denne mulighed kan tages i anvendelse, hvis kommunen kontaktes af naboer eller andre ang. vedvarende, væsentlige gener, og efterfølgende lugtobservationer i området viser, at der forekommer lugtgener, som er væsentligt større, end det forventes ifølge grundlaget for vurderingerne i denne miljøgodkendelse.